

UNIVERSITY OF TORONTO

1919

LIBRARY

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

1919

281.6

✓

Ա-22

Arag shabat^c

Ա Ի Ա Գ Շ Ա Բ Ա Թ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Է

Հ Ո Գ Ե Ն Ո Ւ Ա Գ Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ե Ր Գ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ե Ա Յ Ց Ս Ո Ւ Ր Բ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

~~909~~
1891

Mkrtych^c N. Azarian

Պատահաբեր

Մ Կ Ր Տ Ի Չ Ն • Ա Ջ Ա Ր Ե Ա Ն

A 18917

1918

REV. SHAH SEMERDJIAN

REV. SHAH SEMERDJIAN

REV. SHAH SEMERDJIAN

REV. SHAH SEMERDJIAN

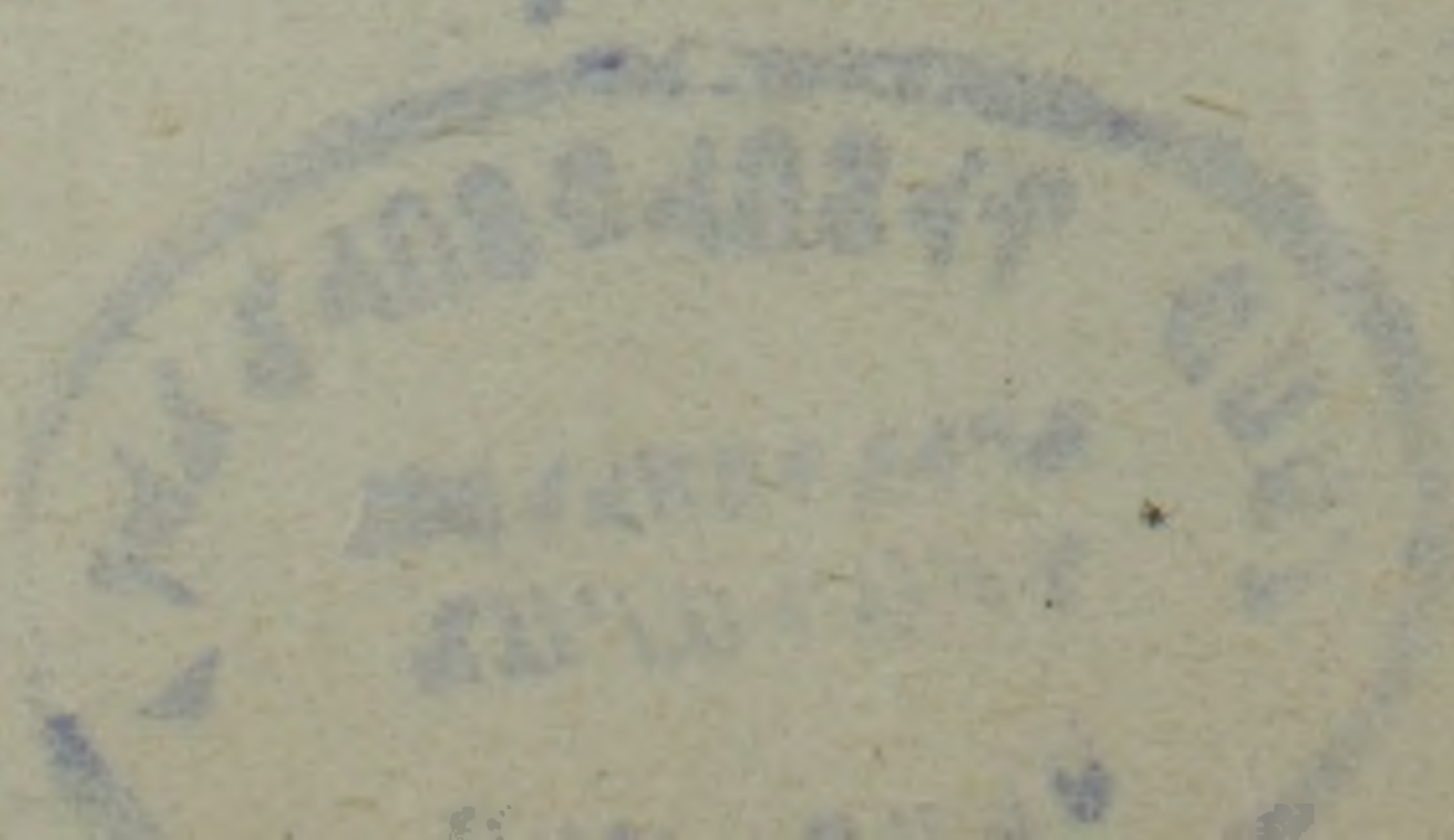
REV. SHAH SEMERDJIAN

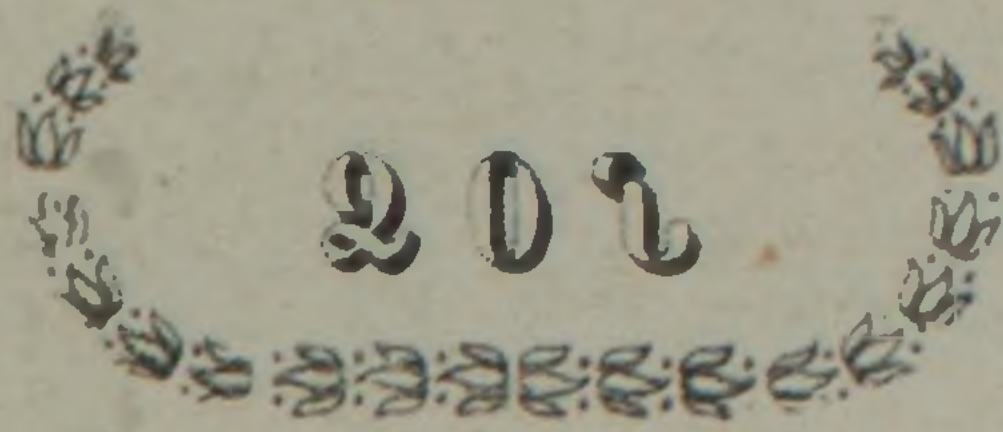
Rev. Shah Semerdjian

REV. SHAH SEMERDJIAN

1918

GIFT

Ա Ռ

Խանդակար Մայր իմ

ՇՈՒՇԱՆ ԱԶԱՐԵԱՆ,

Կորա Անթուրալ Յիշատակի

Յաւէ՛ճ Վշտակի ՈՐԴԻ,

Վաստակաւոր Մամոյ

ՄԿՐՏԻԶ Ն. ԱԶԱՐԵԱՆ

1918

ԹՐՕՅ, Ն. Ե. ԱՄԵՐԻԿԱ

ԱԶԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

209 - 9 th Street - - Troy, N. Y.

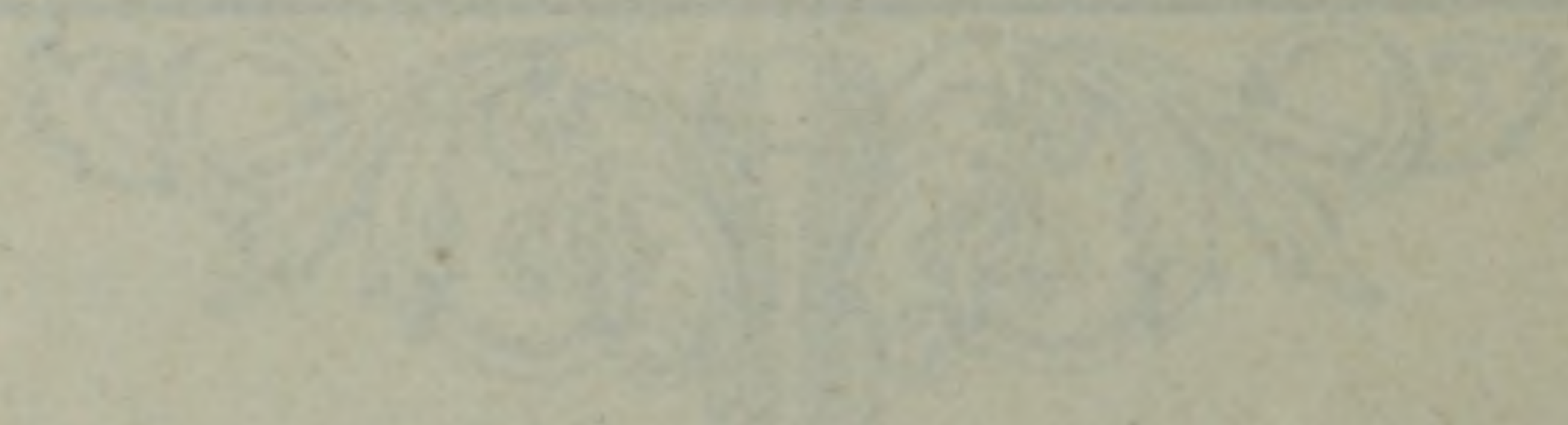

U. S. PHOTODUPLICATION SERVICE

200 - 9th Street

Troy, N. Y.

ԱՌՆԻՑՆԵՆ

ԺԵՄԵՐԳՈՒԹՒՒՒՆՔ

Ք.— Օրհնեալ Տէր մեր Յս. Քս. ամէն :
 Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան
 իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Ս.— Օրհնեալ է Աստուած :

Ք.— Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս,
 բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Ս.— Օրհնեալ է Աստուած :

Ք.— Օրհնեալ համագոյ և միասնական
 անբաժանելի Սբ. Երրորդութիւնն՝ Հայր
 և Որդի և Հոգի Սբ., այժմ :

Ս.— Եւ եւս խաղաղութեան :

Ք.— Օրհնութիւն և փառք :

Դ.— Տէ՛ր, զի բազում եղեն նեղիշք
 իմ, և բազումք յարեան ի վերայ իմ :

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չի՛ք
 փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր :

Այլ դու Տէր՝ օգնական իմ ես, փառք
 իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :

Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի և
 լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :

Ես ննջեցի և իքուն եղէ, զարթեայ և
 Տէր ընդունելի իմ է :

Ո՛չ երկեայց ես ի բիւրաւոր զօրաց նոցա ,
 ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պա-
 հէին զիս :

Արի՛ Տէր և փրկեա՛ զիս , Աստուած իմ ,
 զի դու հարեր զամենեւեան , ոյք էին ընդ
 իս թշնամութեամբ ի տարապարտուց , եւ
 զատամուկս մեղաւորաց փշրեցես :

Տեառնդ է փրկութիւն ի վերայ ժողո-
 վրդեան քո , օրհնութիւն քո :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ի տուէ
 կարդացի և գիշերի առաջի քո :

Մացեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , խո-
 նարհեցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ :

Զի լցաւ շարշարանօք անձ իմ , և կեանք
 իմ ի դժոխս մերձեցան , և համարեցայ
 ես ընդ այնոսիկ որք իջանեն ի դուք :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի
 և ի մեռեալս ազաւ :

Որպէս զվիրաւորս որք ննջեն ի գերզմանս
 Զորս դու ո՛չ յիշեցեր , նոքա ի ձեռանէ
 քումմէ մերժեցան :

Եզին զիս ի գրի ներքնումն ի խաւարի
 և ի ստուերս մահու :

Յիս հաստատեցաւ սրամտութիւն քո
 զամենայն զքօսանս քո ածեր ի վերայ իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ , և ե-
 զին զիս նշաւակ իւրեանց :

Մասնեցայ և ո՛չ ելանէի, աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապաղ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Միթէ մեռելոց առնիցե՞ս սքանչելիս քու կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ :

Միթէ պատմեցէ՞ ոք երբեք ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ի կարստեան :

Միթէ ճանաչիցե՞ն ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մօռացեալ :

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեցեն առ քեզ :

Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ի մանկութենէ իմմէ, ի բարձրութենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր, զոր ամենայն պաշարեցին զիս ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ վասն թշուառութեան իմոյ :

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, և ամենայն ոսկերք իմ, զանուն սուրբ նորա :

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, և մի մոռանար զամենայն սուրս նորա :

Ո՛ր քաւէ զմեզս քո, բժշկէ զամենայն
հիւանդութիւնս քո:

Ո՛ր փրկէ յապականութենէ զկեանս քո,
պսակէ զքեզ ողորմութեամբ, և զթու-
թեամբ:

Ո՛ր լնու ի բարութենէ զցանկութիւն քո,
նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո

Առնէ ողորմութիւնս Տէր, և իրաւունս
ամենայն զրկելոց:

Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսէսի,
և որդւոցն Իսրայելի զկամս իւր:

Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և
բազումողորմ:

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ, Տէր, և ո՛չ
յաւիտեան պահէ ոխս:

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր,
և ո՛չ ըստ անօրէնութեան մերում հա-
տոյց մեզ:

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ,
այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր
ի վերայ երկիւղածաց իւրոց:

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից
այնչափ հեռի արար իմէնջ զանօրէնու-
թիւնս մեր:

Որպէս գթայ հայր ի վերայ որդւոց իւ-
րոց, այնպէս գթասցէ Տէր յերկիւղածս
իւր:

Ձի նա գիտաց զստեղծուածս մեր և յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :

Շնչէ ի նմա հողմ, և ո՛չ է, և ո՛չ եւս երեւի տեղի նորա :

Բայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յաւիտեանս յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և արդարութիւն նորա յորգւոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն ըզպատուիրանս նորա և առնեն զնա :

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, հզօրք զօրութեամբ, ոյք առնէք զբան նորա ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշտօնեայք և արարողք կամաց նորա :

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն գործք նորա, զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա, օրհնեա անձն իմ զՏէր :

Տէ՛ր լուր աղօթից իմոց, ունկն դի՛ր խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քոյ :

Հո՛ւր ինձ արդարութեամբ քոյ, և մի՛ մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում,

զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն
կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ , խոնարհ
արար, յերկիր զկեանս իմ : նստոյց զիս ի
խաւարի սրպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ սիրտ իմ խը-
ռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ
յամենայն գործս քո, յարարածս ձե-
ռոյց քոյ խորհեցայ և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ :

Անձն իմ սրպէս ծարաւի է առ քեզ, վաղ-
վաղակի լո՛ւր ինձ Տէր, զի նուաղեցաւ յի-
նէն հոգի իմ :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նը-
մանիցիմ այնոցիկ ոյք իջանեն ի գուբ :

Հսելի արա ինձ առաւօտու զողորմու-
թիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ :

Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից,
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զ՛լամս քո, զի դու եռ
Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի՛ առաջնորդեցէ ինձ ի
յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր, կեցուսցես զիս,
արդարութեամբ քով հանցես ի նեղու-

Թե՛ն է գանձն իմ :

Ողորմու թեամբ քով սաստկեա՛ գթըշ-
նամիս իմ « կորո զամենայն նեղիչս անձին
իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ :

Փառք Հօր, ելն . :

ԵՐԳ ՍՈՒՐԻ ՆԵՐՍԷՍԻ

Յիշեացուք ի գիշերի գանուն քո, Տէր :
Բզխեսցեն սիրտք մեր զբան բարի, և
լեզուք մեր պատմեսցեն զգործս երկնա-
ւոր թագաւորիդ :

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովանեա-
ցուք գթեզ, Տէր :

Չաղօթս մեր տացուք քեզ, Տէր, ի
գաւիթս քո, ի մէջ նոր երուսաղէ մի :

Ի գիշերի համբարձցուք զձեռս մեր
սրբութեամբ առ քեզ, Տէր :

Ի ձայն գոհութեան, ամենայն հոգիք,
օրհնեցէք զՏէր :

Ի. — Չարթի՛ք, փառք իմ, զարթի՛ք
և ես զարթեայց առաւօտուց. ալէլուիա :

Չարթի՛ք ընդ զուարթունս, մանկունք
վերինն Սիօնի. ալէլուիա :

Չարթի՛ք որդիք լուսոյ, ի յօրհնու-

Թիւն Հօրն լուսոյ . ալէլուիա :

Չարթի'ք փրկեալք արեամբ , և սուք
զփառս փրկողին . ալէլուիա :

Չարթի'ք նոր ժողովուրդք , նոր երգս
առեալ նորագոգին . ալէլուիա :

Չարթի'ք , հարսունք հօգևով , սպաս-
եալք զալոյ սուրբ փեսային . ալէլուիա :

Չարթի'ք , վառեալք լուսով , ըստ ի-
մաստուն . սուրբ կուսանացն . ալէլուիա :

Չարթի'ք , պատրաստեցէք իւղ լապտե-
րաց զՋերմ արտասուս . ալէլուիա :

Կարթի'ք , և մի' ննջէք , նման յիմար
կուսից , նիրհէք . ալէլուիա :

Չարթի'ք , երկիրպագցուք , և արտաս-
ուօք զայս ասացուք . ալէլուիա :

Փ . — Չարթի'ր , ընդէ'ր ննջես , Տէր ,
մի' մերժեր զմեզ իսպառ :

Արի' , Տէր , օգնեա' մեզ , սացուք ան-
ուանգ քում զփառս :

Այժմ և յաւէտ Հօր և Որդւոյ և սուրբ
Հոգւոյն . ամէն :

Փ . — Չարթուցեալքս , ի գբաղմանէ
գիշերային Հանգստենէ :

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր Տէր ի մխի-
թարութիւն և ի սփոփանս եկեղեցւոյ :

Ահիւ և դողութեամբ կացցուք ի յա-
ղթս :

Եկեալ խոստովանեսցուք զյանցանս :
 Եւ զացուք ի Քրիստոսէ զքաւութիւն
 և զմեծ զողորմութիւն :
 Յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :
 Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :
 Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա :

1891
 21681
 A

238
 297

ԵՐԳ ՍՈՒՐԲ ՆԵՐՍԷՍԻ

Առաւօտ յուսոյ , արեգակն արդար , առ
 իս լոյս ծագեա : Բղխումն ի հօրէ , բրդ-
 խա ի հոգւոյս , բան քեզ ի հաճոյս :

Գանձդ ողորմութեան , գանձիդ ծած-
 կելոյ , գաող զիս արա : Գուռն ողորմու-
 թեան , դաւանող իս բաց , դասեցո՞ վեր-
 նոցն :

Երբեակ միութիւն , եզելոց խնամոյ , եւ
 ինձ ողորմեա : Զարթիր Տէր յօգնել ,
 զարթո՞ զթմրեալս , զուարթնոց նմանիլ :

Էդ Հայր անսկիզբն , Էակից Որդի , Է
 միշտ Սուրբ Հոգի : Ընկալ զիս գթած ,
 ընկալ ողորմած , ընկալ մարդասէր :

Թագաւոր փառաց , թողութեանց ար-
 ւող , թո՛ղ ինձ զյանցանս : Ժողովոյ
 բարեաց , ժողովեա և զիս , ժողովս ան-
 դրանկաց :

Ի քէն Տէր հայցեմ , ի մարդասիրէդ ,

ինձ բժշկութիւն : Լեր կեանք մեռելոյս ,
լոյս խաւարելոյս , լուծանող ցաւոյս :

Խորհրդոց գիտող , խաւարիս շնորհեա ,
խորհուրդ լուսաւոր : Մնունդ Հօր ծոցոյ ,
ծածկելոյս ստուերաւ , ծագեա լոյս փա-
ռաց :

Կենարար Փրկիչ , կեցո զմեռեալս ,
կանգեա զգլորեալս : Հաստեա հաւա-
սով , հաստատեա յուսով , հիմնեցո սիրով :

Չայնիւս աղաչեմ , ձեռօքս սաղատիմ ,
ձիր բարեաց շնորհեա : Ղամբարամբ լու-
սոյ , գեկազար ճարտար , զողեալս ամրա-
ցո :

Ճառագայթ փառաց , ճանապարհ ինձ
ցոյց , ձեպելի յերկինս : Միածինդ Հօր ,
մոյժ գիս յառագաստ , մաքուր հարսան-
եացդ :

Յորժամ գաս փառօք , յահագին յա-
ւերն , յիշեա գիս Քրիստոս : Նորոգող
հնութեանց , նորոգեա և գիս , նորոգ
ղարդարեա :

Շնորհատու բարեաց , շնորհեա զքաւու-
թիւն , շնորհեա զթողութիւն : Ուրախա-
ցո Տէր , սգւոյս փրկութեամբ , ոյր վասն
եմի սուգ :

Չար մշակողին , շար սերմանց նորին ,
որացո գպտուղն : Պարգեւիչ բարեաց ,

պարգեւեա իմոց, պարտեացս թողու-
թիւն:

Ձուր շնորհեա աչացս, ջերմ հեղուլ
զարտօսր, ջնջել, գյանցանս: Ռեառիմդ
քաղցու, ոամ հոգւոյս արբս, ոահ - ցոյց
ինձ լուսոյ:

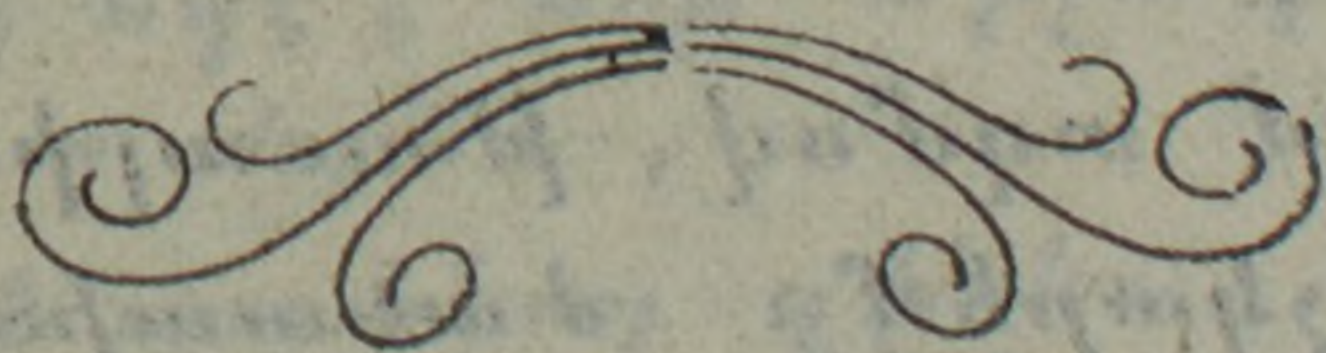
Սէր անուն Յիսուս, սիրով քով ճմլեա,
սիրտ իմ քարեղէն: Վասն գթութեան,
վասն ողորմութեան, վերատին կեցո:

Տենժալոյդ տեսլեամբ, տուք ինձ յա-
գենալ, Տէր Յիսուս քրիստոս: Բարունդ
երկնաւոր, բոտեա գաշակերտս, բամից
երկնայնոց:

Տօղ արեան քո Տէր, ցօղեա ի հոգիս,
ցնծասցէ անձն իմ: Իլեծեայս մեղօք,
իլծեալ աղաչեմ, լիւսել ինձ բարիս:

Փրկիչ բոլորից, իութա զիս իրկել,
փորձութեանց մեղաց: Քաւիչ յանցանաց
քաւեա զօհնարանս, քեզ երգել զփառս:

Աստուածածին բարեխօսութեամբ յիշ-
եա, Տէր ողորմեա:

ԵՐԳ ՍՈՒՐԲ ՆԵՐՍԷՍԻ

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

Աշխարհ ամենայն, առ իս նայեցեալ,
ախտակից լերուք: Բանամ զչրթունս,
բարբառիմ լեզուսս, բողոքեմ զանձնէս,
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա Տէր սղորմեա:

Գող եղէ մեղաց, գտող կարստեան,
գուք ինձ փորեցի: Գաւեցի զանձն իմ,
գաւաճանեցի, գարան գործեցի, Տէր ո-
ղորմեա, ելն:

Երբեմն էի լոյս, ե այժմ եմ խաւար,
եւ ստուեր մահու: Չիարդ, պատմեցից,
զթիւ մեղաց իմոց, զի բաղում են յայժ,
Տէր ողորմեա, ելն:

Էրկինք և երկիր, եկայք ողբացէք, եղ-
կելի զանձն իմ: Ընտրեցի զչարն, ըն-
կալայ կամաւ, զհոյլս մեղաց, Տէր ո-
ղորմեա, ելն:

Թաթաւիմ տղմով, թաւալիմ ի մեղս,
թօթափիլ շկարեմ: Ժանտախտիւ լցեալ,
ժահահոտ եղէ, ժամանակս բազումս,
Տէր ողորմեա, 'լն:

Ի բայց մեկնեցայ, ի սուրբ խորհրդոց,
Ի բարեաց գործոց: Հաւ վարկաւ անձն
իմ, յուսոյն հեռանալ, լինել ընդ խա-
ւար, Տէր ողորմեա, ելն:

Սորհուր էբբ շարին, խաբեն զհոգիս,
խորատայղ առնեն: Մտնեն անդնդօք,
ծիծաղին գլորմամբս, ծանակ զիս առ-
նեն, Տէր ողորմեա, ելն:

Կամաւ կորացայ, կարկամեալո անձամբս
կանդնիլ ոչ կարեմ: Հաւ մեղաց կի-
ցոց, հրդեհեաց որ յիս, հագեւոր բարիս,
Տէր ողորմեա, ելն:

Չաղկեցայ մեղօք, ձաղեցին տեսողք,
ձանձրացաւ հոգիս: Ղեղի դառնութեան,
դողեալ ի սիրտ իմ, դամբար իմ շիջաւ,
Տէր ողորմեա, ելն:

Ճաշակմամբ մեղաց, ձաշեցի դմաչ,
ճոխս արքատացայ: Մեռեալ եմ հոգւովս,
մոլորեալ մտօքս, միայն կամ մարմնովս,
Տէր ողորմեա, ելն:

Յորոգայթ մահու, յորտղին անկայ,
յաղթեցայ յախտից: Նեախց թշնամւոյն,
նշաւակ եղէ, նոր միշտ խոցատիմ, Տէր
ողորմեա, ելն:

Շուրջ պատեալ զինեւ, շունք բացում
եղեն, շաղախին արեամբս: Որս եղէ շա-
րին, ուռկանաւ մեղաց, որացաւ զանձն

իմ, Տէր ողորմեա, ելն :

Զօրաշար վշտօք, շարշարի անձն իմ,
չունիմ դադարումն : Պարսապան գտայ,
պարտուց յանցանաց, պարտեալս ի մե-
ղաց, Տէր ողորմեա, ելն :

Չանամ գղջանալ, ջեռանիլ գարձեալ,
ջեռնում հրով մեղաց : Ռարբի կոչեցայ,
ռակայ անդւանիմ, ռամկական վարուքս,
Տէր ողորմեա, ելն :

Սիրով ցանկութեան, սասաիկ բարկու-
թեան, սիրտ իմ խոցեալ է : Վիրօք յան-
ցանաց, վշտանայ հողիս, վարանեալ
չբջ իմ, Տէր ողորմեա, ելն :

Տիրեցին ինձ շարք, տարագիր հանին,
տիրական գրկացն : Բարունւոյն բարւոյ,
բախճական ձայնին, բոտինս ո՛չ լուայ,
Տէր ողորմեա, ելն :

Ցանկութիւն շարեաց, ցանկալի դիմօք,
ցաւեցոյց զաշս իմ : Ի իւրաքանչիւրոց,
ւիւումամբ իտուն աստից, լիւծեալ է
հողիս, Տէր ողորմեա, ելն :

Փութացիր անձն իմ, փախչիլ ի շար-
եաց, փափաքիլ բարեաց : Քեզ միշտ
մերձ ծանիր, քուն մահու եկեալ, քննող
դատաւոր, Տէր ողորմեա, ելն :

Ատոււածածին բարեխօսութեամբ, յիշ-
եա Տէր և ողորմեա :

Ք — Զքէն գոհանամք ելն :

Կանանկ ազգաբնակիցս Կարգաւ ըստ

Ուրի ձայնիցն

Ա.Ձ. Դասեալ Տէր զաշնոսիկ, ոյք դասեան զիս, ալէլուիա: Մարտիր ընդ աշնոսիկ, որք մարտնչին ընդ իս, ալէլուիա

Ա.ռ զգէն և զասպար քո և արի՛ օգնել ինձ, հա՛ն զսուր քո ընդգէմ հալածչաց խնոց, արգել զնոսա, և ասա դու զանձն իմ թէ փրկութիւն քո ես եմ, ալէլուիա:

Ամաչեացին և յամօթ լիցին՝ ոյք խորնդրէին զանձն իմ, դարձցին յետս եւ ամաչեացեն ոյք խորհէին ինձ շար:

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ, եւ հրեշտակ Տեառն նեղեացէ զնոսա

Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար եւ ի դաշտակղու թիւն եւ հրեշտակ Աստուծոյ հալածեացէ զնոսա:

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ ապականութեան իւրեանց, եւ ի նանիր նոխատեցին զանձն իմ:

Վ.— Տէր՝ յերկինս է ողորմութեւն քո, ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս, ալէլուիա:

Արդարութիւն քո սրպէս լերինք Աստուած , իրաւունք քո սրպէս խորք բազումք զմարդիկ եւ զանասունք կեցոյցսն եւ զուՏէր , ալէ . :

Սրպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած , ալ յորդիք մարդկան ի հովանի թեւոց քոց յուսացին :

Արբեացին նորա ի պարարտութենէ ասն քո եւ զուղիս փափկութեան քո տացեալ ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց , եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զԼ՞յս :

Մագեա՛ զողորմութիւնս քո՛ որք ճանաչեն զքեզ , զարդարութիւնս քո՛ որք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեացեն ի վերայ մեր սաք ամբարտաւանից , եւ ձեռք մեզաւ սրաց մի զողացուցեն զմեզ :

Անպ անկցին ամենեքեան՝ որք գործեն զանօրէնութիւն , մերժեացեն եւ ալ մի՛ կարացեն հաստատել :

Փառք Հօր . Այժմ եւ միշտ . Ալէ . ալէ . :

Այլ.— Ասաց անզգամն ի սրտի իւրում
թէ ո՛չ գոյ Աստուած, ալէլուիա: Ապա-
կանեցան և պղծեցան յանօրէնութեանց
իւրեանց, և ո՛չ ոք է որ առնէ զքաղցրու-
թիւն, ալէլուիա:

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն
որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ ոք ի-
մաստուն որ խնդրիցէ զԱստուած, ալէլուիա

Ամենեքեան խոտորեցան ի միասին և
անպիտանացան:

Ո՛չ ոք է որ առնէ գրարի, և չէ ոք
մինչեւ ի մի:

Որպէս ո՛չ ծանիցեն ամենեքեան ոյք
գործեն զանօրէնութիւն:

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հացի, և առ Աստուած ո՛չ կար-
գացին:

Ինչ.— Ձի ո՛չ գոյր նոցա փոխանակ, և
ո՛չ երկեան յԱստուծոյ, ալէ: , ալէ.:

Չգեաց զձեռն իւր ի հաստուցանել նոցա
և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա:

Բաժանեցան ի սրտմտութենէ երեսաց
նորա, և եհաս ի սիրաս նոցա:

Կակուղ էին քանք նոցա քան զձէթ, և
ինքեան որպէս սլաք:

Ընկեա՛ ի Տէր զհոգս քո և նա կերակրէ
զքեզ, և ո՛չ տայ յաւիտեան սասանու-
թիւն արդարոյ:

Դու Աստուած իջուսցես զնոսա ի գուր
ապականութեան, արք արիւնահեղք և
նենգաւորք մի՛ հասարակեցեն զաւուրս
իւրեանց, այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ :
Փառք Հօր . Այժմ և միշտ . Ալէ . ալէ . :

Բձ . — Ի քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ ամա-
շեցից յաւիտեան, ալէլուիա : Յարդարու-
թեան քում փրկեա և ապրեցո զիս, ալէ .
Խոնարհեցո առ իս զուսկն քս, և կեցո՛
զիս :

Լեր իմ Աստուած ապաւէն, և տեղի ա-
մուր կեցուցանել զիս, զի հաստատու-
թիւն իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Աստուած իմ, փրկեա՛ զիս ի ձեռաց
մեղաւորի, ի ձեռաց անօրէնի և անիրաւի

Դու ես համբերութիւն իմ Տէր, Տէր
յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ :

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանգէ յո-
րովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ,
և առ ի քէն է օգնութիւն իմ յամենայն
ժամ :

Վի . — Երկիրպագցեն նմա ամենայն թա-
գաւորք երկրի, և ամենայն ազգք ծա-
ռայեցեն նմա, ալէ . , ալէ . :

Զի փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց հզօրի,

զաղքատն և զտնանկն , որոյ ոչ է իւր օգնական :

Անխայեացէ նա յաղքատն և ի տնանկն , և զանձինս տնանկաց կեցուցէ ի վախից չարաց փրկեացէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա , կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արարացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ , և զօրհանապագ օրհնեցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր , և ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան գլխրանան պատու նորա , և ծաղկեցի ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան , զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեցին ամենայն ազգք երկրի , և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի որ առնէ սքանչելիս միայն , և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան , լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր եղիցի եղիցի :

Փառք Հօր . Այժմ և միշտ . Ալէ . ալէ . :

Բկ. — Չողորմութիւնս քո Տէր Յաւիտեան օրհնեցցի, ալէլուիա: Ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիւնս քո բերանով իմով, ալէլուիա:

Ասացեր թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեացի, յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո:

Եդի ուխտս ընարեւոյց իմաց, երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ:

Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ քո և շինեցից յազգէ յազգ զաթոռ քո:

Ստատովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց Տէր, և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց:

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ, կամ ո՞վ նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ:

Փ. — Դարձուցեր զօգնութիւն ի սրոյ նորա, և ո՛չ ընկալար զնա ի պատերազմի, ալէ. , ալէ. :

Անարգեցեր զսրբութիւն նորա, և զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր:

Նուազ արարեր գաւուրս ժամանակաց նորա, և հեղեր զնովաւ զամօթ:

Մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո իսպառ, բորբոքեացի որպէս հուր բարկութիւն քո:

Իսկ արդ յեչեա՛ և տե՛ս թէ ո՛վ է իմ
հանգիստ , միթէ ի զո՞ւր ինչ ստեղծեր
զամենայն որդիս մարդկան :

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ և ո՛չ տեսցէ
զմա՛ն , կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ճա-
ռաց դժոխոց :

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առա-
ջինք , զոր երդուար Դաւթի ճշմարտու-
թեամբ քով :

Յիշեա զնախատինս ծառայի քո , զոր
ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր ,
նախատեցին փոխանակ օժելոյ քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած յաւիտեանս յա-
ւիտենից , եղ իցի եղ իցի :

Փառք Հօր . Այժմ և միշտ . Ալէ . ալէ . :

Գձ . — Խոստովան եղերուք Տեառն զի
քաղցր է , ալէլուիա : Զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա , ալէ . :

Ո՛ր խօսեսցի զզօրութիւնս Տեառն , լսե-
լի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա :

Երանի ոյք պահեն զիրաւունս , և առ-
նեն զարդարութիւն յամենայն ժամ :

Յիշեա զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողո-

վրդեան քո, և այց արա մեզ ի փրկու-
թեան քում:

Տեսցո՛ւք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց
քոց, ուրախ եղիցուք մեք յուրախու-
թիւն ազգի քո, և գովիցուք մեք ի ժա-
ռանգութեան քում:

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրինե-
ցաք և յանցեաք:

Ի. — Մատնեաց զնոսա ի ձեռս հեթա-
նոսաց աիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց,
և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա, և
խոնարհ եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցա,
ալէ. , ալէ. :

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա, և նո-
քս գառնացուցին զնա ի խորհրդս իւր-
եանց, և կորացան յանօրէնութեան իւր-
եանց:

Հայեցաւ Տէր ի նեղութիւնս նոցա, ի
լսել ձայնի աղօթից նոցա:

Յիշեաց զուխտ իւր, և զղջացաւ ըստ
րազում ողորմութեան իւրում, եւ ետ
զնոսա ի գթութիւնս առաջի ամենայն
գերջաց նոցա:

Փրկեա՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր, և
ժողովեա զմեզ ի հեթանոսաց:

Սոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ,

և պարծեցուք յօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի , յա-
ւիտեանս յաւիտենից :

Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն , եղի-
ցի եղիցի :

Փառք Հօր . Այժմ և միշտ . Ալէ . ալէ . :

Գկ . — Արարի իրաւունս և արդարութան
ալէլուիա : Մի' մատներ զիս ի ձեռս նեղ-
շաց իմոց ալէլուիա :

Ընկալ զծառայս քո ի բարի , զի մի' ամ-
բարտաւանք զզուեցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
Տէր , և բանից արդարութեան քում :

Արա' ընդ ծառայի քում Տէր , ըստ ո-
ղորմութեան քում զարդարութիւնս քո
ուսո' ինձ :

Ծառա քո եմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր , խափանեցին
զօրէնս քո :

Վի . — Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա
զիս , ալէլուիա , ալէլուիա :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր և

բանիւ քո փրկեալս :

Բղխեսցեն շրթունք վմ զօրհնութիւնս
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս
քո քո :

Պօսեսցի շեղու իմ զբանս քո , զի ամե-
նայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս . զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր , և
օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ , և իրա-
ւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս ոչխար կորուսեալ ,
խնդրեա՛ զծառայս քո , զի զպատուիրանս
քո ես ո՛չ մոռացայ :

Փառք Հօր . Այժմ և միշտ . Ալէ . ալէ . :

Դձ. — Օրհնեալ անձն իմ զՏէր , օրհ-
նեսցից զՏէր ի կեանս իմ , ալէ . : Մաղ-
մոս ասացից Աստուծոյ իմոյ՝ մինչեւ եմ
ես , ալէ . :

Մի՛ յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան ,
զի ո՛չ գոյ փրկութիւն ի նոսա :

Ելցէ հօգի ի նոցանէ և դարձցին ան-
դրէն ի հօղ , և յայնմ աւուր կորիցեն ա-

մենայն խորհուրդք նոցա :

Երանի՛ ազգի որոյ Տէր Աստուած Յակորայ օգնական է նմա, և յոյս նորա ի Տէր Աստուած է :

Ո՛ր արար զերկինս և զերկիր, զծով և զամենայն որ ի նոսա :

Ո՛ր պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և առնէ իրաւունս զրկելոց :

Վի. — Գովեա Երուսաղէմ զՏէր, ալէ . :

Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիօն :

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ :

Ո՛ր եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն, սլարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան սլասուգամք նորա :

Դնէ զձիւն որպէս զասր և զմէզ որպէս իոնի ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ :

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շքնշեցեն հողմք և գնացեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր Յակորայ, զարդարութիւն, և զիրաւունս իորայելի :

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր և զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա :

Փառք Հօր. Այժմ և միշտ. Ալէ. ալէ . :

Իկ.— Սիրեցից զքեզ Տէր զօրութիւն
իմ, ալէ . : Տէր հաստատիչ իմ, ապա-
ւէն իմ և փրկիչ իմ, ալէ . :

Աստուած օգնական իմ, և ես յուսամ
ի նա, ապաւէն իմ եղջիւր փրկութեան
իմոյ՝ ընդունելի իմ է :

Օրհնելով կարգացից առ Տէր, և ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու, և
ուղիսք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս :

Վիշտք դժոխոց պաշարեցին զիս, և
ժամանեցին ինձ որոգայթ մահու :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կար-
դացի, և առ Աստուած իմ աղաղակեցի :

Իս.— Զգեցուցեր ինձ զօրութիւն ի
պատերազմի, և գյարուցեալսն ի վերայ
իմ ներքոյ իմ արարեր, ալէ . ալէ . :

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր և
զատելիս իմ սատակեցեր :

Աղաղակեցին և ո՛չ սքէր որ փրկէր
զնոսա, կարգացին առ Տէր և ո՛չ լուաւ
նոցա :

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի
հողմոյ, և որպէս կաւ գռեհաց կոխեցից
զնոսա :

Փրկեոցէ զիս Տէր ի հակառակութենէ

ժողովրդոց, և կացուցանէ զիս գլուխ
հեթանոսաց :

Ժողովուրդ՝ զոր ո՛չ գիտէի, ծառայ-
եաց ինձ :

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ, որդիք օ-
տարաց մաշեցան և կաղացան ի շաւղաց
իւրեանց :

Կենդանի է Տէր և օրհնեալ է Աստուած
և բարի եղիցի Աստուած փրկութեան
իմոյ :

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ, և
հնազանդ առնէ զժողովուրդո ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ ի թշնամեաց իմոց բարկացո-
ղաց, յայնցանէ որք յարուցեալ են ի վե-
րայ իմ բարձր արարեր զիս. և յառնէ
յանիրաւէ փրկեցեր զիս :

Վասն այսորիկ՝ խոստովան եղէց քեզ ի
հեթանոսս, և անուան քում սաղմոս ա-
սացից :

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի
նորա, առնել ողորմութիւն ընդ օծելոյ
նորա Դաւթի և ընդ զաւակի նորա յազգէ
մինչեւ յազգ :

Փառք Հօր. Այժմ և միշտ. Ալէ. , ալէ. :

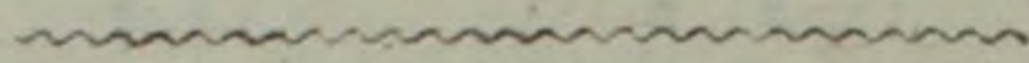

ՀԼՆԳՄՏԵԼՆ ՇՆՐԵԱԼՆ

ՍԱՂՄՈՍԻ ԸՆԴ ՈՒԹ ՉԱՅՆԻՑ

Ի ՏԵՐՈՒՆԻ ԱՒՈՒՐՍ

Եթե մձ է սաւ զայս

Տէ՛ր , ո՞վ կացցէ ի խորանի քու՛մ , կամ
ո՞վ բնակեացէ ի լեռան սուրբ քո :

Որ գնայ անբիժ գործէ զարդարութիւն ,
խօսի զճշմարտութիւն ի սրաի իւրում :

Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով ,
և շար ընկերի իւրում ո՛չ արար :

Նախատինս ի մերձաւորաց նա ո՛չ առ-
նու , արհամարհեալ է առաջի նորա շա-
րագործն :

Չերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ ,
որ երգնու ընդ ընկերի իւրում և ոչ ստէ :

Չարծաթ իւր ի վարձու ո՛չ տայ , և կա-
շառս ի վերայ իրաւանց ո՛չ առնու , որ զայս
արասցէ նա մի՛ սասանեաց յաւիտեան :

Սաղմունս սա՛ . Տէ՛ր , մի՛ սրամտութեամբ
քով յանդիմաներ զիս և մի՛ բարկութեամբ
քով խրատեր զիս :

Ողորմեա՛ ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ
ես , բժշկեա զանձն իմ զի խռովեցան ոս-
կերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ և դու Տէր
մինչեւ յե՞րբ :

Դա՛րձ Տէր և փրկեա՛ զանձն իմ , կեցո՛
զիս աէր ըսա սղորմութեան քում :

Զի ո՛չ ոք է որ իմահու յիշէ զքեզ , կամ
ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Վաստակեցայ , ես ի հեծութեան իմում ,
լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ եւ
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ ի սրամտութենէ ական իմ ,
մաշեցայ ես ի վերայ ամենայն թշնամեաց
իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան , ոյք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ
Տէր աղօթից իմոց և Տէր զխնդրուածս
իմ ընկալաւ :

Ամաշեացեն և խռովեոցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ , դարձցին յետս և ամաշեո-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեացին :

Սադոնս սկ. Բարձր առնեմ զքեզ Տէր
զի ընկալար զիս և ո՛չ ուրախ արարեր
զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ, կարդացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս, Տէր հաներ ի դժոխոց
զանձն իմ և փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք
իջանեն ի գուր :

Սադմոս ասացէք Տեառն սուրբք նորա,
և խոստովան եղերուք յիշատակի սրբու-
թեան նորա :

Արամատութիւն է ի բարկութեան նորա,
և կեանք են ի կամոց նորա :

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիւք, առա-
ւօտու եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի ի բարեկենդանութեան իմում
թէ ո՛չ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօ-
րութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յինէն և
ես եղէ խոովեալ :

Առ քեզ Տէր կարդացի և առ Աստուած
իմ աղաղակեցի, զի՞նչ օգուտ է յարենէ
իմմէ թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Միթէ հող խոստովա՞ն առնիցէ առ քեզ
կամ պատմեացէ՞ զճամարութիւնս քո :

Լուաւ ինձ Տէր և ողորմեցաւ, և Տէր
եղեւ ինձ օգնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախուժիւն, ե-
զերժ յինէն զքուրձ և ինձ զգեցոյց զու-
րախուժիւն:

Որպէս սազմոս ասասցեն քեզ փառք իմ,
այլ մի՛ եւս զղջացոյց, Տէր Աստուած
իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ:

Սամոս քձ. Աստուած յանուան քու՛մ
կեցո զիս, և ի զօրութեան քու՛մ իրաւ
արա ինձ:

Աստուա՛ծ, լուր աղօթից իմոց, ունկն-
դի՛ր բանից բերանոյ իմոյ:

Օսարք յարեան ի վերայ իմ, և չզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարեցան
զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց:

Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ,

ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիսն
իմ, ճամարաութեամբ քով սասակեա ըզ-
նոսա:

Ես կամովք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան
քու՛մ Տէր զի բարի է:

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Սաղմոս Բկ. Աստուած ողորմեա՛ մեզ և
օրհնեա զմեզ, երեւեցո՛ զերեսս քո ի մեզ
և ողորմեա մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յա-
զինս ամենայն գիրկութիւնս քո :

Սոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
վուրդք Աստուած, խոստովան եղիցին
առ քեզ ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ես զպտուղ իւր, և օրհնեաց
զմեզ, Աստուած Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի
նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

Սաղմոս Գձ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր
քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քո, և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Լռեցուցեր զամենայն սրամտութիւնս
քո, և դարձար ի բարկութենէ սրամտու-
թեան քո :

Դա՛րձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր,
և դարձո՛ զսրամտութիւն քո ի մէնջ :

Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր, և
մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մին-
չեւ յազգ :

Աստուած դու դարձեալ կեցուսցես ըզմեզ, և ժողովուրդք քո ուրախ եղիցին ի քեզ:

Տոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո և զփրկութիւնս քո տո՛ւր մեզ:

Լուաք զի՛նչ խօսի Տէր Աստուած մեր, խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր և առ այնոսիկ ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք:

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա, բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում:

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին:

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ, արդարութիւն յերկնից երեւեցաւ:

Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր, արդարութիւն առաջի նորա գնացէ, զիցէ ի ճանապարհի զգնացս իւր:

Սաղմոս Գկ. Տէր՝ լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն:

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո՛
առ իս զուսկն քո, յորում աւոր կարդամ
առ քեզ՝ վաղվաղակի լո՛ւր ինձ:

Սպառեցօն որպէս ծուխ աւուրք իմ,
և ոսկերք իմ որպէս խռիւ չորացան:

Հարայ իս, որպէս խոտ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ, մոռացայ ուսել զհաց իմ՝ ի
ձայնէ հեծութեան իմոյ:

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանե-
ցայ ես հաւալասան անապատի:

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, աքնե-
ցայ և եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն ի
տանիս:

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհա-
նապազ, և գովիչք իմ ինեւ երդնուին:

Չմոխիր որպէս զհաց կերի, և զըմպե-
լին իմ արտասուօք խառնեցի:

Յերեսաց բարկութեան սրամտութեան
քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհե-
ցուցեր զիս:

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, և
ես որպէս խոտ ցամաքեցայ:

Դու Տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ
քո յազգէ մինչեւ յազգ:

Դու յարուցեալ գթասցիս՝ ի վերայ սիօ-
նի ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է
ժամ:

Մատնու դձ. Մերձեացին խնդրուածք
իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի քում ի-
մաստունն արա զիս:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ գօրհնութիւնս
քո, յորժամ ուսուցես ինձ զարդարու-
թ ի քո:

Պօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ա-
մենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ
են:

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Տանկացայ փրկութեան քում Տէր, և
օրէնք քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ որ օրհնեսցէ զքեզ, և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես որպէս զոչ խար կորուսեալ
խնդրեա զծառայս քո զի զպատուիրանս
քո ես ո՛չ մոռացայ:

Ի Տերունի առարս եթե ձայնն ղի. ե,
ասա զայս

Դկ. Ի խորոց կարդացի առ քեզ, Տէր
Տէր, լուր ձայնի իմում:

Եղիցին ազանջք քո ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր
Տէր, իսկ ո՛ր կարէ գալ առաջի քո զի ի
քէն է քաւութիւն:

Վասն անուան քո համբերի Տէր, համ-
բեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ ան-
ձրն իմ ի Տէր:

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ երեկոյ, ի
պահէ յառաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ ի
Տէր:

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, ի
նմանէ է փրկութիւն, և նա փրկեաց զԻս-
րայէլ յամենայն նեղութեանց նոցա:

Սաղմոս Դկ. Տէ՛ր, լուր աղօթից իմոց,
ունկն զիբ խնդրուածաց իմոց ճշմարտու-
թեամբ քով:

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի՛
մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի

քու՛մ, զի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ա-
մենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոչ-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և նրս-
տայց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յա-
ւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի գաւուրան զառաջ ինս, խորհե-
ցայ յամենայն գործս քո, յարարածս
ձեռաց քոց խորհեցայ և համբարձի տո
քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է տո
քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի
նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի՛ զարձուցաներ զերեսս քո յինէն,
նամանիցիմ աշնացիկ, ոյք իջանեն ի դարս
Լսելի արտ ինձ առաօտաւ զսղորմու-
թիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ, յոր և գնացից,
զի տո քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր,
զի զքեզ տպաւէն ինձ արարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո զի դու ես
Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ ի
յերկիր ուղից :

Վասն անուան քո Տէր կեցուցես զիս ,
արդարութեամբ քով հանցես ի նեղու-
թենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սառակեա զթշ-
նամիս իմ , և կորո՛ զամենայն նեղիշտ
անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Զկնի սաղմոսին աւետարան և ապա երգ
ըստ ձայնի :

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ
ՎԱՍՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Բկ. Դկ. Աստուած անեղ , անժամա-
նակ , Հայր անսկիզբն և անքանակ , որդ-
ւոյ պատճառ ծննդեամբ անճառ , հոգ-
ւոյն բղիսմամբ անքննարար , աղաչեմք
զքեզ գթած , երկայնամիտ և ողորմած ,
ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով ի
քեզ ննջեցելոց :

Բանդ որ ի ծոց հօր միածին , և կերպա-
րան սկզբնատպին , որով երկինքս գոյացան
աշխարհ լրիւ հաստատեցան , հայցեմք ի
քէն Տէր և Փրկիչ ամենողորմ և կեցուցիչ ,
ողորմեա , և լն . :

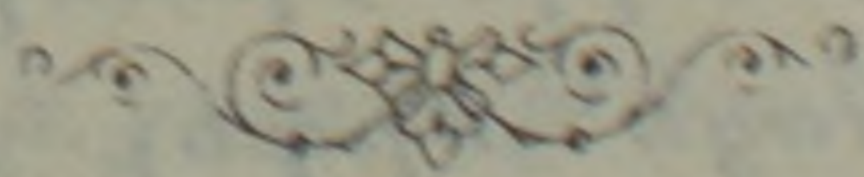
Գերագոյն շնորհաց բաշխող երկնաւո-

րաց և երկրայնոց, կեանք և կենաց տը-
ւող հոգի, Հօր և Որդւոյ արարչակից,
խնդրեմք ի քէն աղբիւր բարեաց արբու-
ցանող ըդ ծարաւեաց, ողորմեա, և լն.:

ԲՃ. դձ. Ժողովեալքս ի հրաժարումն
ծառայի քո յաշխարհէ, հայցեմք ի քէն
արտասուելով և պաղատիմք զայս ասե-
լով, ճանապարհ ընդ քեք ելից՝ հանգու-
ցելոյս լեր ուղեկից, ի յօթեւանս հօր քո
լուսոյ զննջեցեալսն մեր հանգո:

Ի փրկութեան մերոյ սկզբան մկրտե-
ցար ի Յորդանան, զոր շնորհեցեր նոր
աւազան ի մաքրութիւն մեղաց մարդ-
կան, հայցմամբ կրկին կարապետին մե-
ծին ի ծնունդս մկրտչին, ի յօդեւանս
և լն.:

Հուսաւոր ձայնիւ յերկնից գլքեզ դա-
ւանեաց հայր էակից, աղաւնակերպ հո-
գին իջեալ առ համագոյդ իւր հանգուց-
եալ, զմկրտեալս նովին հոգւով յորդե-
գրութիւն հօր հաւատով, ի յօթեւանս
և լն.:

Ակ. զկ. Ճանապարհ մուրեկոց և ճա-
ռագայթ խաւարեկոց, հրաւիրեցեր գոր-
գիս լուսոյ ի յերկնային հարսանիս քո,
ընդ գուարձալից անդ ժողովոց, արժա-
նացո զսա դասուց, լի լապտերօք մոյժ
յառագաստ ընդ իմաստուն սուրբ կու-
սանացն :

Մերով բնութեամբ զոր զգեցար ի
փայտ խաչին բեւեռեցար, լուծանելով
զմեզ ի մեղաց ի նախահօրն կապանաց,
լոյժ և գսա ի յանցանաց վասն քո սուրբ
շարշարանաց, լի լապտերօք ևլն . :

Յետ կամաւոր մահու խաչի եդար ի նոր
գերեզմանի, երեքօրեայ թաղմամբ յերկ-
րի նոր ստեղծեր զմեզ կենդանի, զիջ-
եալս ընդ քեզ ի հող մահու, վերագոչ-
եա ձայնին փողոյ, լի լապտերօք ևլն . :

Աձ. Գձ. Ռահ գործեայ երկնաւորաց՝
գան առաջի քո նախընթաց, զընտրեալս
քո ժողովելով քեզ ընդ առաջ բերեն
ամպով, ընդ աղաւնեաց օդապարից
խառնեա զսա սուրբ երամից, դասաւոր-
եա զսա վերնոցն երգել զփառս ընդ
գուարթնոցն :

Սարսափին տարէրք յերկրի՝ յորժամ
փառօք զաս հայրենի, արեգական լոյս
խաւարի լուսինն աստեղբքն նուազին,
զաս յաւուր աներեկի լուսաւորեա լու-
սով քոյին, դասաւորեա ելն.:

Վերնական զօրացն պետ փողէ բարբառ
աւետաբեր, արիք մեռեալք որք յԱդա-
մայ քանդի ահա եկն փեսայ, ընդ հարս-
նացեալ մաքուր հո՞նոց կարգեա զսա ի
թիւ սրբոց, դասաւորեա ելն.:

Ին. ի վերինն Երուսաղէմ, ի բնակա-
րանս հրեշտակաց, ուր Ենովք և Եղիաս
կան ծերացեալ աղաւնակերպ, ի դըրախ-
տին եղեմական պայծառացեալ արժանա-
պէս ողորմած Տէր ողորմեա հոգւոցն
մեր ննջեցեւոց:

Թագաւոր փառաց Քրիստոս որ ժաման-
եալ զաս ի յերկնից ի վերայ թեւոց հող-
մոց քո հայրենի կերպարանօք, և առնես
հրափորձութեամբ զքնննութիւն որդւոց
մարդկան, ողորմած ելն.:

Ուրախացան ազգքք մարդկան յորժամ
լուան զքո յարութիւնդ, նորափետուր
զարդարեցան ի յարութեան սուրբ միած-
նիդ, ողորմած ելն.:

ԱԼԵԼՈՒՔ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒՐԱԿԵԻՑ

Ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա

Աձ . Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ
երկիր , և բանիւ Տեառն երկինք հաստա-
տեցան : Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամե-
նայն զօրութիւնք նոցա :

Ալէ . Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան
ամենայն թշնամիք նորա : Փախեան ա
տելիք նորա յերեսաց նորա :

Փառք և երկիրպ . Այժմ և միշտ :

Ալէլուիա

Ակ . Ծափս հարէք ամենայն հեթա-
նութք , աղաղակեցէք առ Աստուած ի
ձայն ցնծութեան : Տէր բարձրեալ և ա-
հարկու , թագաւոր մեծ ի վերայ ամե-
նայն երկրի :

Ալէ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և
դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ : Թո-
ղեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո , և
ծածկեցեր դամենայն մեղս նոցա :

Փառք և երկիրպ . Այժմ և միշտ . Ալէ .

ԱԼԵԼՈՒԻԱ

Բձ. Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան
ամենայն թշնամիք նորա : Փախեան ատե-
լիք նորա յերեսաց նորա :

ԱԼԵ. Տէր թագաւորեաց զվայելչու-
թիւն զգեցաւ : Զգեցաւ Տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր էած :

Փառք և երկիրպ . Այժմ և միշտ . ԱԼԵ . :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ

ԲԿ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և
դարձուցեր զգերութիւն Յակորայ : Թո-
ղեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո, և
ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

ԱԼԵ. Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և
օրհնեցէք զանունն Տեառն : Եղիցի անուն
Տեառն օրհնեալ յասմ հետէ մինչեւ յա-
ւիտեան :

Փառք և երկիրպ . Այժմ և միշտ . ԱԼԵ . :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ

Գձ. Տէր թագաւորեաց զվայելչու-
թիւն զգեցաւ : Զգեցաւ Տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր էած :

ԱԼԵ. Գովեա Երուսաղէմ զՏէր, և օրհ-
նեա զԱստուած քո Սիօն : Զի զօրա-

ցոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ:

Փառք և երկիրպ. Այժմ և միշտ. Ալէ.:

Ալէլուիա

Գկ. Օրհնեցէք մանկունք զՏէր և օրհնեցէք զանունն Տեառն: Եղիցի անունն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Ալէ. Կենդանի է Տէր, և օրհնեալ է Աստուած և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ: Աստուած է որ խընդրէ զվրէժ իմ և հնազանդ առնէ ըզժողովուրդս ընդ ինեւ:

Փառք և երկիրպ. Այժմ և միշտ. Ալէ.:

Ալէլուիա

Դձ. Գովեա Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո Սիօն: Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ:

Ալէ. Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան: Տէր բարձեալ և ահարկու: Թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

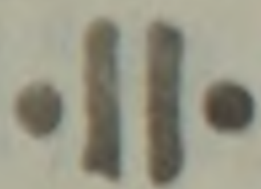
Փառք և երկիրպ. Այժմ և միշտ. Ալէ.:

Ալէլուիա

Քկ. Կենդանի է Տէր և օրհնեալ է Աստուած և բարձր եղիցի Աստուած փրկակալ թեան իմոյ: Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ և հնազանդ առնէ զժողովուրդըս ընդ ինեւ:

Ալէ. Մափա հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք յառ Աստուած ի ձայն ցնծութեան: Տէր բարձեալ և ահարկութազաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Փառք և երկիրալ. Այժմ և միշտ. Ալէ:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, ի յամհատէ մինչեւ ի յաւիտեան:

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանուն Տեառն: Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ ի յամհատէ մինչեւ ի յաւիտեան: Յարեւելից մինչեւ ի մուսա արեւո օրհնեալ է անուն Տեառն: ի յամհատէ մինչեւ ի յաւիտեան:

Փառք և երկրազազութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հօգւոյն. և այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտանից ամէն. ի յայմհատէ մինչեւ ի յաւիտեան:

Արի՛ , Տէր , օգնեա՛ մեզ , և փրկեա՛ ըզ-
մեզ , վասն անուան քո :

Արի՛ և մի՛ մերժեր զմեզ խապառ , վասն
անուան քո :

Թագաւորեացէ Տէր յաւիտեան՝ Աստը-
ւած քո Սիօն , յազգէ յազգ : Օրհնեա՛ ,
անձն իմ զՏէր , օրհնեցից զՏէր ի կենդա-
նութեան իմոյ :

Ս . Յրթի՛ :

Ք . Խաղաղութի՛ւն ամենեցուն :

Դ . Եւ ընդ հողւոյդ քում :

Ս . Երկիւզածութեամբ լուարուք .

Ք . Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ
Մատթ .

Դ . Փառք քեզ , Տէր Աստուած մեր :

Ս . Պառսխումէ՛ :

Դ . Ասէ Աստըւած :

Փառք յարութեան քո , Տէր ո՛չ դա-
դարեցայց Քրիստոս օրհնել զքեզ զամե-
նայն աւուրս կենդանութեան իմոյ :

Փառք յարութեան քո , Տէր , ոչ դադա-
րեցայց Յիսուս , գովել զքեզ զամենայն
աւուրս կենդանութեան իմոյ :

Ես ոչ դադարեցայց , Փրկիչ , փառա-
ւորել զքեզ զամենայն աւուրս կենդա-

նութեան իմոյ :

Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սրբութիւն, և օրհնեցէք զՏէր :

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն՝ զՏէր ի սրբութիւն, և օրհնեցէք զՏէր :

Հուսապայծառ հրեշտակն նստելով ի կենսատու գերեզմանին : Եւ աւետէր կանանց . յարեաւ . Աստուած :

ԵՐԳ. ԵՂՈՒՀԵՑԻ

ԿԻԻՐԱԿԵԻՑՆ

(Երիցս կրկնեա՛ եւ գյեօթիկն քարձր ասա)

Չամենայն աւուրս կենաց իմոց, ևս ո՛չ դադարեցայց օրհնել զքեզ, Քրիստոս, փրկիչդ աշխարհի :

Չամենայն աւուրս :

Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սրբութիւն և օրհնեցէք զտէր :

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն, զտէր ի սրբութիւն և օրհնեցէք զտէր :

Գալստեան . Դասք լուսեղէն զուարթնո-
ցրն սպասէին մեծի գալստեան Տեառն :
Եւ երգէին երգ նոր , օրհնեալ է քո
սուրբ գալուստդ :

Հաւքարձնան . Համբարձէ՛ք իշխանք ,
զդրունս ձեր ի վեր : Եւ գայ մտանէ
փառօք ի փառս :

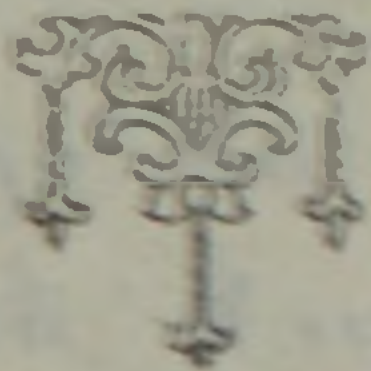
Հոգեգալստեան . Իջեալ հոգին յառաք-
եալսն և հրեղինեաց զընտրեալսն ան-
կեղծ ի սուրբ վերնաստունն , և հանգեաւ
նոքօք յազգս մարդկան զանազան լեզ-
ուաց բաժանմամբ :

Վարդախո . Տնծայ Թափօր Հերմոնիւ ,
և առաքեալքն ի հայրական ձայնէն թր-
մրեալք : Եւ կենդանեաց և մեռելոց տէր
ծանուցին զքեզ Մովսէս և Հեղիաս :

Խաչ . Այսօր եկեալ կամաւ Տէրն ի
խաչ , և տարածեաց զբազուկս իւր ի
նմա :

Մենդեան . Հոյլք հողեղէնք ընդ հովիւ-
սրն քարոզէին ի յանբանից մըսուր ըզ-
բանըն բազմեալ : Եւ մոգքն աստեղքն
գուշակեալ մատուցին զընծայսն խորհր-
դոյ :

Տեստերնորուար. Քառասնորեայ տղայ և
 Տէրն օրինագիր տնօրինարար եկն ի տա-
 ճարրն: Եւ Սիմէօն գգուէր գըրկօքն. և
 յօրինաց կապից յուծումն հայցէր ի կեա-
 նրս աւետարանի:

Օ Ր Ը Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն
 ԵՌ ԵԻ ՕՏՈԻ

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յեր-
 կիր խաղաղութիւն, իմարդիկ հաճութիւն:
 Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս, օրհ-
 նեալ ես, Տէր Աստուած մեր. օրհնեմք
 զքեզ և գովեմք զքեզ: Պոստովանիմք

Տէր զքեզ և երկիրպագանեմք քեզ. փա-
 ոււորեմք զքեզ, գոհանամք Տէր զքէն
 վասն մեծի փառաց քոց: Տէր թագաւոր
 սուրբ երկնային, Աստուած և Հայր ամե-
 նակալ: Տէր և որդի հօր միածին, Յի-
 սուս Քրիստոս և սուրբդ որդի: Տէր
 Աստուած, Քառն Աստուծոյ և որդի հօր,
 որ առեր զմերս իկուսէն: Ողորմեցար, բար-
 ձեր զմեզս աշխարհի, և արդ ընկալ զաղա-
 շանս մեր: Սուրբդ որ նստիս ընդ աջմէ

Հօր , ողորմեաց մեզ : Ձի դու որ միայն
սուրբ , դու միայն բարձեայ ես , դու մի-
այն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Տէր և
հոգիդ սուր՝ որ ի փառս Աստուած ընդ
հօր . Ամէն

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ Տէր ,
և գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան
և յաւիտեանս յաւիտենից : Արժանի արա
Տէր , գորս զայս խաղաղութեամբ և ա-
ռանց մեղաց պահեա զմեզ : Օրհնեալ
ես , Տէր Աստուած հարցն մերոց , գով-
եալ և փառաւորեալ է անուն սուրբ քո
յաւիտեանս . ամէն : Օրհնեալ Տէր , ուսո՛
ինձ զարդարութիւնս քո (երիցս կրկնեա)
Տէր , ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ :
Ես աղաչեմ , Տէր , ողորմեա՛ ինձ և բժշկեա՛
զանձն իմ , ես մեղայ քեզ : Տո՛յց մեզ
Տէր զողորմութիւնս քո և զփրկութիւնս քո
տու՛ր մեզ : Տէր , ողորմութիւն քո յա-
ւիտեան , զգործս ձեռաց քոց մի անտես
առներ : Տէր իմ , զքեզ ապաւէն ինձ ա-
րարի , ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո , զի
դու ես Աստուած իմ : Ի քէն է Տէր ,
աղբիւր կենդանութեան և լուսով երե-
սաց քոց տեսանեմք զլոյս : Ծագեա՛ զո-
ղորմութիւնս քո՝ որք ճանաչեն զքեզ Տէր :

Մաղթ. Փառք, պատիւ և երկրպագութիւն ի բարձունս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ:

Աձ. ակ. Ձյարութիւն զՓրկչին օրհնեսցուք, զՓրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն:

Յարեւ Աստուած և ցրուեցան թըշնամիք նորա:

Փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա:

Բձ. բկ. Ձյարութիւն զՓրկչին օրհնեսցուք:

Ձյարուցեալն զՔրիստոս օրհնեսցուք, և զյարութիւն նորա փառաւորեսցուք:

Գձ. գկ. Ձյարութիւն զՓրկչին օրհնեսցուք:

Որ ելն ի բարձունս և գերեաց զգերութիւն. էառ աւար, բաշխեաց պարգեւս և ետ որդւոց մարդկան:

Դձ. դկ. Ձյարութիւն զՓրկչին օրհնեսցուք:

Որ համբերեաց խաչի և եղաւ ի նորափոր վիմի, և Աստուածային յարութեամբրն զմահացեալսն վերաբերեաց ի կեանս:

ԵՐԳ ՀԱՄԲԱՐՉՄԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Չյարուժիւն զՓրկչին օրհնեսցուք .
զՓրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարուժիւն :
Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ և
Տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Հոգեգաւառեան . Չգալուսա Հոգւոյն օրհ-
նեսցուք . զՀոգւոյն սրբոյ օրհնեսցուք
զգալուսա : Յեկեղեցիս բարեբանեցէք
զԱստուած և զՏէր յաղբերաց Իսրայէլի :

Ծաղիագարդի . Այսօր մտանէ թագաւո-
րըն մեր Քրիստոս ի յերուսաղէմ նոր
քաղաք Իաւթի :

Ընդ առաջ ելին ձերքն սատովք ձի-
թենեօք , և զԱստուածորդին փառաւորէ-
ին :

արդալառիՔո . Են երկինք և քո ի
եղկիր , զաշխարհս լրիւ իւրով դու հաս-
տատեցեր :

Չհիւսիս և զհարաւ դու արարեր , թա-
փոր և Հերմօն յանուն քո ցնծասցեն :

Ծննդեան եւ Աւեսման . Իջցէ որպէս զան-
ձրե ի վերայ գեղման , որպէս ցօղ զի ցօ-
ղէ յերկիր .

Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր
և զարդարութիւն քո որդւոյ թագաւորի :

Խաչի . Ետուր երկիւղածաց քոց նշան ,
զի ապրեացին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո , կեցո ա-
ջով քով և լուր մեզ :

Յայտնուրիւսն եւ Տեաննընդառաջի Արե-
գակն արդարութեան այսօր յայտնեցար
ազգի մարդկան , մարդ եղեալ սրբեցեր
զջուրս վերածնեալ զմեզ մկրտութեամ-
բըն սրբոյ Հոգւոյն :

Ի վայելչութիւն փառաց սրբութեան
քո , ի յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ
ծնայ զքեզ , մարդ եղեալ :

Սուրբ Աստուած , սուրբ և հզօր , սուրբ
և անմահ որ . . . վասն մեր , ողորմեա'
մեզ : (Երիցս կրկնեա) :

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ
կոյս Աստուածածին , Մարիամ մայր Քր-
րիստոսի , մատո զաղաչանս մեր որդւոյ
քո և Աստուծոյ մերոյ :

ՄԱՂԹ . Փրկել զմեզ ի փորձութենէ և
յամենայն վտանգից մերոց :

ՔԱՐՈԶ Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր

աղա . :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ
ձայնի աղաչանաց մերոց քարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին : Եւ իջա-
նելոյ ի վերայ մեր ողորմութեամբ և գը-
թութեան Տեառն Աստուծոյ : Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր , կեցո և ողորմեա :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և :

ՍԱՂՄՈՍ ՆՃԻՒ

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ , յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր , և օրհնե-
ցէք զանուն Տեառն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ , յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու
օրհնեալ է անուն Տեառն :

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց
Տէր , և յերկինս են փառք նորա :

Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր ի բար-
ձունս բնակեալ և զխոնարհս տեսանէ
յերկինս և յերկիր :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ և բարձր
անէ զտառապեալս յաղբերաց :

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան սերտ-
խամիտ , որպէս մայր սրդւովք բերկրեալ :

ԵՐԳ ՄԻՆՇԱՄԵԹԻ

Նորաստեղծեալ բանն յանէից ՚ի սկզբա-
նէ զերկինս երկնից , և զերկնային զօրս
անմարմնոց իմանալեացն զուարթնոց և
զգալ ՚ի տարերց քառից հակասակաց մի-
արանից , որով յաւէտ փաստարանի Երրոր-
դութիւնն անճտուելի :

Երեքսրբեան մի աւերութիւն , միով բը-
նութեամբ տատուածութիւն , լոյս որ ա-
նեց արարչական տապ լինել լոյս եղա-
կան , զոր և ծագեաց յօրն առաջին միա-
շարաթ կիւրակէին , որով յաւէտ փաստ :

Բարունօրէն բացատրեացուք , զճամ-
կեալ խորհուրդն ծանիցուք , զի լոյս ան-
տես իմանալի , մարութ հոգւոց տեսանե-
լի , ՚ի սոյն ծագեաց միաշարաթ մեզ յա-
մութեան սուրբ հասագայթ , եկայք
փրկեալք ընդ զուարթնոյն սուք օրհնու-
թիւն յարուցելոյն :

Մէրդ սիրով խոնարհեցար, ի փրկու-
թիւն մեր մարմնացար, նովին մարմնո-
վըն խաչեցար, ի գերեզման մահու ե-
գար, այսօր յարեար աստուածաբար, ի
հրեշաակաց քարոզեցար, եկայք փրկ. :

Նրեւեցար խնկաբերիցն յողջոյն կենաց
ուրախալից, և ի լերինն Քալիլիա ասա-
քելոց մեռասանից, արժանացո զմեզ ընդ
նոսին զքեզ տեսանել յօրն վերջին, եկայք
փրկ.

Սիօնի որդիք, զարթի՛ք, հարսին յուսոյ
տուք աւետիք եթէ փեսայն քո յարուց-
եալ յաղթեաց մահու իշխանութեամբ
գայ պսակէ զքեզ փառօք, ել ընդ առաջ
պճնեալ զարդուք, երգեա երգ նոր յա-
րուցելոյն ննջեցելոց կենաց պտղոյն :

ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴԷՄՍ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Գ. Խորհուրդ խորհին անհաս անակիզ-
բըն, որ զարդարեցեր զվերին պետու-
թիւնդ. ի յառագաստ անմատոյց լուսոյն.
գերապանձ փառօք զդասս հրեզինաց:
Անճառահրաշ զօրութեամբ ստեղծեր զԱ-
դամ պատկեր տիրական, և նազելի փա-
ռօք զգեստաւորեցեր ի դրախտն Ագենի
տեղ ի բերկրանաց: Չարչարանօք քո սուրբ
միածնիդ, նորոգեցան արարածք ամե-
նայն և վերստին մարդն անմահացաւ,
զարդարեալ ի զգեստ անկողոպտելի:
Անճրեւածին բաժակ հրահոսան, որ հե-
ղեր յառաքեալսն ի սուրբ վերնատան,
հեղ և ի մեզ Հոգիդ սուրբ Աստուած ընդ
պատմուճանին զքո գիմաստութիւն: Տան
քում վայելէ սրբութիւնն որ զգեցար զվա-
յելչութիւն, սրբութիւն փառաց ընդ մէջ
քո ածեալ, պատեա զմէջս մեր ճշմար-
տութեամբ: Որ զարարչագործ բազուկս

քո տարածեցեր ընդ դէմ աստեղաց ,
հաստատեա զբազուկս մեր կարողու-
թեամբ համբարձմաբ ձեռաց առ քեզ
միջնորդիլ : Ի իւամամբ թագ ի գլուխ
պատեսցես զմիտս և զգայարանս , խաչա-
նիչ ուրարմամբ ըստ ահարովնի ծաղկեալ
ոսկեթել ի զարգ խորանին : Բամից բո-
լորից տիրապէս աստուածպետական , նա-
փորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորե-
ցեր , քում սուրբ խորհրդոյդ լինել ըս-
պասաւոր , թագաւոր երկնաւոր , զեկե-
ղեցի քո անչարժ պահեա , և զերկրպա-
գուս անուանդ քում պահեա ի խաղա-
ղութեան :

Ք . Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ ,
և շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր :

Ս . Դատ արա ինձ Տէր , զի ես յան-
բժուութեան իմում գնացի , ի Տէր յուսա-
ցայ , զի մի եղէց հիւանդ :

Ք . Եւ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին :

Ս . Սուրբ զԱստուածածինն և զամե-
նայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ
Հայր ի յերկինս զի կամեցեալ սղորմեացի
և զթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր :
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ և ո-
ղորմեա՛ :

Ք. Ընկալ թէր, զազաշանս մեր բարե-
խօ.:

Յիշեսցիր և զմեզ առաջի անմահ Գա-
ռինն Աստուծոյ:

Յիշեալ լիջիք առաջի անմահ Գառինն
Աստուծոյ:

Իսկ. Ազաղակեցէք առ Տէր ամենայն
եր.:

Ս. Սուրբ եկեղեցեաւս ազաշեսցուք
զՏէր զի սովաւ փրկեացէ զմեզ ի մեղաց
և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ:
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ւ և
ողորմեա՛:

Ք. ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստ-
ուածքն.:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ:

Ս. Դատ արա ինձ, Աստուած, և իրա-
արա ինձ ի դատաստանի իմում:

Ք. Յազգէ որ ոչ է սուրբ ի մարդոյ
մեղայ:

Ս. Օրհնեսցուք զամենակալն Աստ-
ուած, զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քր-
րիստոսի, որ արժանի արար զմեզ կալ ի
տեղւոջս փառարանութեան, և երգել
զերգս հոգեւորս, ամե.:

-սկիւմբնի դ համուն և հոտորակմուս և նվառդ
 -ուհոթ թոտն թ լուգիսեսս ք մօստ և հոտադե
 -ուհամոթի ժմրսո և նվհմտեմոյ դ նսկգթատսո
 սոտեն տյո վ մգնգեմոկի զնսզհոզիմգ սոմ
 դ և սատովմյ. սթ ժյոտգմո վնգնգիգն ժմրսո
 մգնրսնոտսոջտեո ոզվիմգն զոթ զնսեոմ
 -գն մյ : նվհոստշտեո հսթ ոզտշտեոն լոկի
 -զմ վոտսի դ սթ մօք ժյոտգթրսոսովգմոյ
 : լգմարտոտեո հեթ հոտեոզոտ
 դ տշվյո ժյոտգթրսոմօ տգհտեո ոնսնրստոյոն
 դ և հոյոսյոտզվի դ նվովշտո նսկզով տսհոշ
 -րսզո զյոհամրսոմ ոհեոմս մգյո ոթթօնտե լոկիզմ
 ժյոտգթրսնեսրս և ովզոմսով ոհոմօ հմտհոզ
 -մգի վ թյոգմտե լոգստ ժյոտով թրվշրվզո
 թիսիզով և ովեոմոտսոյ ժմրսո լոկտշոս
 -ո հոզոտոտեոնտե ոյոյոտոշտեո հմրսզմսով վ
 մօզոտոտ ոթ լուգիսեսս ք սովմոջտոս զսոգ
 վոտովրս հոզոմովրսզ հմտհ ոհոջ . կի

Չարսիսն հնկարիւրեան Սրբոյ Պատարագիս

: . տսով
 ոշտեզո վ դ ոյոգթրսոմօ վիմոս վ . թ

սաց, խունկ մատուցանեմք առաջի ք՝
Տէր, յօրինակ ըստ հնումն Չաքարեայ,
ընկալ առ ի մէնջ ըստ խնկանուէր մաղ-
թանս, որպէս զպատարագն Աբէլի, զնոյի-
և զԱբրահամու, բարեխօսութեամբ վե-
րին քո զօրացդ միշտ անշարժ պահեա ե
այլն :

Խնդա յոյժ դուստր լուսոյ, մայր Սբ. կա-
թուղիկէ, մանկամբք քո սիօն, զարդար-
եալ պճնեա հարսն պանծալի երկնանրման
լուսածեմ խորան, զի օծեալն Աստուած
էնն ի յէէն անծախապէս ի քեզ միշտ պա-
տարագ հօր ի հաշտութիւն, մեզ ի քա-
ւութիւն բաշխէ զմարմին և զարիւն իւր
Սուրբ, վասն իւր կաթարման սուրբ անօ-
րէնութեան, շնորհէ զթողութիւն կանգ-
նողի տաճարիս .

Չանապական կոյսն Մարիամ Աստուա-
ծածին խոստովանի սուրբ զեկեղեցի,
ուստի տուաւ հացն անմահութեան և բա-
ժակ մեզ ուրախարար, տուք օրհնութիւն
հոգեւոր երգով :

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԹԱՓՈՐԻ

Աձ. Կանանցն կանխելով ի թաղումն կենդանւոյն, տեսին զվէմն ի դրանցն ի բաց մերժեալ: Թափուր զգերեզմանն և ունայն տեսանէին և տրամուժամբ լային յուսահատեալք: Մայր խաչեցելոյն զի^ո լաս յուսահատեալ, քանզի Քրիստոս փառօք մեծաւ, յարեաւ:

Բձ. Չայն աւետաւոր հրեշտակին զըւարճացոյց զառաւօտեան կանայսն զՔրիստոսի պատմելով զյարուժիւն: Մի յուսահատիք տրամուժեամբ այլ ցնծացէք բերկրելով. խնկազգեացք աստուածայնոյն և փափաքողք յարուժեան:

Գկ. Տեսիլ փայլակնաձև զուարթնոյն ի վիմին հնչեցեալ առ խնկազգեաց կանայսրն, փարատեցոյց զերկիւղալից սրտամութիւնն: Պահապանքն պակուցեալ անարեկ լինէին և կանանցն աւետաբանեալ մահ մահու յաղ թեաց և ծանուցաւ մահ: Քարոզս առաքելով առ երջանիկ առաքեալսն, փութացարուք ի Գալիլիա և տեսանիցէք զկենագործողն զՔրիստոս:

Դճ. Փառաբանակից Հօր Որդի, որ վասն մեր խաչեցար, զգթոխս աւերեալ յարեար յաւուր երրորդի, փառք յարու- թեան քո տէ՛ր: Հրեշտակապետին իջու- մըն որ զպահապանսն երկիւզիւ զարհու- րոցոյց առ դրանըն գերեզմանին. փառք յարութեան: Եւ ըսքանչելի սուրբ կա- նանցն աւետարանէր ասելով. յարեաւ Քրի- փոստոս յարուցիչըն մեռելոց. փառք յարութեան:

Կանանցն կանխելով ի թաղումըն կեն- դանւոյն, տեսին զվէմն ի դրանցն ի բաց մերթեալ: Թափուր զգերեզմանն և ու- նայն տեսանէին և արամութեամբ լային յուսահատեալք: Մայր խաչեցելոյն զի լաս յուսահատեալ, քանզի Քրիստոս փա- ռօք մեծաւ, յարեաւ:

Ս. Օրհնեա տէր:

Ք. Օրհնեալ թագաւորութիւն Հօր և:

Եւ ասի ժամամուտս ըստ պատշաճի աշուրն

Ս. Եւ եւս խաղաղութ. : Օրհնեալ տէր:

Ք. Օրհնութիւն և: Խաղաղութիւն:

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Ս. Աստուծոյ երկիրպագեսցուք :

Դ. Առաջի քո, Տէր :

Ք. Տէր Աստուած մեր, որոյ կարողու .

ՃԱՇՈՒ ՇԱՐԱԿԱՆՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Տեր քագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ

Աձ. Ձթագաւորն փառաց Քրիստոս որ վասն մեր մարմնացաւ ի սրբոյ կուսէն և խաչի համբերելով, միաբանութեամբ երգով բարեբանեսցուք : Որ զթագումն երեքօրեայ յանձն էառ յարուցեալ ի մեռելոց իշխանութեամբ, միաբանութ . : կարողապէս զդրունս դժոխոց խորտակեաց, եկեղեցոյ իւրում զգեցոյց զմեծվայելչութիւն, միաբանութեամբ :

Ակ. Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց և լուսադարդեալ պայծառացոյց սուրբ զեկեղեցի, ժողովուրդք ըզՔրիստոս բարեբանեցէք : Չգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած, քանզ ի

չիջոյց զխոյթոց մահու խաշիւն իւրով
սրբով, ժողովուրդք: Յարեաւ Աստ-
ուած և տիեզերք ամենայն նորափետուր
զարդարեցան և մանկուերք հաղորդեցան
մարմնոյ և արեան կենարարին, ժողո-
վուրդք:

Բձ. Թագաւորին յաւիտենից մատու-
ցուք զօրհնեցողութիւն որ ի կուսէն մար-
մնացու, հաստատեաց զաշխարհս ի հա-
ւատս անսատանելի, փառք նմայ այժմ և
յաւիտեան: Ար կամաւ համբեր մահու խա-
շի Աստուած բանն և եհեզ զարիւն իւր
սուրբ ի փրկութիւն տիեզերաց, փառք
նմա: Աստուածապէս յարուցեալ ի նո-
րափոր ի վիմէն լուսազարդեաց զեկեզե-
ցի իւր սուրբ ի փառս և ի գովեստս ան-
ուան իւրոյ, փառք նմա:

Բկ. Օրհնութիւն ի բարձունս տնօրի-
նեցելոյն ի կուսէն Թագաւորին մերոյ Ա-
լէլուիս, ալէլուիս: Օրհնութիւն ի բար-
ձունս անսատանելի և հաստատուն յու-
սոյն մերոյ, Ալէ: Օրհնութիւն ի բար-
ձունս անբաժանելի և միասնասական սուրբ
Երրորդութեանն Ալէ:

Գձ . Ձթ ագ աւ որն Քրիստոսս օրհնու-
 թեամբ երգով բարերանեցէք , ամենայն
 երկիր : Արարող ին երկնի և երկրի մա-
 սուսցուք երգով դոհարանութիւն ամե-
 նայն երկիր : Երրորդութեանն և մի Աստ-
 աւածութեանն մասուսցուք պատիւ , եր-
 կրապագութիւն յաւիտեանս ամէն :

Գկ . Լուսով աստուածութեան քս Քրի-
 ստոսս , լուսաւորեցեր սուրբ զեկեղեցի ,
 պահեա զսա անշարժ յաւիտեան : Տօնէ
 այսօր յերուսաղէմ հաւասարեցլոց բազ-
 մութեամբ զնաւակասիս սուրբ եկեղեց-
 ւոյ , պահեա զսա : Բացան դրունըք հա-
 ւասոյ նոր Ախիւնի ընդունիլ զանմահ
 փեռայն յառաքատս , բռշխէ զմարմին քս
 և զարիւն , Պահեա զսա :

Գձ . Թագաւոր Քրիստոսս էակից Հօր և
 Հոգւոյն , որ վասն մեր մարմնացար ի
 սուրբ Կաւսէն , թագաւոր փառաց Քրիս-
 տոս քեզ փառք : Որ կամաւոր մահուամբ
 զմահ մեռուցեր , և անապական յարու-
 թեամբդ քս նորոգեցեր զաշխարհ , թա-
 գաւոր փառ : Որ կենդանարար արեամբդ
 քս լուսաւորեցեր սուրբ զեկեղեցի , եր-
 գեմք քեզ ընդ հրեշտակս ասելով , թա-
 գաւոր փառ :

Դի. Որ անբաւելի յաղթող զօրու-
 թեամբ թագաւոր ես երկնի և երկրի Քր-
 իստոս Ասառլամ, օրհնարանեմք զքեզ :
 Որ փառակցու թեամբ ընդ Հօր վերօրհնիս
 յանմանից և խոնարհեալ մարմին զգե-
 ցար փառաց թագաւոր, օրհնարա . :
 Որ կարողապէս զմահ կոխեցեր և յարուց-
 եալ լուսաւորեցեր սուրբ զեկեղեցի ան-
 մահ էութիւն, օրհնարա . :

- Ս. Օրհնեա Տէր :
- Ք. Զի քո է կարողութիւն և զօրու-
 թիւն :
- Ս. Պաթիսում է :
- Դ. Սուրբ Ասառլամ, սուրբ և հզօր,
 սուրբ և անմահ, որ յարեար ի մեռելաց,
 ողորմեա մեզ : (Երիցս կրկնեա) :
- Ս. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա .
- Դ. Տէր ողորմեա' :
- Ս. Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
 խարհի և հաստատութեան արքայ եկե-
 ղեցւոյ զՏէր աղաշեցուք :
- Դ. Տէր ողորմեա' :

Ս. Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն
(այս անուն) կենաց և փրկութեան հոգ-
ւոյ նորին զՏէր աղա . :

Դ. Տէր ողորմեա' :

Ս. Վասն վարդապետաց , քահանայից ,
սարկաւազաց , դպրաց և ամենայն ուխ-
տի մանկանց եկեղեցւոյ , զՏէր աղաչեա-
ցուք :

Դ. Տէր ողորմեա' :

Ս. Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց , զօրավարաց և
զօրաց նոցին զՏէր աղաչեցուք :

Դ. Տէր ողորմեա' :

Ս. Վասն հոգւոցն Հանգուցելոց որք :

Դ. Յիշեա' Տէր և ողորմեա' :

Ս. Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ :

Դ. Տէր ողորմեա' :

Ս. Զանձինս մեր և զմիմեանս :

Դ. Քեզ Տեառնդ , յանձն եղիցուք :

Ս. Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր

Դ. Տէր ողորմեա' , Տէր ողո . , Տէր ող

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Զի ողորմած և մարդասէր ես :

~~~~~
Դիրքն եւ Աւետարանն կը կարգաւորուի

ԱԼԷԼՈՒԱՅԻ ՃԱՇՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Աձ . Դու յարուցեալ գթացիս ի վերայ Սիօնի , ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

Ակ . Ծրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն ի նոր , օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :

Բձ . Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցրնծութեան :

Բկ . Արի , Տէր Աստուած իմ ի հրամանա քո գոր պատուիրեցեր և ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեւ :

Գձ . Ուրախ եղեւ Իսրայէլ յարարիչ Իւր , որդիք Սիօնի ցնծասցեն ի թագաւորըն իւրեանց :

Գկ . Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ . որպէս զի ահեղ են խորհրդով քան պամենայն որդիս մարդկան :

Դձ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ :

Դկ . Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա , փախեան ամե-

լիք նորա յերեսաց նորա :

Գ. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՀԱՆՔԱՆՈՒՄԻ ԵՒ ԿՐԻՍՏ

Հաւատամք ի մի Աստուած Հայրն ա-
մենակալ, յարարիչն երկնի եւ երկրի, ե-
րեւելեաց եւ աներեւութից :

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս յԱրդին
Աստուծոյ . ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ մի-
ածինն այսինքն՝ յէութենէ Հօր :

Աստուած յԱստուծոյ՝ լոյս ի լուսոյ .
Աստուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշմարտէ
ծնունդ եւ ոչ արարած :

Նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր՝ սրով ամե-
նայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի,
երեւելիք եւ աներեւոյթք :

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն
մերոյ փրկութեան՝ իջեալ յերկնից՝ մար-
մնացաւ, մարդացաւ, ծնու կատարելա-
պէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն՝ Հոգւո-
վրն սրբով :

Սրով էառ մարմինն Հոգի, եւ միտք դա-
մենայն սր ինչ է ի մարդ . ճշմարտապէս
եւ ոչ կարծեօք :

Չարչարեալ, խաշեալ, թաղեալ, յեր-
րորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ ի յերկի-

նրս նովին մարմնոքն՝ նստաւ ընդ անձէ
Հօր :

Փայոց է նովին մարմնոքն և փառօք Հօր
ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոց
թագաւորութեան ոչ գոյ վախճան :

Հաւատամք և ի սուրբ Հոգին՝ յանձն
և ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և
ի մարգարէս և յԱւետարանս :

Որ էջն ի յՅորդանան, քարոզեաց զԱ-
ռաքեալն, և բնակեցաւ ի սուրբան :

Հաւատամք և ի մի միայն Անդհանրա-
կան և Առաքելական սուրբ Եկեղեցի :

Ի մկրտութիւն, յԱպաշխարութիւն,
ի Քաւութիւն և ի թողութիւն մեղաց :

Ի Յարութիւն մեռելոց, ի Իսաւստանն
յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց. յԱրքա-
յութիւն երկնից, և ի կեանսն յաւիտենա-
կանսն :

Իսկ որք ասեանն՝ էր երբեմն յորժամ ո՛չ
Որ որդին, կամ էր երբեմն յորժամ ո՛չ
էր Սուրբ Հոգին, կամ թէ յօշէից եղեն
կամ յայլմէ հուրէնէ ասեան լինիլ զոր-
դին Աստուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին, և
թէ փոփոխելիք են կամ այլալիք,
գայնալիսան նպովէ կաթուղիկէ. Առաքե-

լական Սուրբ Եկեղեցի :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Իսկ մեք փառաւորեացուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս , երկիրսպառանելով սրբոյ Երսրրդու թեանն և միոյ և Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ս . Եւ եւս խաղութեան զՏէր ազաշ . :

Դ . Ամէն , Տէր ողորմեա :

Ս . Եւ եւս հաւատով , ազաշեսցուք և խնդրեսցուք ի Տեառնէ Աստուծոյ և ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի ժամուս պաշտաման և աղօթից : Ձի արժանի ընդունելութեան արասցէ , լուիցէ Տէր ձայնի ազաշանաց մերոց , Ընկալցի զխնդրուածս սրտից մերոց , թողցէ ըզյանցանս մեր , ողորմեսցի ի վերայ մեր : Աղօթք մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա սացէ մեզ միաբան միով հաւատով և արդարութեամբ վաստակիլ ի գործս բարեաց : Ձի զողորմութեան զչնորհան իւր արասցէ ի վերայ մեր . Տէրն ամենակալ կեցուցէ և ողորմեսցի :

Դ. Կեցո՞՛՛ Տէր :

ՁԺամ սուրբ պատարագիս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաստատվի Տեառնէ խնդրեցուք :

Դ. Շնորհեա՞՛ Տէր :

Ս. Ձհրեչտակ խաղաղութեան պահպան անձանց մերոց , ի Տեառնէ խնդրես :

Դ. Շնորհեա՞՛ Տէր :

Ս. Ձքառութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց ի Տեառնէ խնդրեցուք :

Դ. Շնորհեա՞՛ Տէր :

Ս. Ձսրբոյ խաչին մեծ և կարող գորութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց :

Դ. Շնորհեա՞՛ Տէր :

Ս. Եւ եւս միարան վասն ճշմարիտ :

Դ. Տէր ողորմեա՞՛

Ս. Չանձինս մեր և զմիմեանս :

Դ. Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ս. Ողորմեաց մեզ , տէր Աստուած :

Դ. Տէր ողորմեա՞՛ , տէր ողոր . , տէր :

Ս. Օրհնեա՞՛ տէր :

Ք. Որպէս զի արժա . : Սաղաղութ . :

Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս. Աստուծոյ երկիրագեացուք :

Դ. Առաջի քս տէր :

Ք. Սաղաղութեամբ քով Քրիստոս :

Ս. Օրհնեա՞՛ տէր :

Ք. Տէր Աստուած օրհնեացէ զամեն . :

Դ. Ամէն :

Ա. Մի՛ ոք յերեխայից , մի՛ ոք ի թե-
րահաւաաից և մի՛ ոք յապաշխարոզաց և
յանմաքրից մերձեցի յաստուածային
խորհուրդս :

Դ. Մարմին տէրունական և արիւն
փրկչական կան առաջի երկնային զօրու-
թիւնքն աներեւոյթք , երգեն և ասեն
անհանգիստ բարբառով , սուրբ , սուրբ ,
սուրբ տէր զօրութեանց :

Ա. Սաղմոս ասացէք տեառն Աստուծոյ
մերում , զպիրք ձայնիւ քաղցրութեամբ
զերգս հոգեւորս :

(Ե- Դպիրն երգեն զորքասացս- թի- ն ըստ

❖ Խորհրդոյ ասորն ❖

Օնկնդեան , Աւեսեաց , վարդապետի
եւ Աստուածածնի ։

Բազմութիւնք հրեշտակաց և զօրաց
երկնաւորաց իջեալ ի յերկնից ընդ միա-
ծին թագաւորին : Որք երգէին և ասէին
աս է Որդին Աստուծոյ , ամենեքեան ա-
սացուք . ուրախ լերուք երկինք և ցըն-

ծառայեն հիմունք աշխարհի : Ձի Աստուածն յաւիտենական ի յերկրի երեւեցաւ և ընդ մարդկան շրջեցաւ , զի կեցուցէ պանծինս մեր :

Մեծի Հիմնադրութի

Ձերգս հոգեւորս , որ վերանստիս ի կարս հրանիւթս քառակերպեանս անձառելի բանդ Աստուած :

Այսօր իջեալ ի յերկնայնոցն վասն քարարածոցս , յանձն առեր բազմիւ ընդ աշակերտան : Եւ սերովբէքն և քերովբէքն վերին զօրացն սքանչացեալ աղաղակէին ասելով , սուրբ , սուրբ , սուրբ Տէր զօրութեանց :

Յիմանց եւ Խաչի

Ա՛վ է , որպէս Տէր Աստուած մեր խաչեցաւ վասն մեր , թաղեցաւ և յարեաւ , հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի և համբարձաւ փառօք : Եկայք ժողովուրդք , զօրհնութիւն ընդ հրեշտակս երգեսցուք նմա ասելով , սուրբ , սուրբ , սուրբ եւ Տէր Աստուած մեր :

Կիւրակե եկեղեցւոյ, Ծաղկ պարոյի

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լցել
Աստուած գրս սուրբ գեկեղեցի: Հա-
զարք հազարաց հրեշտակապետք կան ա-
ռաջի քս ե բիւրք բիւրուց հրեշտակք
պաշտեն գրեզ Տէր, և ի մարդ կանէ հա-
ճեցար ընդունիլ զօրհնութիւն ձայնիւ
խորհրդականաւ, սուրբ սուրբ, սուրբ,
Տէր զօրութեանց:

Պահոց, ննչեցեւոց

Վասն յիշատակի հանգուցելոյն, ընկալ
հայր սուրբ մարդասէր զպատարագս: Եւ
համարեա զհոգիս նոցա ի թիւ սրբոց քոց
յարքայութեան երկնից: Մանաւանդ զի
հաւատով մատուցուք զպատարագս,
հաշտեցի Աստուածութիւնդ և հանգու-
ցէ զհոգիս նոցա:

Մարտիրոսաց

Արբութիւն սրբոց, մեծ ե ահաւոր և
զինուորութիւնք հրեշտակացն օրհնեն
գրեզ և ասեն. փառք ի բարձունս Աս-
տուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն:

Մ ազգսեկից, Առաքելաց և Հայրապետաց

Ամենակալ ևս Տէր գորութեանց, որ
թագաւորի ևս յաւիտենից: Որ նստիս
յերկնից ի յերկինս և լոյս ծագեալ յարա-
րածս քս: Որ խոնարհութեամբ իջեր ի
յերկիր, քեզ պատարագս մատուցանեմք
և սուրբ գանուեց քս փառաւորեմք Տէր,
որ պատկիշդ ևս քոյ սրբոց (այս անուն),
վասն զի սոքա են մեզ բարեխօս Տէր ա-
մենակալ, ի քում յարքայութեանդ:

Ս. Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր
ի վեր, համբարձին գրունք յաւիտենից,
և մտցէ թագաւոր փառաց:

Ք. Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց, Տէր
հրգօր գորութեամբ իւրով, Տէր կարող
ի սասաներս զմի:

Ս. Համբարձէք իշխանք զգրունս ձեր
ի վեր, համբարձին գրունք յաւիտենից,
և մտցէ թագաւոր փառաց:

Ք. Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց տէր
գորութեանց:

Ս. Սա ինքն է թագաւոր փառաց:

Ք. Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Ս. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղ:

Դ. Տէր սղորմեա:

: ժհնգթօնա և ժհնգ սնդ

-ամե սո սխալմէմով զվնօջտարստոս նի
-մսնու ժեմմուկ ժհ շո ժմա և զսպթրամմ
մհամբու զ հոսպրոյ ժրսո զհնշեյ . Ա

: մհա սթ միտսն . Կ

: ժանոգեանմկմգ խօջտատոյ . Ա

: րոթ նհարեու հոմ զ . Կ

: թրանտնուսն : նմուր և ժօհոյ . Բ

: ժհնգսն . Ա

: ազմմա և մհա թնգի . Կ

: մնոցմնա և հնարանի

և մաստմէ մարտոյ զնիշիմի և համբ զմա
-աջ զսպտանու րոթուտար և զսպթրա
-ամս մարտո : ժօհոյ և զսպթրամմ
ժանու և խօջտատոյ սնոյնս խմմ
միտսն սթօնս ժանու : զսպթրամմ
ժիսմմա և սպոյրս սնոյնս խօջտատո
և մի խմմա խօջն : խատարս խօջմա
-ու և սխալ միտար և ժօթ նմուս ժրս
-ու խիսա մա . ժսպթրատարսն ժ
մի և ժսպթրատարի մ : ժսպթր
-հմսն և ժօհոյմմա մի և ժսպթրա
-ամսն և ժսպթրաբնգի մի և ժսպթր
-կոթմա և սխալ մի : ժսպթրա
սնոյնս խմմա միտսն սթօնս ժանու
և սպթրամմ և սպթրամմ

Ս . Պատարագ Քրիստոս մատչի անա-
րատ գառն Աստուծոյ :

Դ . Աղորմութիւն և խողաղութիւն և
պատարագ օրհնութեան :

Ս . Օրհնեա՛ Տէր :

Ք . Շնորհք , սէր և աստուածային սր . :

Դ . Ամէն , և ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Զգրուեա , զգրուեա , ամենայն ի-
մաստութեամբ և զգուշութեամբ : Ի վեր
ընծայեցուցէք զմիտս ձեր աստուածային
երկիւղիւ :

Դ . Աւնիմք առ քեզ , Տէր ամենակալ :

Ս . Եւ գոհացարուք զՏեառն բոլորով
սրտիւ :

Դ . Արժան և իրաւ :

Ս . Օրհնեա՛ , Տէր :

Ք . Եւ ընդ սերովբէսն և ընդ քեր . :

(Իսկ ի հանդիսի աւուրս , զկնի Արժան և
Իրաւի՞ն գալստեանն :)

Ս . Եւ զասոյգ փրկութեան՝ որ միշտ
ընդ ամենայն տեղիս , գոհութիւն մա-
տուցանեմք քեզ , Քրիստոս :

Դ . Արով և զհրաշալի յարութիւնդ քո
չովեն գորութիւնք :

Ս . Սարսին սերովրէքն :

Դ . Դողան քերովրէքն :

Ս . Եւ իշխանութիւնք վերին պետու-
թեանցն պար առեալ քաղցր ձայնիւ եղա-
նակեն և սսեն .

Ս . Սուրբ , սուրբ , սուրբ , Տէր . զօրու-
թեանց : Լի են երկինք և երկիր փառօք
քո . օրհնութիւն ի բարձունս օրհնեալ , որ
եկիր և զալոցդ ես անուամբ Տեասն , սվ-
սաննա ի բարձունս :

Ս , Օրհնեա' , Տէր :

Ք . Լեռէ'ք , կերէք , այս է մարմին իմ :

Դ , Ամէն :

Ս . Օրհնեա' , Տէր :

Ք . Արբէ'ք ի սմանէ ամենեքեան , այս :

Դ . Ամէն , Հայր երկնաւոր , որ զԱր-
դիդ քո ետուր ի մահ վասն մեր պար-
տապան պարտեաց մերոց , հեղմամբ ար-
եան Նորա աղաչեմք զքեզ , ողորմեա' քո
բանաւոր հօտի :

Ս . Օրհնեա' , Տէր :

Ք . Եւ զքոյս ի քոյոց քեզ մատու :

Դ . Յամենայնի օրհնեալ ես , Տէր ,
օրհնեմք զՔեզ , զովեմք զՔեզ , զոհա-
նամք զՔէն , աղաչեմք զՔեզ , աէր Աստ-

ուսած մեր :

Ս . Օրհնեա՛ , տէր :

Ք . Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Աստուծոյ երկիրապագեացուք :

Դ . Առաջի քո , տէր : Որդի Աստուծոյ որ պատարագեալ Հօր ի հաշտութիւն , հաց կենաց , բաշխիս ի մեզ . հեղմամբ արեան քո սուրբ աղաչեմք զՔեզ , ողորմեա՛ արեամբ քով փրկեալ հօտի :

Ս . Օրհնեա՛ , տէր :

Ք . Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն :

Դ . Հոգի Աստուծոյ , որ գիտաակցի քո գխորհուրդ , իջեալ ի յերկնից , կատարես ի ձեռս մեր հեղմամբ արեան սուրա , աղաչեմք զՔեզ , հանդոս զհոգիս մեր ննջեցելոցն :

Ս . Օրհնեա՛ , տէր :

Ք . Ընդ որս և մեզ այց արասցես բա :

Դ . Յիշեա , տէր և ողորմեա :

Ք . Աստուածածնին սրբոյ կուսին Մար

Դ . Յիշեա , տէր և ողորմեա :

Ս . Առաքելոցն սրբոց , մարգարէից , վարդապետաց , մարտիրոսաց և հայրապետաց սրբոց , Առաքելագործ և -

պիակոպոսաց , երիցանց , ուղղափառ սարկաւազաց , և ամենայն սրբոց : Եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս աղաչեմք :

Դ . Յիշեա՛ , տէր և ողորմեա :

Ս . Օրհնեալ , գովեալ և փառաւորեալ հրաշալի և աստուածազարդ յարութեանըն (կամ տէրութեանն) Քրիստոսի երկիրպագանեմք :

Դ . Փառք յարութեանն (կամ տէրութեանն) քս , տէր :

Ս . Առաջնորդացն մերոց և առաջին լուսաւորչացն՝ սրբոց Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի առաքելոցն . և Քրիզոստի լուսաւորչին , Արիստակիոսի , Վրթանիոսի , Յուսկանն , Քրիզոստիոսի , Ներսէսի , Սահակայ , Դանիելի և Խազայ , Մեսրոպայ վարդապետին , և Քրիզոստի Նարեկացւոյն , և Ներսէսի Կլայեցւոյն , Յովհաննու Արտանեցւոյն , և Քրիզոստի և Մովսէսի Տաթեւացեացն , և սրբոց Քրիզոստիսեանց և Ներսիսեանց , հովուաց և հովուապետացն և ըն . :

Դ . Յիշեա՛ , Տէր , ողորմեա :

Ս . Միանձնացելոց սրբոց , առաքիներտէր և աստուածուտոյց կրօնաւորացն , Պօղոսի , Անտօնի , Պօղոսյ , Մակարայ , Անտիբրիոսի , արքայ Մարկոսի , Արապիոնի ,

Նեղոսի, Արսէնի, Եւագրի, Պարսամայ,
Յովհաննիսեանց և Սիմէոնեանց, սրբոց
Ոսկեանց և Սուքիառեանց և ամենայն սրբոց
հարց և աշակերտելոց նոցին ընդ տի-
եզերս եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատար-
ազս աղաչեմք:

Դ. Յիշեա, Տէր, և ողորմեա:

Ս. Ընդ հանուր ամենայն հաւատացե-
լոց, արանց և կանանց, ծերոց և աղայոց
և ամենայն շափու հասակի հաւատով և
սրբութեամբ ի Քրիստոս ննջեցելոց, եղի-
ցի յիշատակ ի սուրբ պատարազս աղա-
չեմք:

Դ. Յիշեա, Տէր, և ողորմեա:

Ս. Օրհնեա, Տէր:

Ք. Եւ եւս առաւել գեպիսկոպս:

Ս. Քոհու թիւն և փառաբանութիւն
մատուցանեմք քեզ տէր Աստուած մեր,
վասն սուրբ և անմահ պատարագիս որ ի
վերայ սրբոց սեղանոյս, զի սա մեզ ի
սրբութիւն կենդանութեան պարգեւեացէ:
Սովաւ շնորհեա, զսէր զհաստատութիւն
և զգծալի խաղաղութիւն ամենայն աշ-
խարհի. սրբոյ եկեղեցւոյ և ամենայն ուղ-
ղափառ եպիսկոպոսաց եպիսկոպոսապե-
տին մերոյ և պատուական հայրապետին

ամենայն հայց տեան (այս անուն), և
որոյ երուսազէմայ պատրիարք տեան
(այս անուն), և Կոստանդնուպոլսոյ պատ-
րիարք տեան (այս անուն), և քահանա-
յիս որ զպատարագո մատուցանէ, և վա-
սին զօրութեանց և յաղթութեանց թա-
ղաւորաց քրիստոնէից և իշխանացն բա-
րեպաշտից: Աղաչեցուք և խնդրեցուք
և վասն հոգւոցն հանդուցելոց: Եւս ա-
ռաւել վասն հանդուցեալ բարունապե-
տացն մերոց և շինողաց սուրբ եկեղեց-
ւոյս և որք ընդ հովանեաւ սորին են
հանդուցեալ: Ազատութիւն եզրարց մե-
րոց գերելոց և շնորհ յառաջիկայ ժողո-
վրդեանս, հանգիստ հաւատով և սրբու-
թեամբ ի Քրիստոս կատարելոց, եղիցի
յիշատակ ի սուրբ պատարագո աղաչեմք:

Դ. Ըստ ամենայնի, և յաղագս ամե-
նեցուն:

Ս. Օրհնեա՛, Տէր:

Ք. Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծ իս Աս-
տուծոյ և փրկչին:

Դ. Ամէն եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Ս. Ամէն և եւս իազաղութեան զՏէր

Դ. Տէր, ողորմեա:

Ս. Ամենայն սրբովք զորս յիշատակե-

ցաք եւս առաւելապէս զՏէր աղաչեացուք

Դ. Տէր, ողորմեա :

Ս. Վասն մատուցեալ սուրբ և աստուածային անմահ պատարագիս որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյս, զՏէր աղաչեացուք :

Դ. Տէր, ողորմեա :

Որպէս զի տէր Աստուած մեր, որ ընկալաւ զսա ի սուրբ երկնային և յիմանալի իւր մատուցարան, զփոխանակն առաքեացէ առ մեզ զչնորհս և զպարգեւս Հոգւոյն սրբոյ զտէր աղաչեացուք :

Դ. Տէր, ողորմեա :

Ս. Ընկալ, կեցո և ողորմեա և պահեա զմեզ տէր քոյին շնորհիւ :

Դ. Կեցո՛ տէր և ողորմեա :

Ս. Չամենասրբուհի զԱստուածածինն ըզմիշտ կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբովք յիշելով զտէր աղաչեացուք :

Դ. Յիշեա՛, տէր և ողորմեա :

Ս. Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ :

Դ. Տէր, ողորմեա :

Ս. Չանձինս մեր և զմիմեանս :

Դ. Քեզ, տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ս. Ողորմեաց մեզ, տէր Աստուած :

Դ. Տէր, ողորմեա՛, տէր ողոր, տէր :

Ս. Օրհնեա՛, տէր :

Դ . Հայր մեր որ յերկինս ես , սուրբ ե-
 ղիցի անուն քո , եկեացէ արքայութիւն
 քո , եղիցին կամք քո , որպէս յերկինս ե
 յերկրի , զհաց մեր հանապազորդ սուր
 մեղ այսօր , և թաղ մեզ զպարտիս մեր ,
 որպէս և մեք թողումք մերոց պարտա-
 պանաց , և մի՛ տանիր զմեզ փորձու-
 թիւն , այլ փրկեա ի շարէ :

Ս . Օրհնեա՛ , տէր :

Ք . Ձի քո է արքայութիւն : Աստուղ . :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Աստուծոյ երկիրագեոցուք :

Դ . Առաջի քո տէր :

Ս . Օրհնեա՛ , տէր :

Ք . Քրիստոսիւ Յիսուսիւ տէրամբ :

Ս . Պատիւմէ :

Ք . Ի սրբութիւն սրբոց :

Դ . Միայն սուրբ , միայն տէր , Յիսուս
 Քրիստոս ի փառս Աստուծոյ Հօր . ամէն :

Ս . Օրհնեա , տէր :

Ք . Օրհնեալ , Հայր սուրբ Աստուած :

Դ . Ամէն :

Ս . Օրհնեա , տէր :

Ք . Օրհնեալ , Որդիդ սուրբ Աստուած
 ճշմարիտ :

Դ . Ամէն :

Ս . Օրհնեա , աէր :

Ք . Օրհնեալ , Հոգիդ սուրբ Աստուած
ճշմարիտ :

Դ . Ամէն :

Ս . Օրհնեա , աէր :

Ք . Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդ-
ւոյ և Հոգւոյն Արբոյ :

Դ . Ամէն : Հայր սուրբ , Արդիդ
սուրբ , Հոգիդ սուրբ : Օրհնութիւն Հօր
և Արդւոյ և Արբոյ Հոգւոյն , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ս . Օրհնեա , աէր :

Ք . Ի սուրբ , ի սուրբ պատուական :

Ս . Տէր ողորմեա : (Չորիցս կրկնեա) :

Դ . Ամենասուրբ Երրորդութիւն , սուր
աշխարհիս խաղաղութիւն :

Ս . Եւ հիւանդաց բժշկութիւն , դոր-
ժոց բարեաց յաջողութիւն :

Դ . Տէր ողորմեա , աէր ողորմեա , Յի-
սուս Փրկիչ , մեզ ողորմեա :

Ս . Սուրբ և անմահ Պատարագիս միջ-
նորդութեամբ :

Դ . Ընկալ , աէր , և ողորմեա :

Ս . Սաղմոս ասացէք տեառն Աստուծոյ
մերում , դպիրք , ձայնիւ քաղցրութեամբ
զերգս հոգեւորս : Ձի սմա վայելեն սաղ-

մութ և օրհնութիւնք, ալէլուք և երգք
հոգեւորք: Պաշտօնեայք հանդերձ եր-
գովք սաղմոս սասցէք և զտէր յերկինս
օրհնեցէք:

Դ. Օրհնեալ է Աստուած. Քրիստոս
պատարագեալ բաշխի ի միջի մերում, ա-
լէլուիա:

Զմարմին իւր տայ մեզ կերակուր և
սուրբ զարիւն իւր ցօղէ ի մեզ, ալէլուիա

Մասիք առ տէր և առէք զլոյս, ալէ:
Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է տէր,
ալէլուիա:

Օրհնեցէք զտէր ի յերկինս, ալէլուիա:

Օրհնեցէք զնա ի բարձունս, ալէլուիա:

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա

Օրհնեցէք զնա, ամենայն զօրութիւնք
նորա, ալէլուիա:

Ս. Երկիւղ իւ և հաւատով յառաջ մա-
տիք և սրբութեամբ հաղորդեցարուք:

Դ. Աստուած մեր և Տէր մեր, երեւե-
ցաւ մեզ, օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեա-
ւրն:

Ք. Կեցո, Տէր, զժողովուրդս քո, և
օրհնեա զժառանգութիւնս:

Դ. Լցաք ի բարութեանց քոց, Տէր,
ճաշակելով զմարմին քո և զարիւն, փառք
ի բարձունս կերակրողիդ զմեզ: Ար և

Հանապազ կերակրես զմեզ, առաքես ի մեզ զհոգեւոր քս զօրհնութիւն, փառք ի բարձունս կերակրողիդ զմեզ :

Ս . Ամէն և եւս խաղաղութեան զՏէր :

Դ . Տէր սղորմես :

Ս . Եւ եւս հաւատով ընկալեալք յաստուածային սուրբ երկնային անմահ անարատ և անապական խորհրդոյս զանունէ զսհացարուք :

Դ . Քահանայք զքէն, Տէր, որ կերակրեցեր զմեզ յանմահական սեղանոյ քս : Բաշխելով զմարմինդ և զարիւնդ ի փրկիութիւն աշխարհի, և կեանք անձանց մերոց :

Ս . Օրհնես, տէր :

Ք . Ար օրհնես զայնսոսիկ, սյք օրհնեն զքեզ, Տէր, և սուրբ աննես զյուսացեալքս ի քեզ :

Դ . Օրհնեալ է Աստուած :

Ք . Կեցս, տէր, զժողովուրդս քս :

Դ . Ամէն :

Ք . Սրբես զնոսս սյք ուղջունեցին :

Դ . Ամէն :

Ք . . Չխաղաղութիւն պարզ եւ եւս ամենայն աշխարհի :

Դ . Ամէն :

Ք . Ձի ա եկուցն ասորք բարիք և :

Դ . Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայ-
տրմհեալ միմչեւ յաւիտեան : Երիցս կարհ
նեա) :

Ք . Կատարու մն օրհնուց և մարգարէից :

Ս . Օրթի :

Ք . Ի սկզբունէ : (Լեւեառան) :

Ս . Փառք քեզ , Տէր Աստուած մեր :

Սուրբ Լեւեառանաւս ազաշեւ :

Ք . Պաշտմանիչ և յոյս հաւատացեալց :

Ս . Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ :

Ք . Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց

ասորք Հոգւոյն :

ԿԱՆՈՆ ԽԱՉԱՀԱՆԳՍՏԻ

Չօրու թիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս ,
որ կանգնեցեր ի փրկութիւն աշխարհի ,
սա պահեցէ զմեզ յամենայն փորձութե-
նէ :

Քանզի ի սմա բարձրացար Աստուած ,
և ի սմա հեզեր զպատուական սուրբ զա-
րիւնդ , սա պահեցէ զմեզ :

Եւ զքո միւսանդամ զգալուսող նշա-
նաւ խաչի քո ցուցեր աշխարհի , սա պա-

Աստուած մարդասէր , որ զմաքսուորն
արդարացուցեր . քաւեա զիս զմեզաւորս :

Որ քղանցիւ հանդերձի քո զմերձեցեա-
լըն ի քեզ բժշկեցեր . քաւեա :

Որ զանազան վիրօք մեզայ հարաք հո-
գիս ի թշնամւոյն . և ի բազմապատիկ հի-
ւանդութիւնս կարօտացաք մարդասիրիդ
բառնալոյ զցաւս մեր . վասն որոյ բբժշկ-
եա զմեզ քրիստոս , որպէս մարդասէր :

Որ ե՛լիր ի փրկութիւն մարդ կան ծննդ-
եամբ կուսին Մարիամու . և կենդանա-
բար քո յարութեամբդ . հրաւիրեցեր ըզ-

մահացեալ քս ի յարուժիւն անմահու-
թեան, վասն որոյ ազաշանօք մօր քս
կեցս զմեզ Փրկիչ :

Փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :
Առ քեզ ապաւինիմք, ամենասրբուհի .
զերազոյն և հրաշայի և բաշխող բարու-
թեանց . ազրիւր և ծարաւեաց և հան-
գիտտ աշխատելոց, և եղեր վերջնեկայ
աստուածային բանին :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Ք . Արբեա՛, աէր, զմեզուցեալ քոյ
ծառայից զզոյարանս, և շնորհեա՛ տե-
սանել զքեզ և լսել զհայրական զձայն,
եթէ զատ որդի իմ սիրելի :

Դ . Ամէն ալէլուիա, ալէ ., ալէ . :

Ք . Օրհնեցի և սրբեցի ջուրս այս նը-
շանաւ : (Երկոյս կրկնեա) :

Դ . Ամէն :

Ք . Օրհնութիւն և ժառք :

Դ . Տաճար են սուրբ հոգւոյն, կենդա-
նի սակերք սոցա հիւանդաց բժիշկ, ազա-
շեցութ զաէր սոքօք խնայեա ի մեզ :

Առքա են դեզ կենաց, պարզեւեա մեզ
ի Քրիստոսէ ի բժշկութիւն, պատուական
սուրբ արեամբն իւրեանց :

Մա է կարապետ յաւուր գալստեա
Փրկչին , և պատկ պարծանաց հաւատացե-
լոց և սովաւ յաղ թեոցուք յանօրէն թըշ-
նամուսյն :

Ս . Վասն հիւօնդաց :

Ք . Փարատեա :

Ս . Սուրբ խաչիւս աղա . :

Ք . Պահպանիչ :

Ս . Օրհնեցից :

Ք . Օրհնեալք եղերուք :

ԵՐԳ՝ ԱՒՐԱԿԱՐՏԻՅ

Աէէլուիա , ալսլուիա : Լոյս զուարթ
սուրբ փառաց անմահի , Հօրն երկնաւորի
որբոյ կենարարի Յիսուս Քրիստոս : Եկ-
եալքս ի մտանել արեգականն . տեսաք
զլոյս երեկոյիս : Օրհնեմք զՀայր և
զՍրբի և զսուրբ Հոգիդ Աստուծոյ : Եւ
ամենեքեան ասեմք . ամէն : Արժանա-
ւորեա զմեզ յամենայն ժամ , օրհնել ձայ
նիւ երգով զանուն փառաց ամենասուրբ
Երրորդութեանն : Որ տայ զկենդանու-
թիւն վասն որոյ և աշխարհս գրեզ փա-
ռաւորէ :

ՇՆՐԱԿՆՆ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻ

Ան. Սուրբ Ես Տէր պօրութեանց, որ
բնակեալդ Ես ի յերկինս, և բարեբանիս ի
որբոց քոց: Երկնային պօրութիւնք սե-
րովբէք և քերովբէք, անդադար օրհնեն
սուրբ զանունդ քո: Քաջանայք ընդ նո-
սին պաշտօնեայք և ժողովուրդք երկր-
պագեացուք տէրութեանդ քո: Լոյսդ որ
յառաջ քան յաւիտեանս ի Հօրէ առաքե-
ցար, և լուսով իմանալեալ լցեր զարա-
րածս. օրհնեալ Ես թագաւոր յաւիտենից:
Որ զԼոյսն ի սկզբանէ հաստատեցեր վե-
րստին և զիսաւարն անգիտութեան յա-
րութեամբդ քո հալածեցեր, Օրհնեալ:
Ուստի և մեք լուսաւորեալքս ընդ լու-
սեղէն պաւարթնոցն, երգեացուք ցնծու-
թեամբ ի յարութեան երեկոյիս, օրհնեալ
Ես թագաւոր յաւիտենից: Երկնաքաղա-
քացին Յովհաննէս մեծ ի ծնունդս կա-
նանց, քարոզէր յանապատի ազգարարոյ
բարրաւովն զժողովն լուսոյ արեգականն
արդարութեանն: Ճշմարիտ մարդարէ և
ձեռնադրոյ Որդւոյն Աստուծոյ, յառա-

ջընթաց կարապետ և պատմոյ աստուած-
ժաշին օրինացն, հարթէր ճանապարհս
թագաւորին յաւիտենից: Յանօրէն գի-
նարբուսն մուկգնեալ Հերովդիադայ, ի
պաագեի մասին խնդրէր զգլուխ մար-
գարէին, շիջուցանել զարուսեակն և զա-
նազօս չապսերն:

Փառք Հօր և Արդւոյ և:

Արբուհւոյ Աստուածածնին բարեխօսու-
թեամբ պարգեւեա երկրպագուացս ամե-
նասուրբ Երրորդութեանդ, զյարութիւն
յուսոյ կենացն յաւիտենից:

Այժմ և միշց և յաւիտեանս:

Ձհաւատացեալ ժողովուրդս սուրբ Եր-
րորդութեանդ, և զապաւինեալս ի խո-
րան փառաց քոց, պահեա անխռով ի խո-
ղաղութեան:

ՊԱՇՏՕՆ ԿՆՁԵՑԵԼՈՑ ՇԱՐԱԿԱՆ

Իկ. Որ յանէից ստեղծոյ գոյից արար-
չակից Հօր բանդ Ասարւած, թողութիւն
չնորհեա ննջեցելոց քոց ծառայից, յոր-
ժամ գաս գատել զոր անարատ ձեռօք
ստեղծեր: Որ ի Հօրէ առաքեցար և
մարմնացար ի սուրբ կուսէն, թողութիւն

չնորհեա : Որ ի խաչին անչնչացար , ըզմահու լուծեր զիշխանութիւն . թողու : Որ պսակիչդ ես քոց սրբոց , և անվախճան բարեաց բաշխող . թողու թիւն շնոր . :

Դձ . Անըսկիպրն Աստուած , սկիպրն արարչութեան , ի հողոյ ստեղծեր ըզմարդրն առաջին , գործել և պահել յանպատում ի կեանս . իսկ ի սանգանել հրամանի քո , Տէր , զվճիռ մահու ի վերայ եղեալ , հող էիր անդրէն և ի հող դարձցիս , և այժմ աղաչեմք զստեղծողդ ամենից , ընկալ և հանգո զհրաժարեալ հողիս յեօթնաստեղեան լուսեղէն խորանս , ուր ժողովքն են սրբոցն ի խաղաղութեան . հողւով հեզութեամբ յերկնից բարութիւնսն : Ոսկի եղեալսն անպիտանացայ , գեղեցկա յարմար շինուածոյս քակտումն , իմաստունս յիմարեցայ , ի յալեաց մեղաց յոր ընկղմեցայ . և այժմ : Կոչողն եհաս , վերին կոչողին կոչնաստէրն ահեղ , կոչողն ահաւոր , դատաւորն անաչառ , դատատանն արդար , հրեշաակք անողորմք դատեն զմեղաւորս . և այժմ աղաչեմ :

Ե Ր Գ

Փառաց ի փառս բարձրանան, աջակողմեանքն վերանան, յորժամ լրտեն զերանական ձայն Օրհնութեան ի քէն կոչման, ննջեցելոյս մեր լտեցս զԱստուածային բարբառող քս, գասաւորեա զսա վերնոցն երգել զփառս ընդ զուարթնոցն :

Քաջանայն ե ժողովուրդք հայցեմք ի քէն Տէր բարեգութ, ընդ ննջեցեալան հաւատով, ընկալ զմեզ նովին յուսով :

Յերուսաղէմ քաղաք վերին յորում արգարքն ժողովին, ի փառս վերերգել միշտ ընդ նոսին Երրորդութեանդ երբեակ անձին :

Ի վերին Երուսաղէմ ի բնակարանս հրեշտակաց, ուր Ենովք ե Եղիսա կան ծերացեալ աղաւնակերպ, ի դրախտին եղեմական պաճառացեալ արժանապէս, սղորմած Տէր սղորմեա, հոգւոցն մեր նրնջեցելոց :

Ահեղ խորհուրդ քաջանային, բազկատարած կայ ի բեմին, առաջ ի սուրբ սեղանայն, հուր շիջանի, խաւար մերժի, տրամեալ հոգիքն ուրախանան, գի թողութիւն մեղաց յինի, սղորմած Տէր :

ՇԱՐԼԱԿԱՆՆԻՔ Ս. ԾՆՆՆԴԵԱՆ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ԾՆՆՆԴԵԱՆ

Դի. Խորհուրդ մե՛ծ և սքանչելի՛ սր
յայամ աւար յայանեցաւ .

Հավիւքն երգեն ընդ հրեշտակս , տան
աւետիս աշխարհի՛

Ծնաւ նոր արքայ՝ ի Բեթլեհեմ քաղաքի
Որդիք մարդկան օրհնե՛ցէ՞ք , զի վա-
սըն մեր մարմնացաւ :

Անբաւելին երկնի և երկրի՛ ի խանձա-
րուրս պատեցաւ .

Ոչ մեկնելով ի Հօրէ , ի սուրբ այրին
բազմեցաւ :

Այսօր ցնձան երկինք ի վերստս մե-
ծա՛պայծաս աւետեօք .

Եւ արարածք ամենայն զգեցան Հան-
դերձ փրկութեան :

Այսօր յայրին ընծայեցաւ Քրիստոս Որ-
դին Աստուծոյ .

Եւ հրեղինաց բազմութիւնքն , յերկնից
յերկիր վայր իջեալ :

Այսօր հավուացն տեսեալ զարդարու-
թեան արեգակն .

Եւ ընդ հրեշտակս երգէին փառք ի
բարձունս Աստուծոյ :

Ի Հօրէ ծագեցար լուսաւորել զարարա-
ծրս . Արդարութեան արեգակն , Տէր ,
փառք քեզ :

Ծրնար ի յայրին ընծայեցար Բեթլեհեմ
Արդարութեան արեգակն' ' :

Հովուաց յայտնեցար երկրպագեալդ ի
մագուցն : Արդարութեան արեգակն' ' :

Եւ մեք երգեսցուք ի կուսէն մարմնա-
ցար . Արդարութեան արեգակն' ' :

Հ Ա Ր Յ Ծ Ն Ն Ն Դ Ե Լ Ն

Կձ . Անրակից բն էակից բանըզ Հօր .
որ էիր յառաջ քան զ'յաւիտեանս , և եկիր
ի փրկութիւն ստեղծուածոց , քոց ըզքեզ
օրհնեմք Աստուծ հարցն մերոց :

Ծրնար ի կուսէ անճառ միութիւն . ան-
բաժանելի և միշտ գոլով ոչ մեկնեցար ի
հայրական ծոցոյ . զքեզ օրհն .

Յնծութեամբ տօնեսցուք զճնունդ քո
սուրբ , որ յայտնեցար մեզ լոյս ի լուսոյ ,
և լուսով քո լըցեր զաիեզերս . ըզքեզ
օրհն .

Օրհնեցէք, ամենայն գործքք Տեառն,
դՏէր օրհնեցէք, և բարձր արարէք ըզնա
յաւիտեան:

Ըզճնեալն ի սրբոյ կուսէն օրհնեցէք և
բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Չանձառելի ըզճնունդ Փրկչին գովե-
ցէք և առաւել բարձր արարէք զնա յա-
ւիտեան:

Ի ԹԵՓՈՐԵՆ

- Այսօր սօն է սուրբ ծննդեան, աւետիս:
- Տեառն մերոյ և յայտնութեան, աւետիս:
- Ծնաւ, եբեր զանմահ արքայն, աւետիս:
- Այսօր արեւն արդարութեան, աւետիս:
- Երեւեցաւ ի մէջ մարդկան, աւետիս:
- Այսօր սուրբ կոյսն անապական, աւետիս:
- Այսօր հրեշտակք յերկնից, աւետիս:
- Ընդ մեզ օրհնեն զանմահ արքայն, աւե.:

ՆԱՇՆՈՒ ՇԱՐԸԱՆՆ
ՃՐԱԳԱԼՈՅՑԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Մեծագուռսի . Գ.Ձ .

Սուրբ զԱստուածածինն օրհնու թեամբ
մեծացուցանեմք :

Աւետաւոր հրեշտակն աւետարանէր ըզ-
ծնեալ Փրկիչն ի սրբոյ կուսէն :

Փառք Հօր : Այժմ և միշտ :

Ասէ ուրախ լեր բերկրեալդ . քանզի
Տէր տէրանց է ընդ քեզ :

ՆԱՇՆՈՒ ՇԱՐԸԱՆՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ

Մեծագուռսի . Գ.Ձ .

Չանձառելի ըուսոյ մայր , և զբնակա-
րան անակզ բնակից Արդւոյն , օրհնու-
թեամբ մեծացուցանեմք :

Չանհատ անօրէնութեան մայր , և զանձ
նաւոր տաճար Աստուծոյ բանին , օրհնու-

Թեամբ մեծացուցանեմք :

Փառք Հօր : Այժմ եմ իշտ :

Չրոյրից փրկութեան մայր , որ դան-
տանելին յէից ի յարգանդ ի ի բարձ , զնա
ամենեքեան օրհնութեամբ մեծացուցա-
նեմք :

Ե Ր Գ

Մ՛վ դարմանայի , խորհուրդ այս մեծ
յայտանեալ : Արարիչն Աստուած ի Յոր-
դանան եկեալ :

Կամէր մկրտիլ ի ծառայէ իւրմէ . Չառ-
նայր Կարապետն ըզմկրտելն ի յանձն :

Յորդանան լրեալ փախտաական գառ-
նայր . Վտակ առ վտակ պատգամաւոր
լինէր :

Գեա մի՛ զարհուրիր , քո Արարիչն եմ
ես , եկեալ մկրտիմ ե յուանամ ըզմեդս :

Յիսուս առաջեաց աստուածութեամբն
ի ջուրն Հանդերձ Յովհաննու Յիսուս ի
դեան եմուս :

Երկինք պատառեալ ձայն՝ ի յերկնից
իջեալ , Սուրբ Հօր ի բարձանց որդւոյն
իւր վկայեալ :

Սուրբ Հոգին իջեալ ազաւնակերպ ան-
պեամբ , Յայտնեալ ցուցանէր Հօր փա-
ռակից զՈրդին :

ՃԼՐՕՇՆԵԼԵՑ

Այսօր ձայնն հայրական յերկնից իջեալ
հաճոյական սիրեցելոյ որդւոյ վկայն,
այլ յորդորէ, գեա յորդորէ գեա Յորդա-
նան աւետար ձայնիւ երգէ. մեծ կա-
րապեան Յովհաննէս: Ամէն ալէլուիա,
ալէլուիա, ալէլուիա:

Առաքելոյ աղաւնոյ իջանելով մեծա-
ձայն հնչմամբ ի բարձանց ի նմանութիւն
լուսոյ փայլման հրազինեաց անկիղելի գա-
շակերտացն. մինչդեռ նստէին ի սուրբ
վերնատանն:

Աննիւթական աղաւնի աննքննելի որ
քննէ զխորս Աստուծոյ, զոր առեալ ի Հօ-
րէ պատմէ զահաւոր և զմիւսանգամ գա-
լուստդ, զոր քարոզեցին համագոյական:

Օրհնութիւն ի բարձունս, ելողին ի
Հօրէ Հոգւոյն սրբոյ, որով առաքեալքն
արբեցան անմահական բաժակաւն, և հը-
րաւ իրեցին գերկիրս ի յերկինս:

ՄԵԾ ՊԱՅՈՑ ԵՒ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ

ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԿԱՐԳ

Նախ՝ Եղիցի անուն Տիսուկ օրհնեալ

Ե Ր Գ

Յարեւելից մինչ ի մուտս, ի հիւսիսոյ
և ի հարաւոյ, ամենայն ազգ և ազիւնք,
յօրհնութիւն նոր օրհնեցէք զարարիչն
արարածոց, որ ծագեաց զլոյս արեգակա-
նրն այսօր յաշխարհս :

Եկեղեցիք արդարոց, փառարանիչք ամենասուրբ երրորդութեանն, յառաւօտըս
լուսոյ զառաւօտ խաղաղութեան Քրիս-
տոս գովեցէք ընդ Հօր և Հոգւոյն որ,
ծագեաց ըզլոյս գիտութեան իւրոյ ի մեզ :

ՅՈՐԴՈՐԸՎ

Յարեւելից յարեւմուտս մանկունք Սի-
օնի, օրհնեցէք միշտ անդադար ըզծայս-
ղըն լուսոյ :

Եկեղեցիք արդարոց և փառաբանիչք,
բարեբանեցէք որ ետ զիմաստըն լուսոյ :

Քարոզ, Աղոթք եւ Փոխ.

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր,
ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ ևն . :

Ե Ր Գ

Ճգնաւորք Աստուծոյ, և ժառանգորդք
երկնից արքայութեանն, որք փոխանակ-
եալք զանցաւորս առիք զանանցըն բա-
րութիւնսն . բարեխօսեցէք առ Տէր վասն
մանկանց եկեցեցւոյ :

Նահատակք պանծալիք և սիրեցեալք ի
յերկնաւոր Հօրէն, որք մըկըրտեցայք ընդ
Քրիստոսի արեամբ ձերով ի մահ խաչին .
բարեխօսեցէք :

Մարտիրոսք ցանկալիք, և օթեւանք
հոգւոյն ճշմարտութեան, որք յաղթեցիք
հոգւով կարեաց և ցանկութեան . բարե . :

Գովելիք աշխարհի, և բաղձալիք վեր-
նոցըն պետութեանց . որք երանութեան
մասին հասիք քան զամենայն որդիս
մարդկան . :

Կամաւոր պատարագք . մանկունք տիօք
 և կատարեալք իմաստութեամբ . որք փո-
 խանակ կաթին արբիք զգինին զմայլե-
 ցուցիչ . բարե . :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ճրգնաւորք ճշմարտք վրկայք Քրիս-
 տոսի . բարեխօսեցէք առ Տէր վասն ան-
 ձանց մերոց :

Նահատակք կենդանիք սիրողք Քրիս-
 տոսի , որք չարչարեցայք մարմնով վասն
 անուանըն Տեառն :

Մարտիրոսք ցանկալիք մարդկան ըղ-
 ձալիք : Հայցեցէք ի սուրբ հոգւոյն տալ
 մեզ ըզբարիս :

Գովելիք վերնոց դասուց , պարծանք
 աշխարհի . խընդրեցէք զխաղաղութիւն
 տալ եկեղեցւոյ :

Կամաւոր սուրբ պատարագք Հասակաւ
 մանկունք . հայցեցէք լինիլ և մեզ ձեզ
 պրտակակից :

Մաղրակի , Բարոյ , Աղօթի եւ Փոխ .

Աստուած Աստուած իմ , ես առ քեզ ա-
 սուօսաւսանեմ , ծարաւեաց առ քեզ հոգի
 իմ , քանիպատիկ եւս և մարմինն իմ . են :

Ե Ր Պ

Լոյս , արարիչ լուսոյ առաջին լոյս . բընակեալդ ի լոյս յանմատոյց , Հայր Երկնաոր ի դասուց լուսեղինացն օրհնեալ . ի ծագել լուսոյ , առաւօտուս ծագեա ի հոգիս մեր ըզլոյս քո խմանալ ի :

Լոյս , ի լուսոյ ծագումն արեգակն արդար , անձառ ծընունդ հօր սրդի . յառաջ քան զարեւ անուն քո գովեալ ընդ հօր . ի ծա . :

Լոյս , ի հօրէ բղխումն աղբիւր բարութեան , հոգիդ սուրբ Աստուծոյ . մանկունք եկեղեցոյ ընդ հրեշտակս զքեզ բարեբանեն . ի ծա . :

Լոյս , երբեակ և մի անբաժանելի սուրբ երրորդութեան , զքեզ ընդ երկնայնոցն երկրածինքս միշտ փառաւորեմք , ի ծա . :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Անեղանելիդ Աստուած Հայր ամենակալ ընկալ զաղաչանս մեր քոց պաշտօնէից :

Ի հօրէ ծագումն անձառ , արեգակն արդար , ծագեա ի յանձինս մեր զլոյսդ որդորմութեան :

Ի հօրէ բղխեալ հոգի, աղբիւր բարութեան. լուսով քով լըցս զմեզ յայսմ սաստօտս :

Երեք անձինք և մի բնութիւն, մի սաստօտ անութիւն, զքեզ խոստովանիմք յաւէտ սուրբ Երրորդութիւն :

Մաղրակի, Բարոզ, Աղօրք եւ Փոխ.

Տէր Հովաւեացէ պիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեցի :

Ի վայրի պաշտօնս՝ անդ բնակեցոյց պիս, և ն. :

ԵՐԳ.

Ճանապարհ, և ճշմարտութիւն, և կեանք Քրիստոս. առաջնորդեալ հոգւոյ մերոց, յերկրէ ելանել յերկինս :

Իսկոն կենաց մտից Յիսուս, մոյժ և զմեզ առ հայր քս և հոգի, երգել միշտ պիտոս :

ՅՈՐԴՈՐԸԱ

Ճանապարհ քարի Քրիստոս և ճշմարտութիւն, առաջնորդ հոգւոյ մերոց յերկրէ ի յերկինս :

Իսկոն կենաց մտից Յիսուս, Աստուած

Տշմարխա, մայծ և զմեզ առ հայրդ քո,
Հոգւովդ սրբով:

Մաղթակի, Քարոզ, Աղօթք, ևւ ապա՝
Տէր աննկատ, Քարոզ ևւ Աղօթք.

Շարակա՛ն ևւ յեսոյ՝ Տէր ողորմեա ողորմայնի
Մաղթակի, Քարոզ, Աղօթք:

Շ Ա Ր Ա Մ Ա Ն

Ն Ա Ղ Ա Ն Ք Ա Ն Ի

Աձ. Ար վերօրհնիս յաթոսս քերովբէ-
ից, ի վերայ նստիլ յաւանակի հաճեցար,
բարեբանեալ որ եկիրդ ի կեցուցանել:

Աւստի և մեք գյաղթական օրհնու-
թեանցն զձայն մատուցանեմք քեզ թա-
գաւ որ փառաց՝ ընդ ազալսն օրհնաբանե-
լով, բարեբանեալ որ եկիրդ ի կեցուցա-
նել:

Ավանանա ի բարձունս՝ ալէլուիա, բա-
րեբանեալ եկեալ անուամբ Տեառն՝ ալէ-
լուիա, և օրհնութիւն որ գալացդ եւ ան-
ուամբ Տեառն, ալէլուիա:

Այսօր զկենսկիզբն թանն՝ որ յաթոսս

փառաց ընդ շօր՝ յերկրի երեւեալ տե-
սաք, քերովբէական ձայնն օրհնեսցուք,
օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Այսօր գոչով ի Բեթանիա, քո ամենա-
զօր հրամանաւդ, ձայնեցեր Ղազարու և
գողացաւ մահ, գժոխք պարտեցաւ ապա-
կանութիւն լուծաւ, կենդանարար Քրիս-
տոս կեցո զմեզ: Այսօր գոչով ի Բեթա-
նիա, զքո զաշխարհակեցոյց սուրբ ըզյա-
րութիւնդ, յառաջագոյն ծանուցեր ա-
նապականարար կոչմամբ զչորեքօրեայն ի
թաղմանէ, կենդանարար՝: Այսօր գո-
չով ի Բեթանիա Եբրայեցւոց մանկունքն
ոքանչացեալ ասէին, զՄայրամու զեզբայ-
րն ի թաղմանէ յարուցեալ որդւայն Մա-
րիամու, կենդանարար՝:

Կենդանութեանց բաշխող Քրիստոս, ի
Բեթանիա եկաւ որեալ այսօր, բարեկամին
Ղազարու պարգեւէ զկենդանութիւն:
Տնօրինարար արտասուելով ընդ Մարթայի
և ընդ Մարիամու, ողբակցէր և որպէս
մարդ հարցանէր ուր եղիք զՂազարոս: Եւ
որպէս զԱստուած բարբառով յարուցա-
նէ ի մեռելոց զչորեքօրեայն, և զուգրն-
իաց ձայնիւ մեռեալն եկն արաաքս ան-
ապական:

Գ Ե Ն Ձ

Այս խորհուրդ լցաւ , անդ գաւջակեցաւ
տաս կատարեցաւ :

Աստուած մարդացաւ , բնդ օրինօք մը-
տաւ , քահանայացաւ :

Այսօր վերացաւ , վերնատուն նստաւ ,
և գառըն կերաւ :

Հին օրէնքն անցաւ , գիւ գիրն լցաւ , և
նորրս սկսաւ :

Տէր քոյին շնորհաւ , լուս գմեզ բազ-
կաւ , արքս բաժակաւ :

Ահա ազատեալ գմեզ ի մեղաց , քաւ իշ-
յանցանաց , ազաշեմք :

Էսք Տէր և ոգորմեա :

Աիլաւ իմ աստանի , ասրտալի գիտ սենի ,
վասն Յուզ ա յի :

Ար Տէրն ամենի , նմա առաջի , ի ծուռ-
կրս անկանի :

Նա ոչ ամաչէ , և ոչ գարհաւ բի , սխրտի
արժաթ ի :

Նոր սեղանե գնի , և հաց բազարձի , ա՛ռ-
նապակ գիւնի :

Տէր իմ արժանի , արա գմեզ հացի , քա-
սաւրս սեղանի :

Ահա ազատեալ գմեզ ի մեղաց , քաւ իշ-

յանցանայ , աղաչեմք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Խոնարհիլ պարտին , իւր յանցաւորին ,
բոս օրինաց Փրկչին :

Որք որ փափաքին , ուսել զայն մար-
մին որով սրբեացին :

Թողուլ կամովին , զյանցանս ի սրտին ,
զեօթանասնեկին :

Իսկ որ ստամբակին , ևզեալ օրինին , որ
Աստուածային :

Իսկ Աստուածային , բնաւ ոչ սահմանին
մեր բազմողորմին :

Ահա ազատեալ զմեզ ի մեզաց , քաւիչ
յանցանայ , աղաչեմք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Աստուած ամենի , Միածին Որդի , կա-
մաւ Հօր հոգւոյն ճշմարտի , յերկիր խո-
նարհի :

Սիրով անքրննին , լոյս անմատչելին ,
զենջակ սփածեալ զի ծածկեր զմերկու-
թիւն նախկին :

Տէրն հրեղինաց , հրանիւթից զօրաց ,
խոնարհեալ ի ծունկս լուանայ զոսս հո-
գեղինաց :

Նիւթական ջրով , տարրական նիւթով
մեզ նոր պատուիրան աւանդեալ զմեզս

մաքրելով :

Ասաց Պետրոսին , հաւատոյ վիճին , եկ
 զի յուացից գոտս քո յընթացին շարին :

Յնծասցուք հոգւով , զնոյն ճաշակելով
 փառք Հօրն սացուք և հոգւոյն Միածնի
 մարմնով :

Յաշի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք
 և զսուրբ մատնութիւնդ քո մեծացու
 ցանեմք , և զսուրբ շարշարանսդ քո փա
 ռաւորեմք , եկայք հաւատացեալք երկիր
 պագեցուք Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ
 վասն զի եկն ի ձեռն Յաշին իւրոյ շընոր
 հաց պարգեւս աշխարհի , Սուրբ Աստր
 ւած , Սուրբ և Հօր , Սուրբ և անմահ
 որ մատնեցար վասն մեր սղորմեա մեզ
 երիցս կրկնեա) :

Փառք սուրբ խաշիդ Ալէլուիա , Սուրբ
 մատնութեանդ , Ալէլուիա , Չարշարանա
 յոդ Ալէլուիա : Նշանեցաւ առ մեզ լոյս
 յեասց քոց , և ետուր ուրախութիւն առ
 յո երեասց քոց , և ետուր ուրախու
 թիւն սրաից մերոց : Ի պատոյց ցորենոյ
 ինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Փառք Սուրբ խաշիդ , ալէլուիա , են
 յառք և երկիրպագութիւն հօր և սրգւոյ
 հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յա

իտեանս յառ իտենից ամէն :

Փառք սուրբ խաչից արեւուիս , ելն :
Խաչքն կենարար որ եղև մեզ փրկու-
թիւն , սովաւ ամենեքեան ըզմեզ բարե-
բանեմք :

ՄԵՆԳ՝ ՈՒՐԻՆԹ՝ ԵՐԵՎԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ ԹԱՂՄԱՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ . ՍՏ

Եկայք հաւատացեալք երկրպագեացուք
սուրբ երրորդութեանն , լոյսն որ ընդ հօր
էութեան , ի քահանայից դատապարտեալ
եկեալ ի խաչ ելանել , անմահ թագաւորն :

Ձոր երկինք ոչ բաւէին տանել , զիս յա
պատուհասի ուսով բարձեալ , և եկեալ ի
սեղի կառափրման , ի խաչ ելանել , սոյ-
մահ :

Հիացեալ պետութեանց երկնից, ընդ
Թաղումն Տեառն ի նոր գերեզմանի, քան
զի որ անմահն է յէութեան, վասն ա-
րարածոց փրկութեան րզմահ՝ ճաշակեաց,
անմահ :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԹԱՂՄԱՆ ԹԱՓՈՐԻՆ

Իձ. Պարգեւատուն ամենեցուն, այսօր
խնդրի պարգեւս ի Պիղատոսէ, և արկողն
րզլոյս որպէս զօթոց հաւանի պատիւ ի
Յովսեփայ :

Կենդանատուն ամենեցուն այսօր, դրնի
ի նոր գերեզմանի, և գանձն անմահու-
թեան կրնքի մատանեալ քահանայիցն :

Արարածոց փրկութիւն Քրիստոս այսօր,
եղաւ ի նորափոր վիմի, գոր օրհնեն զօրք
երկնից երգով պահպանի ի զինուորացն :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԻԹՄԱՆ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ

Իձ. Կուսաւորեա Երուսաղէմ զի հաւ-
եալ է յոյս քո, զարդարեա զամուրս քո,
և փառք Տեառն ի վերայ քո ծագեսցի :

Օրհնեցողութեամբ սաղմոսիւք քեզ վա-
յելէ Ասարուած օրհնութիւն ի Սիոփնէ, և
քեզ մատուցին աղօթք յերուսաղէմ:

Քովեա երուսաղէմ ըզՏէր, և օրհնեա
զԱսարուած քո ի նոր ժողովուրդ դշխոյ
դուսարր Սիոփնի:

ՉԼՏԱԻ ԸԹԸԻՕՏ

ԱԻԱԳ ՕՐՀՆՈՒԹԻԻՆ

Աձ. Այսօր յարեալ ի մեռելոց փեսայն
անմահ և երկնաւոր, քեզ աւետիս խըն-
դութեան. հարսն ի յերկրէ եկեղեցի,
օրհնեա ի ձայն ցնծութեան, զԱսարուած
քո Սիոփն:

Այսօր անճառ լոյսն ի լուսոյ լուսաւոր-
եաց զմանկունս քո, լուսաւորեա երու-
սաղէմ, քանցի յարեալ լոյս քո Քրիստոս,

օրհնեա՛՛ :

Այսօր խաւարն անգիտութեան հայա-
ծեցաւ երրեակ լուսովն, և քեզ ծագեաց
լոյս գիտութեան, յարուցեալն ի մեռելոց
Քրիստոս, օրհնեա՛՛ :

Այսօր զատիկ մեր զենամբ Քրիստոսի,
արասցուք տօն ցնծութեամբ, նորոգեալս
ի հնութենէ մեղաց անելով, Քրիստոս
յարեաւ ի մեռելոց :

Ընդ լուսանալ միաշարաթին կանխեցին
կանայք ի գերեզմանն, ի խնկել զանապա
կան մարմինն : Եւ գտին զվէմն բարձեալ
ի դըրաց գերեզմանին և լուեալ բար-
բառ ի հրեշտակէն, եթէ յարեաւ Քրիս-
տոս և խափանեաց զմահ : Եւ հանդիպ-
եալ քո Տէր, առաքելոցն և տուեալ ող-
ջոյն կենդանարար, առաքեցեր զնոսա ի
փրկութիւն արեղերաց :

Փառք յարութեան քո Տէր : Պատրա-
նօք նախաստեղծին մերկացաք ի լուսոյն,
իսկ յարութեամբ միածնիդ զգեցաք զան-
մահութիւն, փառք՛՛ : Խարանօք փայ-
տին ճաշակեցաք զմահ, իսկ ի փայտէն
կենաց նորոգեցաք ամենեքեան, փառք՛՛ :

Ընդ կանայսն իւղաբերոն առ քեզ ա-
ռաւօտեմք կենդանիդ յաւիտենից Քրիս-

տոս , ընկալ և զմերս , փոխանակ խնկոցն
զօրհնարանու թիւնս : Փոխանակ սուրբ ա-
ւետաւոր գուարթնոյն , զթու թիւն քո
մեզ հանդիպեացի յուսով դիտութեան ,
մխիթարել զհոգիս և լուսաւորել : Ընդ
նսսին աւետարանութեամբ քարոզեացուք
զքո միայն զսքանչելիսդ , որ յարեարդ ի
մեռելոց ամենազօր թագաւոր անմահ :

Որ անճառ էութեամբ Հօրդ ես փառա-
կից , շարշարիլ մարմնով յանձն առեր վա-
որն մեր , մշանջենաւոր օրհնութեամբ ի
հրեշտակաց օրհնեալ ես Տէր : Որ էակդ
ես ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն , խաչեցար
և թաղեցար կամաւ հօր վասն մեր , մըշ-
անջենաւոր : Որ միւս անգամ գալոց
ես հայրենի փառօք , շնորհելով աստուա-
ծապէս յարութիւն Տիեզերաց , յամենայն
արարածոց յաւիտենից օրհնեալ ես Տէր :

ՈՉ . Որ զանարատ բազուկս քո ի խա-
չին տարածեցեր Քրիստոս Աստուած , և
նշան յաղթութեան ետուր մեզ , սովաւ
զկեանս մեր պահեա : Որ զաշխարհակե-
ցոյց բազկատարածութիւն խաչ ի քո Քր-
իստոս Աստուած , դաւազան զօրութեան
ետուր մեզ , սովաւ : Որ զմեռեալն ի
ճաշակմանէ փայտին յանցանաց , կենաց

փայտիւն կենագործեցեր, սովաւ' :

Փառք Հօր և Որդւոյ' — Այսօր հր-
բեշտակն լուսափայլ ի յերկնից իջեալ,
դարհուրեցոյց զկապանսն, և սուրբ կա-
նանցն քարոզէր ասելով, Քրիստոս յար-
եաւ ի մեռելոց :

Այժմ և միշտ և յառիաեանս' — Այ-
սօր նոր Իսրայէլ կոչեցեալք ի Քրիստոս,
ազատեալք արեամբ զառինն Ասաուծոյ,
պարեացուք ընդ երկնայնոցն ասելով Քր-
իստոս յարեաւ ի մեռելոց :

ՃԵՇՈՒ ՇՆԲԵԱՆՆ

Աձ. Գովեա Երուսաղէմ զՏեր.

Յարեաւ Քրիստոս ի մեռելոց, Ալէլուիա
եկայք ժողովուրդք երգեցէք Տեառն, ալ-

Փառք Հօր և Որդւոյ' : Այժմ և միշտ
և' :

Յարուցելոյն ի մեռելոց ալէլուիա, որ
գաշխարհս լուսաւորեաց ալէլուիա :

Ե Ր Գ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ասացեալ յաղագս մեծի Ուրբաքու գիշերի
Աւեսարանացն

Առաջին Սաղմոս Բ. — Ընդէր խռովեցան .
Տէր զի բազում . Ի կարգալ իմ .
Իշխանք ժողովեցան ի միասին , վասն
Տեառն և վասն օծելոյ նորա .

Երեւոյն անգամ կրկնեցեն Բայց շքեքինն Բարձր
Ի վեց արդինն էս :

ԴԿ

Այսօր անճառ լուսոյն ծագումն ,
Ի փրկութեան մեր կատարումն ,
Խոնարհի ի վերնատունն՝
Ի ստուերական տօնից լրումն .
Նախ քան զԸնթրիսն խորհրդոյ՝
Սփածաւ զենջակ արկողն լուսոյ ,
Եւ ջուր առեալ ծառայաբար ,
Զոսա լուանայր զաշակերացն :

Քանին Հօր փառաց լուսոյ՝
 Պետրոս մերձիլ յաստ ոչ ներէր
 Այնմ ձեռաց՝ սրոյ են գործք,
 Երկնից երկինք և երկրաւորք .
 Արով կուրաց աշրք բացան
 Խուլք և համերք արձակեցան .
 Ար վերածեաց զինքն ի ծովէն
 Սասանաց այեացն և լուեցին :

Քլխոյն բնարեալ հօտին փոքու
 Սասանէր զխորհուրդն ոչ գիտելոյ .
 Արով գտանայր և հնազանդէր
 Զսաս և գգլուխս մաքրել մաղթէր .
 Քրլխոյս ասէ, շէ ինչ պիտոյ
 Լուացումն ջրոյ՝ զի լուացեալ է .
 Ոտիցրդ պէտք են մաքրու թեան
 Յօդիլ ի գլուխս սրբաւ թեամբ :

Քառուց իւրոց աշակերտաց
 Զոր նախ բանիւ վարդապետաց .
 Այսօր գործով ըզծայրագոյնն
 Եցոյց յինքեան զխոնարհութիւն .
 Սպասաւորեալ հողեղինաց
 Այն որ անտեան է հրեղինաց .
 Տարեալ պաշտօն իւր ծառայիցն
 Այն որ պաշտին ի սրով բէից :

Եթէ Տէրս, ասէ, էից
 եւ վարդապետքս բոլորից,
 Չաշակերտացիք եւ զծառայից
 Չսարս լուսցի ի հնոյ ազաից .
 Միմեանց եւ զուք համարնու թեամբ
 Յուցէք ըզնոյն խոնարհու թիւն .
 Բարձրացելոյն ի կործանու մն
 եւ անկելոյ բնու թեանց կանգնու մն :

Չոր մաքրեցեր յաւազանին
 Մաքուր ձեռօք զսարս նոցին .
 եւ ուսուցեր խոնարհու թեամբ
 Յաղթող լինել շար հպարտին .
 եւ զիմ լուս' գտիղմքն մեղաց
 Ազաշանօք սրբոյ գրնդին .
 եւ ըզգնացս ուղղեա' զստին
 Խոնարհու թեամբ ել իւք յերկինս :

Օրթի — Աւեստարան Յովն . ԺԳ . 16 . Ամէն ,
 ամէն . վերց . եւ աշակերտքսն իւր ժԸ . 1 .
 Երկրորդ Սաղմոս . 10 . Երանի որ խորհի
 Որպէս փափագի : Գառ սրս :

Բան անօրէնու թեան եղին ի վերայ իմ
 Տէ'ր , Տէ'ր , մի' թողուր զիս :

Ելից գորէնարն Մովսիսի
 Չոր խօսեցաւն ի Սինայի .
 Եկեր ըզգառն օրինակին
 Եւ զբաղարջն ընդ եզեզին .
 Ըզհինն ի նորրս փոխելով
 Չրատուերն ի լոյս ճշմարտելով .
 Փոխան գառինն ինքրն գոլով
 Գառն Աստուծոյ նրա իրելով :

Ընդ բաղարջին հաց անխորմոր
 Ետ ըզՄարմինն իւր զերկնաւոր .
 Ըզկուսածինն անսերմնաւոր
 Չանապականն և զհոգեւոր .
 Ընդ ոչխարին արեան ուխտին
 Ետ մեզ զարիւնն իւր ուխտ կրկին .
 Եւ եզեզան գառնագունին
 Փոխան ըզվարս աստուածային :

Քաղաւորն արարածոց
 Չհացն կենաց ետ քաղցելոց ,
 Եւ զբաժակն ուրախարար
 Սրբ յԱզամայ արրամեցելոց .
 Այս նոր ուխտ է իմոյ Արեան
 Փոխան հրնոյ ուխտին արեանց ,
 Չոր յիշատակ իմ անիցէք
 Մինչեւ եկից ես միւսանդամ :

Թողովեալքս ի քէն հայցեմք
Ընդ թողովեալ մետառանին .
Որ գկենարարրդ քո Մարմին
Բաշ խեալ ետուր ընդ Բաժակին .
Շնորհեա՛ւ և մեզ Տէ՛ր ընդ նոսին
Հաղորդ լինել քում սեղանին ,
Կենաց Հացիդ յոր փափագիմք ,
Եւ րմպելույդ ում ծարաւիմք :

Ի յընտրելոց աշակերտացն
Յուդաս մեկնեալ ի սուրբ գառանցն
Չբարձող մեղաց զԳառն Աստուծոյ
Մատնէր ի մահ ընդ արժաթոյ .
Ի յԸնթրիսըն հոգեւոր
Մերձի ժրպիրհն եւ նենգաւորն .
Ուտելով ընդ վարդապետըն
Յաճախէ զխարէութիւն :

Նոյն խօսէր աղերոսալ ի
Պաւարելոյն վասն դարձի .
Մի ոմն ի ձէնջ , ասէ , եղբա՛րք ,
Չիս մատնելոց է առ ի մահ .
Պետրոս յուեալ զայն զարհուրէր
Եւ ակնարկէր առ Յովհաննէս ,
Հարցանել թէ ո՛վ իցէ
Դաւաճանող վարդապետին :

Օրթի . — Առե՛ս . Դռա՛կ . Ի՛ն . Վ Մեքձե-
 ցաւ տօն Բաղարջ . Վերջ . Խօսէին ի նա :
 65 Համար :

Երրորդ Սաղմոս ԾԸ . Փրկեա զիս ի . Աստ-
 ոած մերժեցեր : Կուր Աստուած աղօթից :
 Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Աստ-
 ոած իմ . և ի հալածչաց իմաց ապրեցս
 զիս :

Քնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն
 Ըզտրրամուժիւնըն փարասեաց .
 Թացեալ պատառ տայ Յուդայի
 Նըշաւակեալ զգողըն մատնիչ .
 Զոր առեալ և մերկացաւ
 ՅԱստուածային Հոգւոյն շնորհաց ,
 Մատնեցաւ նախաշարին
 Ընդ մատնութեան վարդապատին :

Ծայրագոյն լուսոյն զըրկեալ
 Խաւարասէրն արտաքս ելեալ ,
 Տէրն յայտնէր լոյս եղելոցն
 Ըզգայթակղիլն ի գիշերի .
 Պետրոս խօսէր խրախուսելի
 Եւ կշտամբիւր հաւախօսի ,
 Զիւրն յաշխարհէ գփոխիլն ասէր
 Եւ զգալուստ Հոգւոյն պատմէր :

Ելեգրոնեան յայնկոյս ձորոյ՝
 Ի վերնատունն ել խորհրդոյ .
 Եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի
 Եմոյծ զլեղամ յԱգին գրախտին .
 Մուծցես ե զմեզ Տէ՛ր ընդ նմին
 Ուստի հաներ նախ զառաջինն ,
 Չի ժառանգել ըզհայրենին
 Արժանատոցուք մեք վերբոստին :

Հոգայր ըզկրիցն տըրտմարար
 Երիւքն եղեալ առանձնարար .
 Փըրկել զաշ խարհս հոգիս յօժար
 Բայց է բնութիւն մարմնոյս արկար .
 Ո՛չ ոմն ուժեղ ե զօրաւոր
 Եւ ոմն անզօր վրտանգաւոր ,
 Այլ մի ե նոյն գոլ միաւոր
 Կըրէր ըզկիրորն կամաւոր :

Զայնիւ մաղթէր աղօթական
 Վասն իմ առ Հայր իւր հական .
 Ծուներր զընէր խոնարհական
 Որում կըրկնի ծուներ ամենայն .
 Եթէ փըրկիլ մարդկան հնար է
 Առանց մահու իմ որ գրեալ է ,
 Բաժակ մահուս յինէն անցցէ
 Ո՛չ իմ կամաւ , այլ քոյդ եսցէ :

Ղօղեայ յերկիւղ քրտանց հոսման
 Ուսանաձեւ կայլակ վիժման .
 Ի գօրանալ Հրեշտակ մերձեայ
 Զօրինական գիրըն լըցեայ .
 Զի կասարեայ էառ գբնութիւն
 Աստուածըն Բան ըզմարդկութեան ,
 Պարտ էր զերկիւղ և ըզարտմութիւն
 Յիւրումըն կրել անօրէնութիւն :

Օրթի.— Աւետ. Մարկ. ԺԴ. 27. Եւ ա-
 սէ ցնա Յիսուս : Վերջ. սկսաւ լալ : 72
 համար :

Զորրորդ Սաղմոս՝ 2Ը.— Աստուած մր-
 տին հե . Որ հովուեաղ . Յնծայէք առ
 Աստուած :

Եոքա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան .
 մեք ժողովուրդք և խաչն արօտի քս :

Ճառագայթ փառաց էին
Որսա բնութեանս մարդկային
Տագնապեցար ի գիշերին
Աղօթեցեր առ Հայր յերկին .
Ծագեա՛ ի մեզ զԼոյսդ երկնային
Եւ փարատեա՛ զերկիւղ շարին .
Մասունք հոգւոց մեր և մարմն
Յերկիւղ քո սուրբ բեւեռեացին :

Մերձեալ Յուդաս որ մատնելոց
Հանդերձ դասուն Փարիսեցւոց .
Անկան նման ստորանկելոցն
Որք յաւիտեան չեն կանգնելոց ,
Յուդաս նենգաւ համբուրեով
Առիթ մահու նբշտն տալով .
Փոխան սիրոյ զնա մատնելով
Չար ընդ բարւոյ վրձարելով :

Յայնժամ առ գութ սիրոյն Պետրոս
Ըզժառային անուն Մաղքոս
Եհատ սուսերբ զականջն աջոյ
Որ ոչ լուաւ Տեառն իւրոյ .
Իսկ Տէրըն մեր արագապէս
Յունկըն մերձեալ բրժըչկապէս
Առողջացոյց Աստուածապէս
Չոր ոչ տեսին կուրացն հանդէս :

Ետ հօսին փոքու ցըրուալ
 Քանզ ի գշովիւրն քաջ հարեալ,
 Պետրոս միայն ըզհետ երթեալ
 ի յաղջկանէ վիմին շարժեալ .
 Նըշանակեալ հաւրն խօսէր
 Առ ի Պետրոս Տէրն ակնարկէր .
 Զքանըն յիշեր դառն արտասուէր
 ի գըլորմանէն դարձեալ կանգնէր :

Ենորհեալ վիմին եկեղեցւոյ
 Զոր պահեցեր ի հոսելոյ,
 Եւ կանգնեցեր ի գըլորելոյ
 Վասըն սրբաիւն արտասուելոյ .
 կանգնեա՛ և գիտ Տէ՛ր ընդ նմին
 ի գըլորմանէ սայթաքողին .
 Տալով աչացս յորդ արտասուս
 Եւ ջուր նման ծովու գըլխոյս :

Ա՛վ կամաւ գանկապելին
 կապեալ ըզձեռս արձակողին,
 ի յապարանսրն տանէին
 կայիափայ և Աննային .
 Օտաայն զերեան այն ապասակէր
 Յորմէ սերով բէն թեւասքողէր,
 Թուք արձակեալ պիղծ բերանովն
 Յայն որ կուրին լոյս ծագեաց թքովն :

Օրթի . — Աւես . Մասք . ԻՉ . ՅԱ . Յայն-
ժամ ասէ ցնոսա . վերջ . և փախեան . ԾԵ
Համար :

Հիւնդերորդ Սաղմուս՝ ծն . Աստուած օրհ-
նութեան : Ասաց Տէր՝ ցՏէր իմ : Աստ-
տովան եղէց քեզ :

Պօսեցան զինէն լեզուաւ նենգաւորաւ .
և բանիւ ատելութեան զիս պաշարեցին :

Չար կտպանաց մարդկան լուծիչ
Որ կապեցեր ընդ կապելոյն .
Զիս արձակեա՛ յինքնակապէս
Մեղաց կապից դըժոխայնոյն .
Որ ընդ մեղօք պարտաւորին
Կացեր անմեղդ ի յատենին .
Յորժամ փառօք գաս Հայրենի
Մի՛ դատեսցես զիս ընդ նոսին :

Վաստկառանօք հինն Ադամա ,
Որ ձագեցար վասն նորա .
Ջրնջեա՛ զամօթ մեղաց լըրբին
Որով զերեսս իմ ծածկեցին .
Որ ներեցեր շար ծառային
Աժել ձեռօք քեզ ապտակին .
Հա՛ր ուժգնակի զդէմքս շարին
Որպէս եւ զիս եհար ուժգին :

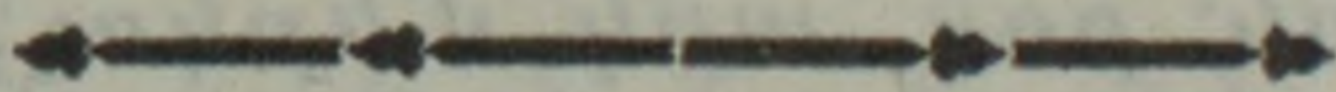
Ջահըն լուսոյ յառաւօտին
Ի յուրբաթուն հընոյ զատկին ,
Կայր առաջի դատաւորին ,
Ծառայն նսաէր ի յատենին .
Ի հարցանել Պիղատոսի
Տէրն ոչ առնէր պատասխանի .
Ձի կանխասաց Գիրըն լըցցի
Եղէ ես մարդ որ ոչ խօսի :

Քամկական դասք զինուորացն
Արկին հանդերձ նախատանաց .
Ոյնմ որոյ զգեստն է լոյս փառաց
Իբրեւ զօգոց զինքեամբ արկած .
Ի ծունր իջեալ կատակէին
Ձգլու ին եղեգմամբ հարկանէին
Պըռակ ի փշոց բսլարէին
Ըզփուշ մեղացըն բարձողին :

Սոսկալին Քերովրէից
Բառնայր ինքեամբ գիայա խաչին ,
Մին, ի տեղի Գողգոթային
Յորում եղեալ մարդն առաջին .
Ետան ըմպել գինի զմըռսեալ
Եւ կերակուր լեղեալ խառնեալ .
Որով զպրաղոյն դառնն ճաշակ
Փոխեաց մեզ քաղցր և ախորժակ :

Վերնականքըն զարհուրեալ
Տեսին ըզՏէրըն մերկացեալ .
Եւ զհանդերձսըն բաժանեալ
Պատմութեանին վիճակ արկեալ .
Ըզ ձեռսն և զոտսըն ծակեցին
Ըստ յայտնապէս Դաւթեան ձայնին .
Ընդ փայտ խաչին բեւեռեցին
Զմատուներն որ գրեաց ի աախտակին :

Օրթի . — Առև Մասք. ԻԶ. 57. Իսկ նո-
ցա կալեալ . վերջ ելաց դառնապէս . 78
Համար :

Վնցերորդ Սաղմսա՝ ձժի . Սոստովան ե-
ղերուք Տեառն , գի քո . Վիկնչեալ ցայն սու-
նին որ առե՝ Բացէք ինձ զդքունս արդա .
Կգորդ :

Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց .
Ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց .
Փայա ընդ փայտի դառըն պրտողոյ
Կեանք ընդ մահու փոխարկելով .
Ի մէջ երկուց անօրինաց
Կայր մերկացեալ տուողն օրինաց
Զոր ոչ տեսին ազգըն կուրաց
Բայց ի միոյն յաւազակաց :

Բոպէից արեգականն
Ըզտիւն արար գիշերանման .
Զըստուերն քօղ արկ մերկութեան
Զի մի' տեսցէ ակն անարժան .
Ի միջօրեայն նըսեմացաւ .
Յորժամ Ադամ մեղօք մեռաւ .
Ի յիններորդն ի լոյս դարձաւ
Յորժամ մահուամբ մահն լուծաւ :

Յօղէր արուս՛ւրր ցաւագին
Մայր Տեառն որ կայր մերձ առ խաչին
Յորժամ լսէր ըզժարաւին

Բարբառելոյ իւր միածնին .
 Ետուն քացախ խառնեալ լեղի
 Այնրմ որ բրդխեաց գեա յԱդենի .
 Եւ ի վիմէն վրտակ բարի
 Արբոյց տոհմին դառնացողի :

Իբեծեալ յերրորդ ժամու օձին
 Չմիտրս նախնւոյ մօր Եւային
 Ի վեցն անկեալ մարդն առաջին
 Հաւանական բանիւ նորին :
 Ի սոյն ժամու Տէրն ի խաչին
 Չի քաւեցէ զմեղքս նոցին .
 Եւ յորժամ ել Ադամըն հին
 Եղ զաւազակն ի մէջ գրախտին :

Փարելի բարբառ ընդ իմ
 Էլի էլի առ Հայր գոչէր ,
 Չհողին կամաւ Հօր աւանդէր
 Կհողիս մարդկան նոյն ընծայէր .
 Երկիր հիմամբք սասանեցաւ
 Եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ .
 Վէմք ի յինքեանց պատառացան ,
 Եւ գերեզմանք մահու բացան :

Բարողի ի սքանչելեացս
 Աստուած մարմնով վասն իմ խաչեալ

Մերով քնու թեամբքս մեռանի ,
Առաւած անմահ խոստովանի
Կրթկնամբքասկ կողին աղբերք
Եկեղեցի իւր հաստատի .
Ձրով քն մաքրի զԱրիւնն լմայլ ,
ՉԱրդ ի քնդ Հօր փառաւորէ :

Որթի . — Աւես. Երկհ. ԺԸ. 2. Գրանկ
և Եուդա. վերջ. Հաւ խօսեցաւ ՉՆ համար :

ԵՐԳ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՀԱՅՈՑ

Կարողիկոսի Աստուծաշ յաղագս Մեծի
Ուրբարու Յերեկին Աւեսարանացի:

ԲԿ ԴԿ

Նորոգող արեղերաց ,
Որ զգեցուցեր մեզ լոյս փառաց ,
Արկար գրեւ ի զինուորաց ,
Քղամից կարմիր նախատանաց ,
Մերկեա՛ յինէն գրուրձ մեղաց ,
Ըզարբումաց ինն արեամբ ներկամ ,
Եւ զգեցս՛ զուրախալին ,
Զպատմութեանն իմ գառաջին :

Երկնուոր թագաւորից
Ի ծունր իջեալ խաղ առնէին
Օսմ կեալ բզլուխից կրօփէին

Եւ եղեգամք հարկանէին .
 Եւ զիմ անկեալ մինչ ի գեաին,
 Ի հնազանդիլ կամաց շարին .
 Մի՛ թողուցուս խաղայ սովին ,
 Ոյլ կանգնեսցես զիս վերստին :

Իամեալ բոլորըդ քո մարմին
 Յետ վըճրոյ դատաւորին .
 Սաստիկ էառ դհարուած գանին
 Վասըն գանից նախաստեղծին .
 Ձիս որ յոտից մինչեւ ցըգլուխ
 Ցաւօք նեղիմ անհնարին ,
 Առողջացո՛ դարձեալ կրկին ,
 Արպէս շնորհօք յաւազանին :

Սրբափայլ պըճնեալ զարդուն՝
 Ձոր զգեցուցեր Ահարոնին .
 Փոխան պըսակ ի փշոց եդին
 Մըշակք այգւոյն իորայէլին .
 Ըզփուշ մեղաց հանցես յինէն ,
 Ձոր յիս եհար իմ թշնամին .
 Եւ ողջացո՛ զխայթուած վիրին
 Ձի սպիք մեղացըն ջընջեսցին :

Օրթի .— Աւեռ . Մասք . Իհ . Վ . Իբրեւ .
 Սյգ եղեւ . Վերջ . Եւ մայր սրղւոցն Ձե .
 րեթեայ Ճհ համար :

ԲԶ . ԴԶ .

Ծառն ըմպել քեզ ըզլեղին
 Եւ ըզքացախն ի ծարաւին .
 Արբեր կամաւ զի քաղցրասցին
 Ճաշակք պաղոյն դառնագունին .
 Ըզդառնութիւն թիւնաւորին
 Չոր ի մասունս հողւոյս արկին ,
 Հերքեա՛ ի բաց Հանդերձ սովին
 Եւ քաղցրասցի սէր քո ի սմին :

Ստեղնեալ ծառայ մահարերին
 Այնմ որ բուսաւ ի մէջ դրախտին .
 Փոխան բարձեր ըզփայտ խաշին
 Ի Գողգոթա հաներ տեղին .
 Չիմ առ ի մեղս անկեալ զոգի
 Եւ ծանրագոյն բարձող բեռին
 Բա՛րձ ի յուսոյդ ըստ ոչ խարին ,
 Հա՛ն ի յերկինս յուխտեալ տեղին :

Ե յուրբաթու ժամ երրորդին
 Բեւեռեցար Տէր ի խաշին ,
 Լուծեր զկապանս նախաստեղծին
 Եւ կապեցեր ըզ թշնամին .
 Չիս ամրացո՛ւրնդ հովանեա
 Կենդանարար քո նշանին .

Եւ ի ծագելն յարեւելից
Լուսաւորեա՛ լուսով նորին :

Էրանեալ Աւագակին
Բացեր ըզդուռն Ադին դրախտին .
Ըստ հաւատոյ սրտի նորին
Կատարեցեր ըզխընդրելին .
Տո՛ւր և ինձ Տէ՛ր ընդ նմին
Լսել ըզնոյն պատասխանին .
Այսօր ընդ իս իցես յԱդին ,
Ի հայրենիս քո առաջին :

Օրթի .— Առհս. Մարկոսի՛ ժե . 1 . Եւ
վաղվաղակի : Վերջ՝ Եկեալ էին յերուսա-
ղէմ . 41 համար :

ԱԿ . ԳԿ .

Քարբառելով զէլի ելին
Հիմունք երկրի տատանէին .
Եւ վարագոյր հին օրինին
Վերուստ ի վայր պատառէին .
Արդ ընդ վիմացն որ շարժէին ,

Շարժեա՛ զանչալ ժ սիրտս ի բարին
Ընդ պատանել վարագուրին
Զիմ պատանեա՛ ըզգիր պարտին :

Արեգական լոյս քօղ արկեալ
Խաւարանայր միջօրէին .
Եւ գերեզմանըք բանային
Մարմինք սրբոցըն յառնէին .
Ընդ խաւարիլ լուսաւորացն
Մարքեա՛ յինէն զգործ խաւարին
Ընդ մեռելոցն որք յառնէին
Կանգեա՛ զմեղօք մեռեալ հոգիս :

Նոր սիրոյ պատուիրանին
Գործով լըցող եղեր բանին ,
Լեղօթելով առ Հայր յերկին
Թողուլ զմեղս որ ի խաչին .
Ինձ որ հողւովս հաւատացեալ
Երկրպագեմ քեզ Միածին ,
Թո՛ղ ըզլուծուամըն հրամանին
Մի՛ յիշեսցին մեղքն առաջին :

Մարտեցին սանդրամետք
Ի յաւանդել առ Հայր զհոգիդ
Որ ի դըժոխս իջեր ներքին
Ի բանտ մահու և խաւարին .

Կապեալ զ իշխանըն մահած ին
 Հաներ զհոգիոն որ ի բանտին .
 Եւ զիս հանցեա , Տէր , ընդ նասին
 Բանաէ մեղաց աղջամբղ ջին :

Օրթի . — Աւես . Առկասու՝ ԻԲ . 66 . Եւ
 իբրեւ այգ եղեւ . Վերջ՝ Տեսանէ ին պայն .
 ԻԳ . 49 համար :

ՍԶ . ԳԶ .

Աղբերացն անապակած
 Ար յետ մահու անմահարար ,
 Քրդխեալ ի քէն վրտակ կրկին
 Ի նորոգումբն կողածնին .
 Բա՛ց ըզբերան իմ՝ յարբուցումբն
 Բո արեան կենարարին .
 Լուա՛ դարձեալ յաւազանին
 Թէ ոչ շնորհօք՝ այլ արտասուօք :

Յանմահիդ մեռանելոյ
 Չմեռեալ հոգիս կենդանացս՛ .

Թագմամբ ի նոր գերեզմանի
 Չթաղեալս ի մեղսը վերածեա՛ .
 ի գբի ներքնումն իջանելով
 ի գրոյն մեղաց վերաբերեա՛ .
 ի ստուեր մահու քո բնակելով
 Լուսաւ որեա՛ և զիս հոգւով :

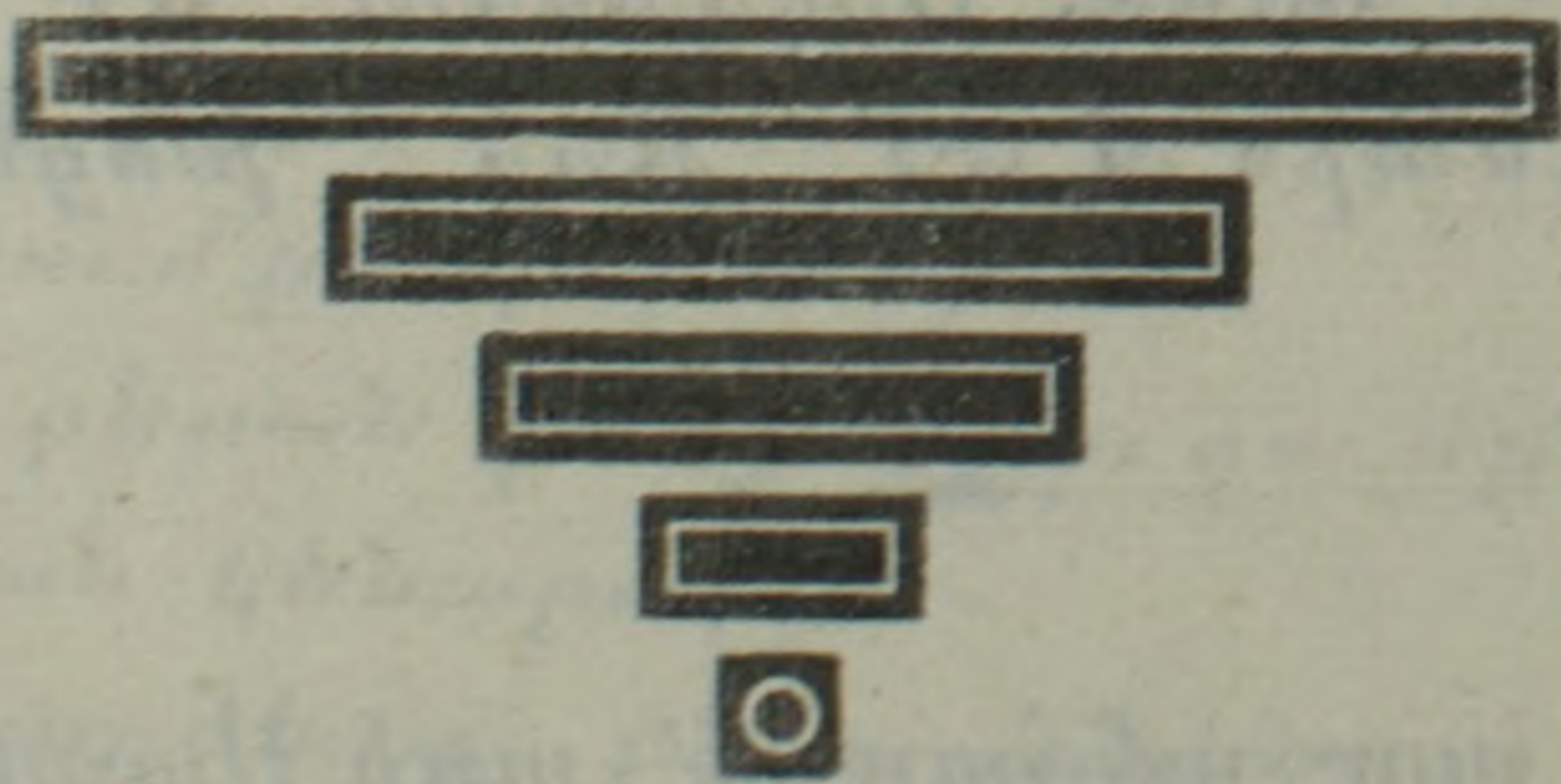
Միրա իմ առ քեզ աղաղակէ
 Բանդ որ ընդ Հօր ի սկզբանէ .
 Որ կամաւոր վասն մարդկան
 Կրեցեր մարմնով զայս ամենայն .
 Ինձ լսելի արա՛ ըզձայն
 Յարքայու թեանըդ քո կոչման .
 Ընդ ժողովոցն անդ անդրանկացն
 Օրհնել զքեզ միշտ յաւիտեան :

Օրթի. — Աւեհ. Յովհաննու՛ ժԹ. 17. Եւ
 նսքա առեալ : Վերջ՝ Յոր խոցեցին, 31
 Համար :

Զկնի Ա. յսօր անձառիկն՝ ասի Սաղմոս կցորդ
 Նշանեզար : Փոխ : Ի կարդայ իմուս : Եւ ա-
 ստ ընթերցեալ շինի աւեսարան իսաշէրոքեան
 յս ձւչնիկն, եւ զկնի ասի շարական՝ Նորո-
 գող : Իսկ ունակ գաւեսարանի շարականն յի

ալի ատէն. եւ ուսակ գնորագողն հաւնայն ա-
 տէն. կաւկ քո Կ: Բայց յորժամ գպաշտանաւ
 շարակ սնն հակգտան ատա՛ զկնի շարակս-
 նացն աւի ապիւնս ըս ձայնին, եւ ընթերց-
 անք շինի աւեսարան ըս ձայնին. եւ զկն ա-
 տեսարանին աւի յԱսուածակնէն փոխ ընի.
 զկնի Ասուածակնէն. Հոգւոցն հակգո: Եւ
 ուսակ ընդ Ասուածակնէն երբեւն երբեւն
 յգորդէն Արարիչ եւ ըստիւսիւրի զնի տունն.
 եւ կաւ Եւ աւագիկն զնի տունն. կաւկ քո Կ:
 եւ ապա Հոգւոցն հակգո: Քրիստոսս որդի
 Ասուածոյ: Եւ Հայր ընտ որ յերկինս:

Ե Ր Գ

ՏԵԱԹՆՆ ԵՆՐՍԷՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Վասն առ ի Քրիստոս Ներշնչելոց.

ԲԿ. ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԴԿ.

ԱՍՏՈՒԱԾ անեց անժամանակ
 Հայր անսկիզբն և անքանակ .
 Արդևոյ պատճառ ծննդեամբ անձառ ,
 Հոգևոյն բրդիամամբ անքննաբար .
 Աղաչեմք գթեց գրթամ ,
 Երկայնամիտ և ողորմամ ,
 Աղորմեա՛ քո ստեղծուածոյս
 Ի քեզ յուսով ննջեցելոյս :

Բանդ որ ի ծոց Հօր միածին ,
 Եւ կերպարան սկզբնատարային .
 Արով երկինք գոյացան ,
 Աշխարհ լրբիւ հաստատեցան .

Հայցեմք ի քէն Տէր և Փրկիչ ,
Ամենողորմ և կեցուցիչ . Ողորմ :

Գերազոյն շնորհաց բաշխող ,
Երկնաւորաց և երկնայնոց .
Կեանք և կենաց տըւող Հոգի ,
Հօր և որդւոյ արարչակից .
Խընդրեմք ի քէն աղբիւր բարեաց ,
Արբուցանող ծարաւեաց . Ողորմ :

Դաւանիմք ընդ սրովքէից ,
Զկենդանարարող համայնից .
Երեքսրբեան մի տէրութիւն՝
ԶՀայր և ԶՈրդի և Սուրբ զՀոգի .
Յոր հանգուցեալքս մկրտեալ
Եւ հաւատով խոստովանեալ . Ողորմ :

Երբեակի թիւ կատարեալ
Յերիս անձինքս բաժանեալ .
Երբորդութեամբ միաւորեալ ,
Միով բնութեամբ հաւտարեալ .
Յորմէ կապեալք և արձակիմք ,
Եւ վերստին անյոյժ կապիմք . Ողորմ :

Զէակիցդ Հօր զՈրդի ,
Փառաւորեմք անլռելի .
Որ իջեր յարգանդ կուսին ,

ՉԱղամաշինն առեր մարմինն .
Աղաշանօք Աստուածածնին
Անապական քում ծրնուցին . Աղորմ .

Էրեւեցար մարմնով յերկր ,
Որ ի Հօրէ անմեկնելի .
Ընդ հողեղէնքս բնակեցար ,
Ի հրեղինացի երկիրպայեայի .
Պաղատանօք երկնաւորաց
Փառարանիչ քոց հրեշտակաց . Աղորմ :

Ըստ օրինացն Մովսէսի ,
Ընծայեցար ի տաճարին .
Չի ըզբնուի իւնքս մարդկայինն ,
Ընծայեացես Հօր ի յերկինն .
Խնդրբուածովք սուրբ Մերունսոյն ,
Քեւ ի կապից արձակելոյն . Աղորմ :

Թաղաւորըդ հրեղինաց .
Որ ընդ մարդկան հողեղինա
Շրջեցար անօրինարար ,
Կրեցեր զկիրքս մարդկարար .
Որ վասն մեր գայս ամենայն ,
Ի յանձն առեր խոնարհուի եամբ . Աղո :

ԲԶ . ՄԱՐԿՈՍԻ ԴԶ .

Ժողովեալքս ի հրաժարումբն
 Մառայի քո յաշխարհէ .
 Հայցեմք ի քէն արտասուելով ,
 եւ պաղաաիմք զայս ատելով .
 ճանապարհ ընդ քեզ ելից ,
 ննջեցելոյս լեր ուղեկից ,
 ի յօթեւանս Հօր քո լուսոյ .
 Բզննջեցեալքս մեր հանգո՛ :

Ի փրկութեան մերոյ սկըզբան ,
 Մրկրտեցար ի Յորդանան .
 Չոր շնորհեցեր նոր աւազան ,
 ի մաքրութիւն մեղաց մարդկան .
 Հայցմամբ կրկին կարապետին
 Մեծին ի ծնունդս Մրկրաշին . ի յօթ

Լուսաւոր ձայնիւ յերկնից ,
 Ձքեզ դաւանեաց Հայր էակից .
 Աղաւնակերպ Հոգին իջեալ ,
 Առ համագոյդ իւր հանդուցեալ .
 Բզմկրտեալս նովին Հագւով ,
 Յորդեգրութիւն Հօր հաւատով . ի յօ

Խաւար մեղաց հալածեցաւ ,
 Լոյս գիտութեան քեւ ծագեցաւ .

Խայթումս զձին բրժըշկեցաւ ,
 Հիւանդութիւն մեր ողջացաւ .
 Կենդանարարող մեռելաց ,
 Էւ լուսաստուգ խաւարելաց . Ի յօթ

Ծագումն անունսն առ ի Հօրէ
 Որ ընտրեցեր ի յաշխարհէ .
 Լուսասորիչ տիեզերաց ,
 Ըզդասս ընտրեալ աշակերացն .
 Աղաչանօք առաքելոցն .
 Փող յարութեան մեր եղելաց . Ի յօթ :

Կեանք ի կենաց լոյս ի լուսոյ ,
 Որ ստեղծեր զմեզ ի հողոյ .
 Նորոգեցեր դարձեալ կրկին
 Ծնունդեամբ սրբոյ տապանին .
 Չոր կեցուցեր շնորհիւ քոյին
 Ի մահուանէն այն առաջին . Ի յօթ :

Հողւով լըցեր զմարդն առաջին ,
 Չոր կորուսեալ խաբամամբ չարին .
 Ըզնոյն հողի բանիւ քոյին ,
 Հեղեր հողիս մեր վերստին .
 Նովին հողւով սուրբ և բարի ,
 Առաջնորդեա՛ հողւոյ սորին .

Զայնեցեր առ Ղազարոս ,
 Որով ետուր մեռելոց յոյս .
 Կենդանութեամբ շորեքօրեայն ,
 Կենդանացան որք յԱդամայ .
 Կենաց ձայնին վերջին փողոյ
 Կոչեա՛ ըզսա յայսրմ հողոյ . Ի յօթ :

Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ,
 Ի կենարար ձայնին լըրոյ .
 Արագապէս զոյգ ընդ բանին ,
 Ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին .
 Ի շխանք օղոյս այս սարսեացին ,
 Զհոգի սորա մի արգելցեն . Ի յօթ :

ԱԿ . ՂՈՒԿԱՍՈՒԻ ԳԿ .

Հանապարհ մոլորելոց ,
 Եւ ճառագայթ խաւարելոց .
 Հրաւիրեցեր զորդիս լուսոյ ,
 Ի յերկնային հարսանիս քո .
 Ընդ զուարճալից անդ ժողովոց ,
 Արժանացո ըզսա գառուց
 Էի լապտերօք մո՛յժ յառագաստ ,
 Ընդ իմաստուն սուրբ կուսանացն :

Մերով բնութեամբ զոր զգեցար
ի փայտ խաչին բեւեռեցար .
Լուծանելով զմեզ ի մեղաց ,
ի նախահօրրն կապանաց .
Լո՛յծ և գսա ի յանցանաց
վասն քո սուրբ շարշարանաց . Լիլապ :

Յետ կամաւոր մահու խաչի ,
Եղար ի նոր գերեզմանի .
Երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի ,
Նոր ստեղծեր զմեզ կենդանի .
Զիջեալս ընդ քեզ ի հոգ մահու ,
Վերակոչեա՛ ձայնիւ փողոյ . Լիլապ :

Նրստեալ կանանցն իւղաբերից ,
Եւ ոգբային արտասոււալից .
Իբր ըզմեռեալ անյուսալից ,
Ըզկենդանիդ յաւիտենից .
Վասն նոցին սուրբ արտասուաց ,
Մաքրեա՛ ըզսա ի յանցանաց . Լիլապ :

Շարժեալ հիմանցրն դրժոխոց ,
ի տեսանել ըզքեզ ներքնոց ,
Հաներ զհոգիսն որ ի բանտին ,
Կապեալ զիչխանրն մահածին .
Ընդ հանգուցեալ հոգիս սրբոց ,
Հանգո՛ զհոգիս նընջեցելոյս . Լիլապ .

Աւրախու թեամբ զօրք երկնայինք
 Յերկնից յերկիր իջանէին .
 Յորժամ յարեար ի մեռելոց ,
 Լոյս ծագեցար արարածոց .
 Սուրբ յարութեամբ քո կենարար ,
 Յարո՛ ըզսա ի կեանս անմահ . Լի լապ :

Զըհանդուրժեալ պահապանացն
 Ի յերկիւղէ երկնաւորացն .
 Որք աւետիս տային կանանց ,
 Թէ մահ լուծաւ մահկանացուաց .
 Սա՛ որ մահու քո տրնկակից ,
 Լիցի կենացդ հաղորդակից . Լի լապ :

Պարակցեալ անմարմնականքն
 Առ կենսատու սուրբ գերեզմանն .
 Տան զաւետիս ազգի մարդկան ,
 Վասն կենացն յաւէրժական .
 Իասաւորեա՛ պարուց նոցին ,
 Ըզնրնջեցեալս յօրրն վերջին . Լի լապ :

Զահաւորեալ նըշան խաչին ,
 Յարեւելից փայլեալ ծագին .
 Հաւատացեալքն ի քեզ բերկրին ,
 Եւ ուրացողքրն կոծեսցին .
 Զերկրրպագուս սրբոյ խաչին ,
 Պայծառացո՛ լուսով նորին . Լի լապ :

ԱԶ . ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԶ .

Ռահ գործեալ երկնաւորաց ,
Գան առաջի քո նախընթաց .
Զմնտրեալըս քո ժողովելով ,
Քեզ ընդ առաջ բերեն ամպով .
Ընդ աղաւնեաց օդապարից ,
Սառնեա՛ ըզուս սուրբ երամից ,
Դառաւորեա՛ զուս վերնոցն՝
Երգել ըզփառս ընդ զըւարթնոցն :

Սարսափին տարերք երկրի ,
Յոր ժամ փառօք գաս հայրենի .
Արեգական լոյս խաւարի ,
Լուսինն աստեղքըն նըւաղին .
Ըզուս յաւուրն աներեկի ,
Լուսաւորեա՛ լուռով քոյին . Դառա :

Վերնական զօրացն պես ,
Փողէ բարբառ աւետաբեր .
Արիք մեռեալք որք յկդ ամայ ,
Քանզի ահա՛ եկըն փեսայ .
Ընդ հարսնացեալ մաքուր հոգւոց ,
Կարդեա՛ ըզուս ի թիւ սըրբոց : Դաս :

Տիրական յաթոռ նըստիս ,
Յարարածոց երկրպագիս .
Արդարու թեամբ զաշխարհ դատեսս

Վարձս րսա գործոց հատուցանես :
 Յայնժամ շնորհեա՛ ողորմութիւն ,
 Նընջեցելոյս մեր թողութիւն . Դաս :

Բամեալ մարդկան ազգ ժողովին ,
 Որք յԱդամայ ծընեալ ք լինին .
 Եւ հրեզինաց դասք երկնային ,
 Համանդամայն վայրաբերին .
 Ի յայնմ ահեղ հրապարակին ,
 Յիշեա՛ ըզսա յօրն ահագին . Դասա :

Ցուցանին գաղտնիք մարդկան
 Իւրաքանչիւր որք գործեցան .
 Բարեաց գործողքն պըսակին ,
 Չարեացն ի հուր անշէջ մատնին .
 Յայնժամ յիշեա՛ գոորա բարին
 Գործք մեղացըն ջնջեսցին . Դասա :

Իիւսին պըսակք զանազանեալք
 Եւ պատմութեանք լուսափայլեալք .
 Սուրբ վկայիցն ի գլուխ եդեալ ,
 Եւ արգարոցըն զարդարեալ .
 Հաղորդս արա՛ հայցմամբ նոցին
 Ըզսա լուսոյ փառաց նոցին . Դասա :

Փառաց ի փառքս բարձրանան
 Աջակողմեանքըն վերանան .

Յորժան լըսեն պերանական
Չայն օրհնութեան ի քէն կոչման .
Նընջեցելոյս մեր լըսեցո՛
ՉԱստուածային բարբառըն քո . Դաս :

Քահանայք և ժողովուրդք
Հայցեմք ի քէն Տէ՛ր բարեգութ .
Ընդ նընջեալորն հաւատով ,
Ընկա՛լ ըզմեզ նովին յուսով .
Յերուսաղէմ քաղաք վերին
Յորում արդարքըն ժողովին .
Փառըս վերերգել միշտ ընդ նոսին
Երրորդութեանդ երրեակ անձին :

ԵՐԳ . ՉՈՐՐՈՐԴ ՉԱՅՆ .

Արարիչ և մարդասէր
Անսխակալ և բարեգուլ .
Որ գովիսդ 'ի սրբովբէից
Տէր դատաւոր արդարուլթեան .
Ընդ սրբոց առաքելոց
Տէր պսակեա՛ զմեր նրնջեցեալսն .
Ողորմած Տէր ողորմեա
Հոգւոցն մեր նրնջեցելոց :

Յորժամ գրեալքն կատարին
Որ գայնամ աւուր մեզ պաամեցին .
Մարգարէից բանքն յարգին
Առաքելոցըն վրճարին . Ողորմած

Ի վերինն Երուսաղէմ
Ի բնակարանրս հրեշտակաց .
Ուր ենովք և Եղիաս
Կան ծերացեալ աղաւնակերպ .
Ի դրախտին Եդեմական
Պայծառացեալ արժանապէս . Ողորմած .

Թագաւոր փառաց Քրիստոս
Որ ժամանեալ գաս 'ի յերկնից
Ի վերայ թեւոց հոգմոց

Քո հայրենի կերպարանօք
 Եւ առնես հրափորձութեամբ
 Չքրննութիւն սրղւոց մարդկան . Այսր .

Ի դնել բեմին բազմի փեսայն
 Եւ առագաստըն զարդարի .
 Գարրիէլեան փողըն գոշէ ,
 Սուրբք ամենայն անդ հաւաքին .
 Արդարոց դասքըն բերկրին
 Իսկ մեղսասէրքըն թախանձին . Այսր .

Յորժամ հընչիւն փողոյն լինի
 Եւ Ղեւտական գիրըն յայտնի .
 Ճառագայթ սրբոյ խաշին
 Յարեւելից փայլեալ ծագի .
 Հրեշտակաց գունդք ծաւալին
 Հրեշտակապետք պարունակին . Այսր .

Ահեղ խորհուրդ քահանային
 Բազկատարած կայ 'ի բեմին .
 Առաջի սուրբ սեղանոյն
 Հուր շիջանի , խաւար մերժի .
 Տըրտմեալ հոգիքն ուրախանան
 Ձի թողութիւն մեղաց լինի . Այսրմամ .

Մովսէս Աստուածախօս

Եւ Ահարոն Ղեւտացին .
Մարգարէքն Իսրայէլի
Եւ քահանայք հին օրինին .
Յառաջագոյն մեզ ծանուցին
Զգալուստ սուրբ Միածնիդ ,
Ի փրկութիւն մեզ յայտնեցին ,
Յանապատին կերակրէին . Ողորմած .

Տըրտմահազորդ չարչարանօք
Ի յանձն առեր զմահ խաչին ,
Եւ փայտին քարձող եղեր
Վասն Ադամայ նախաստեղծին . Ողոր

Զարհուրեցան զօրք երկնայինք
Յորժամ տեսին զՏէրդ 'ի խաչին .
Արեգական լոյս քօղարկեալ
Եւ լոյս լուսնին նըւաղեցաւ .
Յահեղ փառաց Աստուածորդւոյդ
Խաւար եղեւ ընդ տիեզերս . Ողորմած .

Ուրախացան ազգք մարդկան ,
Յորժամ լըւան զքո՞ յարութիւնդ .
Նորափեսուր զարդարեցան
Ի յարութեան սուրբ Միածնիդ . Ողոր

Աղաչանօք սրբոյ խաչին

Եւ անբարբառ բարեխօսին .

Եւ սրբոյ աստուածածնին

Եւ Յովհաննու Կարապետին .

Եւ սրբոյն Ստեփաննոսին

Եւ առաջին մարտիրոսին .

Եւ սրբոյ Լուսաւորչին

Հայաստանեայց Հայրապետին .

Եւ սրբոյ առաքելոց

Եւ համօրէն Մարտիրոսաց . Ողորմած .

Կ Լ Ն ՈՒ Ն

ՔՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆՆԴԱՆԻՆ

Բ Լ Ն Ն որ ընդ Հօր յէութեան և Համադոյ սուրբ Հոգւոյն, ըզպատակերն իւրական խառնեալ ընդ Հոգանիւթ բնութեանս, զոր զարդարեալ փառօք և դ ի դրախտին փափկութեան :

Յորում ցրնծայր գուարճացեալ անտրիտական խընդութեամբ, քանզի զԱստուած տեսանէր միշտ խոնարհեալ ի դրախտին, յորմէ զլուսոյն ճառագայթ արպաւորէր ի յինքեան :

Վասն որոյ ազաչեա մայր աստուծոյ խորիամ, զմիածին քո զորդին զի շնորհեացէ ըստ աւագակին ժառանգել վերըստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն :

Այսօր յօրինակ նախաստեղծին ադամայ որ ի դրախտին փափկութեան ուրախա-

նայր ընդ հրեշտակս . ցնծացուք և մեք
ի յօրհնութիւնս հոգեւորս :

Այսօր ի իւրհաւրդ աստուածաստեղծ
նախաձօրն , որ ի պրտդոյն Ազիւնայ ճաշա-
կելով գուարձանայր . ճաշակեացուք և
մեք զպատուիրանս աստուծոյ :

Փայտ հոգ և սրտոյ և :

Այսօր ի տիպ պատմութեանս աստուծոյ
որով պրճնեալ զարդարիւր ի փառս մար-
գրն աստճին , զարդարեացուք և մեք
աստուածային օրինօք :

Եւ և միշտ և յաւիտեանս :

Տնծա մարիամ արեգականն արդարու-
թեան արեւելք , և աղաչեալ գառ ի քէն
զժընեալն աստուած վարձ մեր . զի
դարձուսցէ վերբասին զմեզ ի դրախտին
մտանդութիւն :

Կ Լ Ն Ո Մ Ն

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷԻ ԱՂՈՒ ՀԱՑԻՑ

Որ գօրէնրս սրբութեան պահոց նախ
ի դրախաին աւանդեցեր . զոր ոչ պահե-
լով նախաստեղծ իցրն ճաշակմամբ պրտ-
ղոյն ճաշակեցին ըզդառնութիւն մեղաց
և մահու . վասն որոյ շնորհեա մեզ աէր
ճաշակել զքաղցրութիւն քոց պատուիրա-
նաց :

Որ զանազան վիրօք մեղաց հարաք յո-
գիս ի թրշնամօ այն . և ի բազմապատիկ հի-
ւանդութիւնս կարօտացաք մարդասիրիդ
բառնայոյ ըզցաւ ըս մեր . վասն որոյ բը-
թրշկեա ըզմեզ քրիստոս սրպէս մարդա-
սէր :

Որ եկիր ի փրկութիւն մարդկան ծը-
նընդեամբ կուսին մարիամու . և կենդա-
նարար քո յարութեամբդ հրաւիրեցեր

ըզմահացեալքս ի յարուժիւն անմահութեան . վասն որոյ աղաչանօք մօր քս կեցոյ զմեզ փրկիչ :

Որ գերագոյն փառօք բարձրացուցեր զմանկունս եկեղեցոյ քս քրիստոս խոնարհութեան քս ճանապարհաւ առաջնորդելով ի յերկնային վարս հրեշտակաց . աղաչեմք առաջնորդեա մեզ աէր ի յարդարութիւն :

Փառ+ հօր և սրբայ և

Որ զդառնութեան պրտղոյն ճաշակն որով մեռաք արդարութեան , պահելով քս քառասնօրեայ փոխեցեր ի քաղցրագոյն օրինաց քոց ճաշակումն . աղաչեմք արբո մեզ աէր զուրախարար սիրոյ քս զբաժակն :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Որ անապական ծննդեամբդ քս լուծեր զերկունս նախամօրն , մարիամ մայր ասուածոյ . բարեխօսեա առ միածին Որդի լուծանել զկապանս մեզաց մերոց . և աղաչեա փրկել զանձինս մեր ի փորձութենէ :

Կ Ա Ն ՈՒ Ն

ԵՐՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷԻ ԱՂՈՒՀԱՑԻՑ

Օրհնեմք զքեզ անսկիզբն հայր որդ-
ւոյդ միածնի, զոր առաքեցեր ի գարձու-
նն մուրեալ ոչիս արին. գարձո և զմեզ
ի մեղաց որդւոյ քո շարշարանօք:

Գովեմք զքեզ բան և լոյս որ զսիրա-
կան քո պատկեր լուսով ճրագի քո գա-
եալ վերականգնեցեր. կանգնեա զանկ-
ալքս մեղօք քոյին սուրբ շարշարանօք:

Բարեբանեմք զփառակիցդ հօր զհոգիդ
համարիա. որ նորոգեցեր զհնացեալքս
մեղօք հնոյն Ագամայ. նորոգեա և զմեզ
ի մեղաց նորոգութեամբ քո շնորհաց:

Ուրախացիր բարձրելոյն հովանացեալ
լորութեամբ, և բնակարան սուրբ հոգ-
ւոյն որով ծնար զբանն աստուած. բարե-
խօսեա փան մեր աստուածածին Մարիամ

Հոյս ի յուսոյ ծնունդ և ծագումն . որ
եկիր ի խնդիր մոյորեալ ոչխարի բընու-
թեանս , զոր բնդ խաչին բարձեր ի վե-
րայ ուսոյդ . մաքրեա զմեզ ի մեղաց մե-
րոց :

Սուրբդ սրբոց էից մաքրութիւն . որ ա-
ծեր տան քո աւել ի մեղաց զաշխարհս
մաքրելով . ի նմա գտեալ զպատկեր քո
նորագեցեր . նորոգեա զմեզ ի հնութենէ
մեղաց :

Փառ+ հօր և որդոյ :

Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք առ
հայրդ գրթած , մեղաք յերկինս և առաջի
քո քաւիչ յանցանաց . ել ընդ առաջ սի-
րով գրկեա համբուրիւ , մաքրեա զմեզ ի :

Այժմ և ճիշդ է- յա-իդեան :

Աղբիւր կենաց բղխեալ յեղեմայ սուրբ
Աստուածածին , որով արբեցաւ երկիր ծա-
րաւուտ հոգւոյն իմաստիւք . տալ մեզ
մաղթեա աղբիւրս արտասուաց մաքրել
զմեզ ի մեղաց մերոց :

ԿՆՆՈՒՆ

ՉՈՐՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷԻ ԱՂՈՒՀԱՑԻՑ

Ո՛ր արարեր զօրութեամբ զիմանալեացրն աշխարհ վերին, և ի նմա հաստատեցեր տնտես զպետս հրեղինաց. օրհնեմք զանհասանելի զօրութիւնդ :

Որ տիրապէս մեծատունդ ստեղծեր երկրորդ աշխարհ զգալի. և ի գրախան որ յադենի տնտես եղեալ զմարդն առաջին. օրհն :

Որ շինեցեր բարձրագոյն զեկեղեցի քո խորհրդեամբ. և ի սմա կարգեալ տնտես զքարոզս բանին ճշմարտութեան. օրհն :

Անտանելոյն տաղաւար բարձող էիցս բարձողին. որ ծնար զաստուած մարմնով զանմարմնաբար ծնունդն հօր. բարեխօսեալ վասն մեր աստուածածին մարիամ :

Որ տիրականս առ ի քէն կարգեալ տրն

տես ընու թեան մերոյ, իմաստու թեամբ
զպարտիս եթող քոյոց պարտապանաց
թող և զմեր զյանցանս ողորմու թեամբ
քո Քրիստոս :

Ար զպատմու ճանն առաջին զոր զգեցու
ցեց օժմամբ հոգւոյն, մերկացաք մեղօք
ըստ նախահօրն պատրանաց. զգեցո զնոյն
վերտաին ողորմու :

Փառք հօր է — սրբոյ

Յաստու անային կայծակունսն ի սրով
բէիցն անհպելին, անմաքրապէս մերձե
ցաք զոլ պարտապան քում խորհրդոյն.
Հնորհեա զնոյն մաքրու թեամբ ի թողու
թիւն մեղաց մերոց :

Այժմ է — յիշո է — յաւիտեանս :

Ար վառեցար ի յարիւոյն և ոչ կիզար
ըստ մորենւոյն. այլ ետուր զհացն կենաց
կերակուր բանաւորաց. բարեխօսեա առ
Քրիստոս ջնջել զգիր մեղաց մերոց :

ԿԼՆՈՒՆ

ՀԻՆՔԵՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԷԻ ԱՂՈՒ ՀԱՑԻՑ

Որ պատու իրան ճշմարտութեան աւան-
դեցեր եկեղեցւոյ քո քրիստոս, անսահ-
ման ժամանակաւ աղօթել միշտ առ սա-
տուած հագւով և մտօք :

Որ զբան քո օրինաց հաստատեցեր գոր-
ծով մեզ օրինակ. հանելով գգիշերն ի
գլուխ յաղօթսրն սատուծոյ բնութեամբ
մերով անօրինարար, որում կրկնի ծուեր
ամենայն :

Վասն որոյ և մեք պաղատեսցուք առ
քեզ Քրիստոս, շնորհեա մեզ յամենայն
ժամ լինել քեզ յանգիման, մաքուր աղօ-
թիւք ըստ անմարմնոցն որ յերկինս :

Աղաչանօք սատուածածնին անապական
բում ծնողին, գիմանալի աչս սրտից մե-

բոց բացցենս ողորմութեամբ հայիլ ի լոյս
քո Քրիստոս :

Դատաւոր արդարութեան հաստատեցեր
ի մեզ զմիտս մեր , գատել զհոգի և ըզ-
մարմին , արդարապէս դատմամբ ըստ օ-
րինաց քոց Քրիստոս :

Իսկ անիրաւ դատաւորին սր ի քաղաք
բնութեան մերոյ , ոչ առնելով զերկիւղ քո
սուրբ , և անպատկառ ի մարդկանէ ոչ
առնելով դատ զրկելոյն :

Փառ + հօր է = որդ = սյ :

Այլ անմահ սուրբ փեսայիդ այրի հոգի
իմ պաղատի , ուստ զիրաւունս քո իմուժ
դատաւորիս , առնել ինձ դատաստան ար-
դար ընդ սոսիսի մարմնոյ իմոյ

ԱճՏ է = Տիւր է = յա = իբեան :

Մարիամ կոյս անարատ զանապական
փեսայդ աղաչեա զի հաշտեացի ընդ այրի
եղեալ հոգիս , և միաւորեացի դարձեալ
սիրով ընդ հեռացեալս ի նմանէ :

ԿՆՆՆՆ

ՎԵՅԵՆՆԻ ԿԻՐԱԿԻ ԱՂՈՒՀԱՅԻՑ

Այս գլխորհարդ քո գալստեանդ յառաջագոյն գաւջակեցեր, մարգարէիւքն խորանելի զորս ընտրեցեր յետ Մովսէսի. որք խօսեցան հոգւով սրբով բազմապատիկ օրինակօք. աւեր մեզ փրկիչ ողորմութիւն և զմեզացս զթողութիւն:

Ի մերձենալ ամաց վերջին զոր տեսանայքքն ծանուցին, զհասանիլ մեր փրկողիդ առ ի վախճան ժամանակին. երեւեցար ի մէջ մարդկան զգեցեալ զկերպ ծառայչան. աւեր:

Ի վեցերորդ աւեր զԱդամ ստեղծեր ի սիւս քո տիրական. որ ոչ պահեալ զպատուիրանն մերկացաւ զպատմունանն. իսկ որ Ադամբը ի վեց դարուն այց արարեր կորուսելոյն. աւեր:

Տաճար լուսոյ անտառերին և անապատ
 անճառ բանին . որ գնախնուոյ մօրն Եւոյի
 բարձեր գանկ ծան տրամալի . հայցեա
 յորդւոյ քս միաճնի հօր հաշտութեանն
 միջնորդի , բառնալի մէնջ գիտովութիւն
 և տալ զսոցոյ խաղաղութեան :

Ըստ աւետեաց մարդարէին որ սո
 փրկեալ քս առեամբ գտնինդ , ցնծամբ
 և մեք ծառք անտառի ընդ գալուստ
 տեսանդ կրկնակի . շնորհեա մեզ աչք
 ընդ արդարոցն ընդ սա ի քէն արնկեալ
 ծառոցն . այժմ յուսով զուարճանալ և
 յերկրորդին ընդ քեզ ցնծալ :

Սմին նման տայ աւետիս Չարարիսս
 նոր սիսմի , եթէ սերախ լեր ահա գայ
 սա քեզ խնտարհ և հեզ արքայ . նստեալ
 ի յէշ և յաւանակ կրկին ազանց գոյ օրի
 նակ . նստեալդ յաթսա քերովրէից նիստ
 գթասթեամբ ի մեր հոգիս :

Փառ+ հօշ է= սրդ=սյ :

Չահեզ փառաց քոց երեւումն որ լինե
 լոց է յերկրորդումն , ետես Գաւիթ յառա
 ջադ սյն ծանոցց կանխաւ ազդմամբ հոգ
 ւոյն . թէ յալանապէս աստուած գայցէ

հուր առաջի իւր բարբոքէ . յայնժամ Յի-
սուս մեզ խնայեա՛ գթա Քրիստոս և ո-
ղորմեա :

Ա՛յն է- միշտ է- յ-ի-տ-ն-ն- :

Աստուածածին անհարունացեալ յերկրէ
յերկինս հարսն ընծայեալ . յորժամ բազ-
միս լուսոյ նման քո միածնիդ յաջակողմ-
եան . յայնժամ մաղթեա ընդ մեր գնոյն
փրկել ըզմեզ յահեղ բողոյն , համադասիլ
ընդ արդարոց երդել զփառս ընդ երկնաց
նոցն :

Կ Ը Ն Ո Ն

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ԿԻՒՐԱԿԷԻՆ ՔԱԼՍՏԵԱՆ
ՏԵԱՌՆ ՅԵՐՈՒՍԱԿԷՄ

Որ վերօրհնիս յաթոս քերովրէից, ի
վերայ նստիլ յաւանակի հաճեցար. բարե-
բանեալ որ եկիրդ ի կեցուցանել:

Ուստի և մեք զյազթական օրհնու-
թեանցն զձայն մատուցանեմք քեզ թա-
գաւոր փառաց ընդ տղայսն օրհնաբենե-
լով. բարե:

Ովսաննա ի բարձունս ալէլուիա. բա-
րեբանեալ եկեալ անուամբ տեան ալէ-
լուիա. և օրհնութիւն որ գալոցդ ես ան-
ուամբ տեան ալէլուիա:

Այսօր յաւանակ քերովրէ, և տղայքն
երրայեցւոց բարեբանեն, օրհնութիւն
որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ եկեալ անուամբ
տեան:

Այսօր գոչով ի Բեթանիա՝ քս ամենա-
ղօր հրամանաւդ ձայնեցեր Ղազարու, և
գողացաւ մահ. դժոխք պարտեցաւ, ա-
պականութիւն լուծաւ. կենդանարար Քր-
րիստոս կեցո զմեզ:

Այսօր գոչով ի Բեթանիա գքո զաշխար-
հակեցոյց ուրբ գյարութիւնդ յառաջա-
գոյն ծանուցեր անապականաբար կոչ-
մամբ զչորեքօրեայն ի թաղմանէ. կեն:

Այսօր գոչով ի Բեթանիա երրայեցւոց
մանկունքն սքանչացեալ ասէին. զմարիա-
մու զեղբայրն ի թաղմանէ յարուցեալ
որդւոյն Մարիամու. կեն:

Կենդանութեանց բաշխող Քրիստոս ի
Բեթանիա եկաւորեալ այսօր, բարեկամին
Ղազարու պարգեւէ զկենդանութիւն:

Տնօրինաբար արտասուելով ընդ Մար-
թայի և ընդ Մարիամու ողբակցէր. և
որպէս մարդ հարցանէր ուր եղիք ըզՂա-
զարոս:

Եւ որպէս զաստուած բարբառով յարու-
ցանէ ի մեռելոց զչորեքօրեայն. եւ զու-
գընթաց ձայնին մեռեալն եկն արտաքս
անապական:

Փառք հոր և սրբուհի և

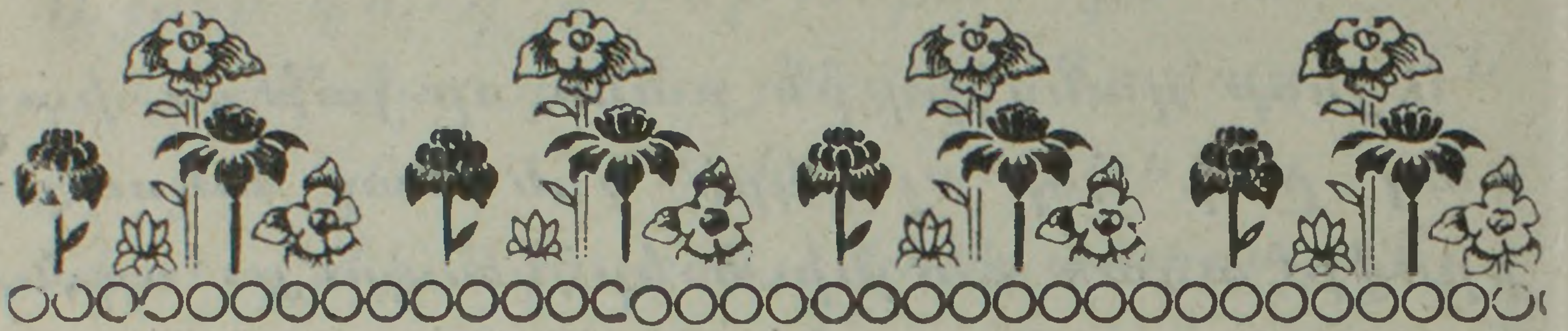
Այսօր գանսկից բն բանն որ յաթոռ փառաց ընդ հօր յերկրի երեւեալ տեսաք քրովբէական ձայնիւն օրհնեսցուք օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

Այսօր զուարճացան տիեզերք գալրստեամբ աստուածորդւոյն յերուսաղէմ, եւ գողէին հնչմամբ երգով, օրհնեալ եկ :

ՆՆԳՆԵՉԵՐԳԻՒ
ԿԻՐԵԱԿԻ

(ԲԶ.)

Թագաւոր գողով քո յաշխարհ մըտեր
ի քաղաքն Երուսաղէմ . նըստեալ ի վերայ
հողեղէն նոր յաւանակի . կոչել զհեթա-
նոսս յերկրպագութիւն :

Մերքն ոստովք ձիթենեօք և տղայքն
ոստովք արմաւենեօք . և երամ երամ դա-
տուքն աղաղակէին . ովսաննա օրհնեալ
եկեալ ի յանունըն տեառն :

Յընծացաւ սուրբ սիօն . բերկրեցան
սուրբ զեկեղեցիք . և խնդութեամբ բազ-
մաւ ելին ընդ առաջ . օրհնէին զգալուստ
ոք փրկիչ յաշխարհ :

Յորժամ եկրն Յիսուս յերուսաղէմ ի
քաղաքն . ընդ առաջ ելին ծերքն սասովք
ձիթենեօք . և զասուածորդին փառա-
ւորէին :

Ի լեռնէ ձիթենեաց տարածանէին մանկու-
կունքն զհանդերձս իւրեանց . և ոստս ի
ծառոց բերեալ մատուցանէին ասուած-
որդւոյն սուրբ թագաւորին :

Ոստով և տերեւեալ ձիթենեօք եր-
րայեցւոց մանկունքն օրհնէին սրախլեր
երուսաղէմ քաղաք . և ցրնծա սիօն մայր
եկեղեցի :

Զգալուստ քս Քրիստոս այսօր յերու-
սաղէմ նոր եկեղեցի սուրբ . յաղթական
երգով բարերանեմք . օրհնեալ եկեալ ան-
ուամբ տեառն :

Որ վասն մերոյ փրկութեան յաւա-
նակի նստել յանձն առեր . ընդ մանկուն-
սրն բարերանեմք . օրհնեալ եկեալ ան :

Թագաւոր երկնաւոր զեկեղեցի քս
անչարժ պահեա . և զերկրրպագուս ան-
ուանրդ քում պահեա ի խաղաղութեան :

Ի յարութեան յաւուր դարձան
 փրկչին տարածանէին մանկունքն ըզ-
 չանդերձս . և անդադար ձայնիւ օրհնէին
 օրհնեալ եկեալ անուամբ տիառն :

Ոստատս ի ծառոց բերեալ մատուցա-
 նէին աստուածորդւոյն առ ճանապար-
 չան . և անդադար :

Ի ծերոց բրդխեալ օրհնութիւն և ի
 տղայոց փառափրանութիւն . և անդադար
 ձայնիւ օրհնէին օրհնեալ եկեալ անուամբ
 տեառն :

ԿԱՆՈՆ ՄԵՑԻ ՇԱԲԱԹՈՒՆ ԹԱՂՄԱՆ

ՏԻԱԹՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՉ.

Պարզեւատուն ամենեցուն, այսօր խընդրի պարգևս ի Պիղատոսէ. և արկողն ըզլոյս որպէս զօթոց հաւանի պատիլ ի Յովսեփայ:

Կենդանատուն ամենեցուն, այսօր դըրնի ի նոր գերեզմանի. և դանձն անմահութեան կընքի մատանեաւ քահանայիցն:

Արարածոց փրկութիւն Քրիստոս, այսօր եղաւ ի նորափոր վիմի. զոր օրհնեն զօրք երկնից երգով պահպանի ի զինուորացն:

Կենդանին յաւիտենից Քրիստոս, այսօր խընդրի որպէս մեռեալ ի Պիղատոսէ. և մերկութեան ծածկոյթն ազամայ յանձն

առնու պատիլ ի Յովսեփայ :

Անմահու թեանց տուող Քրիստոս , այսօր
ի հող մահու խոնարհեցաւ . և բնակեալն
ի լոյս անմատոյց՝ թաղեցաւ մարմնով ի
սիրտ երկրի :

Արեգակն արդարու թեան Քրիստոս , այս
օր եղաւ ի գբի ստուերականի . և փառացըն
օր ճառագայթ ծածկեցաւ վիմով ի մէջ
երկրի :

Գլուխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կե-
նաց մարդկան յայտնեալ . զոր տեսեալ
այսոյն պրղծոյ կործանեցաւ անկանդնելի .
աղաչ :

Իողացաւ թշնամին ընդ յայտնիլ սրբոյ
խաչին . և ի յահէ փառաց նորա կործանե-
ցաւ յանդունդս երկրի . աղաչեմք սո :

Երկինքք ցընծային և երկիրս ուրախա-
նայր . քանզի փրկիչ ցուցաւ սուրբ խաչն
և լուսաատու տիեզերաց . աղաչ :

Փառ+ հօր է- սրգ-այ :

Յընծու թիւն արարածոց Քրիստոս . այս
օր արտասուի որպէս մեռեալ արրամագ-
գեցիցն . և բուրումն անմահու թեան խըն-
դի ի գգաստիցն իւղարբերից :

ԿԼՆՆՈՒՆ

ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԷԻՆ • ԱՌԱՋԻ ԱԻՈՒՐՆ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ

(Գ. Զ.)

Առաքելոյ աղաւնւոյ • իջանելով մեծաձայն հրնշմամբ ի բարձանց • ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրագինեաց անկիզելի զաշակերտան • մինչդեռ նրստէին ի սուրբ վերնատանըն :

Աննիւթական աղաւնի • անքրննելի որ քրննէ ըզխորս աստուծոյ • զոր առեալ ի հօրէ պատմէ զահաւոր և ըզմիւսանգամ զալուսան • զոր քարոզեցին համագոյական :

Օրհնութիւն ի բարձունս ելողին ի հօրէ հոգւոյն սրբոյ • որով առաքեալքն արբեցան անմահական բաժակաւն • և հրաւիրեցին զերկիրս ի յերկինս :

Կենդանարար աստուած մարդասէր
 Հոգի . ըզժողովեալսն միարանական սի-
 րով լուսաւորեցեր . հրեղինօք լեզուօք .
 վասնորոյ և մեք այսօր տօնեմք զգալուսա-
 քս սուրբ :

Զուարճացան քո գալընսեամբն սուրբ
 առաքեալքն . կոչելով ի միասին ըզցըր-
 ուեալսն ի միմեանց բազմաձայն լեզուօք
 վասն որոյ :

Փառք հօր և սրբայ և :

Հոգեւորական սուրբ մըկըրտութեամբ .
 զարդարեցեր նոքօք ըզտիեզերս . ի զգես-
 տրս լուսափայլս և նորափետուրս . վասն
 որոյ և մեք այսօր տօնեմք ըզգալուսա-
 քս սուրբ :

ԿԱՆՈՆ ՇՈՂԱԿԱԹԻՆ

Օ Ր ՆՆ Ո Խ Թ Ի Խ Ն

(ԳՁ.)

Ուրախւեր սուրբ եկեղեցի . քանզի
Քրիստոս արքայն երկնից այսօր պրսակ-
եաց ըզքեզ խաչիւն իւրով . եւ զարդար-
եաց զամուրրս քո սքանչելի փառօքն
իւրովք :

Յընդա յոյժ դուստրը սիովնի , քանզի
երկիրս երկինք եղեն այսօր վերստին քո
նորոգմամբ . և թագաւորն երկնաւոր հա-
ճեցաւ բրնակիլ ի քեզ :

Ընդ դասս երկնաւոր զօրացըն վերառ-
եալ տօնեմք քեզ այսօր զանգաղար փա-
ռատրութիւնս . ուրախ լեր հարսն անա-
րաս անքրննին քո խորհրդով :

Խորան սրբութեան կանգնեցաւ սուրբ

եկեղեցի . ե Քրիստոս թագաւորն ի սմա
պատարագեալ . եկայք հաւատացեալք եր-
գեսցուք Քրիստոսի երգ նոր :

Իսպք հրեշտակացրն վայր իջեալ յերկ-
նից երգեն ասելով . հրրաշալի ճայնիւն
եղանակելով . երգեն զերգս օրհնութեան
երրեակ սրրբասաց ճայնիւ :

Ուրախեր բերկեալ հարանացեալ սուրբ
եկեղեցի . պայծառացո զմանկունրս քո
յօրհնարանութիւն . ծագողին ըզոյ լու-
սոյ ի քեզ մայր եկերղեցի :

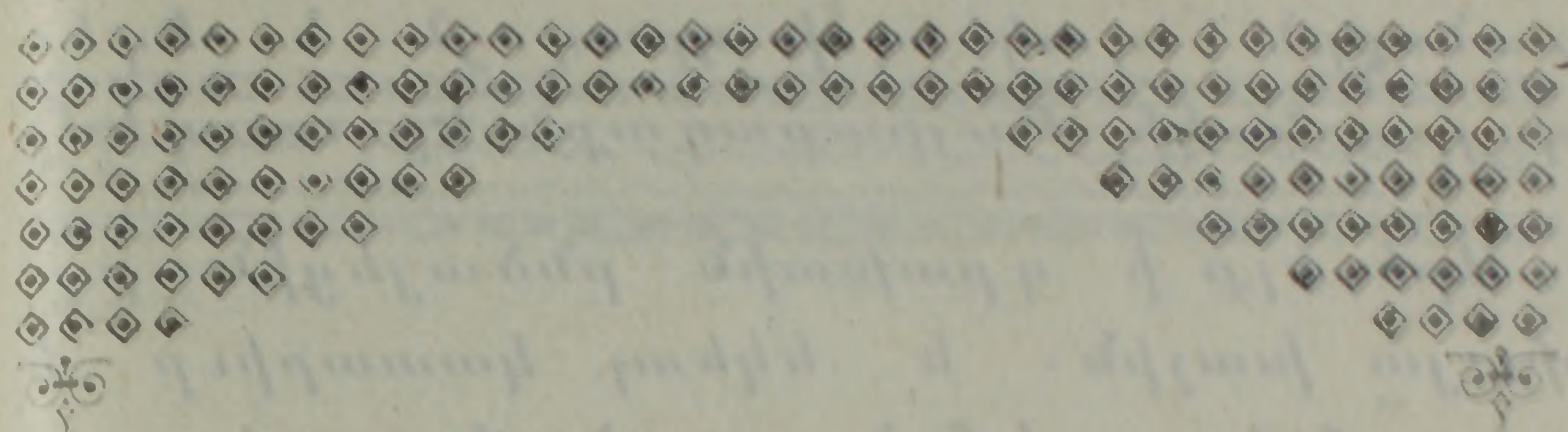
Սուրբ զաստուածածինն օրհնութեամբ
մեծացուցանեմք :

Աւետաւոր հրեշտակն աւետարանէր ըզ-
ճրնեալ փրկիչն ի սրբոյ կուսէն :

Ասէ ուրախեր բերկրեալդ . քանցի աէր
տերանց է ընդ քեզ :

ԿԱՆՈՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ
(Ը Ն Ն Ո Ւ Թ Ւ Ի Ն)
(Գ Զ .)

Չորս թիւն սուրբ խաչի քս քրիստոս
սր կանգնեցեր ի փրկութիւն աշխարհի .
սա պահեցէ ըզմեզ յամենայն փորձու-
թեանէ :

Քանզի ի ամա բարձրացար աստուած .
և ի ամա հեղեր ըզպատուական սուրբ
դարիւնդ . սա պահեա :

Եւ ըզքս մի սանդամ ըզգալուսարդ նը-
շանա խաչի քս ցուցեր աշխարհի . սա
պահեցէ ըզմեզ :

Ս ասու նգանելն Ա.դ ամայ ի կենագործ
ի դրախտին . խարամբ պատրանօք փայ-

տին ծառայն գիտութեան . օձաջամբ պատ-
րանօքրն ճաշակեալ ի պրտողոյն . և եղև
վայրաբնակից մայրաքաղաքն Երուսաղէմ :

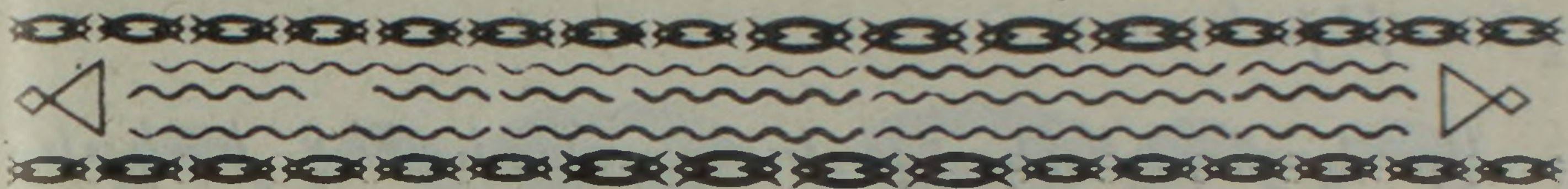
Արեւելք ի դրախտին ընծայեցին ըզ-
փայտ խաչին . և եկեալ կատարիւր ի
անդուջ կառափման . բարձրանայր ի դի-
տին տարչեղէն փայտակերան , սուրբ քա-
ռաթեւն պահապան անձանց մերոց :

Փառ + հօր և սրբոց :

Բանն անեզ համագոյ որ ընդ հօր
և սուրբ հոգւոյն . երեւեալ ի յերկրի պայ-
ծառացան արարածք հրգօրին կարողու-
թեամբ և ըզմեզ վերագրեաց յորդէզր-
ութեան շրնորհս :

ԿԱՆՈՆ ՉՈՐՐՈՐԴ ԱԻՈՒՐՆ

Օ Ր Ն Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

(ԲԿ.)

Խաչըն կենարար որ եղեւ ըզմեզ փրկութիւն . սովաւ ամենեքեան ըզքեզ բարեբանեմք :

Որ ի հօրէ լուսոյ լոյս ճառագայթեալ ի յերկրի . և գաւազան զօրութեան հաւատացելոց . սովաւ :

Որ լուսափայլ ծագմամբ հրաշափառապէս ըզմեզ ցուցաւ . ի յօգնութիւն ընդդէմ թրչնամուտն . սովաւ ամե :

Որ յաթոռ փառաց նրսաիս բանդ աստըւած . խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ առեր մարմին ի կուսէն . վերականգնելով

ի տեղի բառորանկեալ լուսոյն զհոյացեալ
բնութիւնս :

Որ կանգնեցեր ըզխաչ քո ի մէջ երկրի
և սովաւ ըզսրովբէափակ դուռն զբրախ-
տին բացեր նախաստեղծին . կենագործե-
լով ի ճաշակմանէ մահարեր պրադոյն :

Եւ զօրութեամբ իաչի քո քրիստոս հիմ-
նեցուցեր զկաթուղիկէ եկեղեցի բնակա-
րան սուրբ երրորդութանդ . լուսաւորե-
լով զհեթանոսս ի սմա կրրկնակի ծնունդ-
եամբ :

Փ-ւ-ւ- հօր և սրբ-ւ-ւ և

Արրբուհւոյ աստուածածնին բարեխո-
սութեամբ բնկալ տէր ըզմաղթանքս մեր .
յորժամ յարեելից լուսածագիս անճաս
հրաչիւք . կարապետ առնելով ըզյայ-
թանակ սուրբ նշանն . աղաչեմք ըզքեզ
տէր պահպանեա ըզմեզ ընդ հովանեա
խաչի քո սուրբ :

Կ Ը Ն Ո Ն

ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈՒԲԱՅ ՄԸՆԲԼԱՅ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Օ Ր Հ Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

(Գ Կ .)

Յաղթօղ և սուրբ հայրապետ նրման
մեծին մեվսէսի . բարձօղ խաչին պարծա-
նաց . բնդ դիմամարտ հանդիսիւ . ըզքեզ
ունիմք բարեխօս առ հայր յերկինս վասն
մեր :

Առաքմամբ սուրբ . հոգւոյն յանապատէ
կոչեցար . առեր պատիւ մեծութեան նր-
ման մեծին յովհաննու . երգակցելով բնդ
վերնոցն . ըզքեզ ունիմք :

Կարօղ եղեր դօրութեամբ պարմանա-

գործ նըշանիւք . նըման մեծին Պետրոսի .
հովիւ շնորհեալ յաստուծոյ ընտրեալ հօ-
տին քրիստոսի . ըզքեզ ունիմ :

Ուրախացան զօրք երկնից ընդ քո
մեծի ճրգնութեան . որ ի մարմնի կառու-
ցար նըման վերին գրեարթնոցն . ըզքեզ
ունիմք բարեխօս առ հայր յերկինս :

Բըզխամար քո սուրբ արտասուաց կե-
նագործէիր ըզմեռեալս . նըման փըրկչին
Յիսուսի կենագործողին զազարու . ըզքեզ
ունիմք բարեխօս առ հայր :

Այլ մեք ձայնիւ ցընծութեամբ տօնեմք
զքո սուրբ զյիշատակս . պատուեալ վը-
կայ Քրիստոսի սուրբ հայրապետը Յա-
կոբ . ըզքեզ ունիմք բարեխօս :

Յաղթօղ և զնոր օրհնութիւն միշտ ի
բարձունս երգեսցուք . թագաւորին Քրի-
ստոսի հաւատացեալ ժողովուրդք :

Որ եկն ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ
ղեկեղեցի . և պըսակեաց սուրբ խաչիւն .
նըմա ըզփառս երգեսցուք :

Այսօր և մեք տօնեսցուք զնաւակատիս
սուրբ խաչին . և փըրկողին մատուցուք
խառք և պատիւ յաւիտեան :

Յանձն առեր գշարչարանս վասն նոյեան
տապանին . ի հրեշտակէն ընկալար գփայտ
փրրկութեան աշխարհի . ըզքեզ ունիմք
բարեխօս առ հայր յերկինս վասն մեր :

ՇԱՐԿԱԼՆՆ

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

ԶՕՐԱՎԱՐԱՑ

Արիացեալք առ հակառակսրն . քա-
ջու թեամբ առնույ ըզվրբէժ խարէու թեան
հանձարեղք ի հատուցումրն . դաւանացն .
զամբարրչտացն արդարողաւ շափամբ .
զօրականք յաղթօղք . պրտակեալք ի քր-
իստոսէ :

Փոխանակեալք դունա յնու թիւնս ընդ
ճշմարիտ յուսոյ անմահու թեանն . փափա-
զանաց ձերոց առիք ըզկատարումն . մաք-
րիլ արեամբ յազատյ մեղաց արդմոյ զօ-
րականք յաղթօղ պրտակեալք :

Հայցեցէք զխաղաղազու թիւն . ճրշմա-
րիտ վրկայք սրբոյ երրորդու թեանն . նե-
ղելոցս յանօրինաց բրունու թեանէ . զի ցն-
ծասցուք յաղթանակաւ մարտի ձերոյ .
նահատակք յարդոյք պրտակեալք :

ՃԱՐԱԿԱՆ ՍՐԲՐՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

ՔՕՐԵՎ ԵՐԵՑ

Նորահրաշ պրսակաւոր . և դօրադլ-
ուխ առաքինեաց . վառեցար պինու հող-
ւոյն արիաբար ընդդէմ մահու . վարդան
քաջ նահատակ որ վանեցեր ըզթըշնամին .
վարդագոյն արեամբրդ քո պրսակեցեր
դեկեղեցի :

Երկնաւոր թագաւորին զինու յայթ-
եալ պատերազմին . խոհական խմաստու-
թեամբ խոհեմացեալ անճառապէս . Ոորէն
խորհրդական և ծանուցեալ անուն բարի .
խաչելոյն վրկայ եղեալ հեղմամբ արեան
պրսակեցաւ .

Քենական յուսով լըցեալ արիացեալ ըն-
քաջն Արտակ . թաթաւեալ ի կարմրու-
թիւն բասրային ըրդխեալ ազրերն . զփրր-
կականն ըմպեալ զբաժակ և մըկրտեալ
արեամբն իւրով . զասակցեալ ընդ ան-
մարմնացն երրորդ ու թեան երգել ըզփա-
ւրս :

Արրբափայլ զգնատու պըճնեալք ի յերկ-
նաւոր հանդիսագրէն . երրորդ ու թեամբն
չօրացեալ՝ վանեալ զամուրբս բանտարկ-
ուին . Հմայեակ հօր ընծայեալ՝ որդւոյ
գողով շարշարակից . հոգւովն յայթեալ
պատերազմին և շարասէր թագաւորին :

Էական բարւոյն դիամամբ ընդդէմ մե-
ղացրն վառեցաւ . տարագնաց ելիւք յեր-
կինըս՝ պարակցեալ ընդ անմարմնացն .
Տաճատ գարմանալի տաճար եղեալ եր-
րորդ ու թեանն . տէրունեան սուրբ խոր-
հրդոյն առն և տեղի արժանացեալ :

Ստացեալ ըզհաւատոյ վահան յուսոյն
զրահիւք ծածկեալ . զփրրկականըն սա-

դաւարա ի գլուխ եղեալ զնրչան խաչին .
վահան վեհ երեւեալն որ մանկու թեամբ
նահատակեալ . խաչելոյն վըկայ եղեալ
պրտակեցաւ արեամբն իւրով :

Ի հոտ անոյշ սղջակիղեալ մատուցանէր
պինքն նրւէր . բանաւ որ պատարագաւ ըն-
ծալելով հօր ի յերկինս . Արսէնոն ցանկա-
լի արդարու թեամբքն ճոխացեալ . իմաս-
տու թեամբ պայծառացեալ՝ յեօթնարփ-
եան շնորհաց հոգւոյն :

Երկոքումք հարազատովք ընտրելադոյն
նահատակօք . յառաջեալ յամենեցունց՝
գլուխ և աւարտ մարտիրոսաց . նախաշու-
խոյ գոլով բարեաց յառաջադէմքն Փարե-
գին . ընկալեալ ըզբրաբիտնրն յաղթանակ
նահատակացն :

Բամկական խումբ հազարաց և երեւնից
թիւ ընդ վեցից . որք ընդ նոսին նահա-
տակեալ . արիարար պատերազմաւ և հեղին
զարխւնս իւրեանց ի նորոգումն եկեղեցւոյ
ընդ նոսին պրտակելով՝ ի յերկնաւոր հան-

գիտադրէն :

Գոհութեամբ փառասիրութիւն՝ երրորդ
 դութեանրդ նըւագեմք . Քաղմութեամբ
 սրտակելոցս՝ ըզմեզօք մածեալ առաքինի-
 եացս եկեղեցիք հայաստանեայց պայծա-
 րապէս զարդարեցան . ունելով միշտ բա-
 ռեխօս ըզմզնութիւն մարտի սոցա :

Ե Ր Գ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄՈՒ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻՆ

(ԲՉ.)

Նա յեաց սիրով հայրըդ գրիժած ի
քո ստեղծեալ գործքս ձեռաց . և ըզբա-
նակքս հրեշտակաց տուր պահապան մեզ
տրկարացս . փրկեա զանձինս ի փորձա-
նաց ի խաւարի շըրջօղ զիւաց զի ի տու-
րնջեան և զիշերի տացուք քեզ փառս
անլրուելի :

Էին անեղ անըսկրգրան ծընունդ աա-
ճառ որդի և բան . որ արարեր ըզտիւ գոր-
ծոց և ըզգիշեր ի հանգիստ քնոյ . տուր
ի նընջել աչաց մարմնոյ արթուն լինիլ մեզ
քա հոգւոյ . զի ի :

Բարուն հոգևոց բանաւորաց՝ աղբիւր
լուսոյ բաշխող շնորհաց . ի փակել դրանց
բնութեանց մարմրնոց՝ լոյս տուր աշայ
որտից մերոց . ի գիշերաց առ քեզ կան-
խել՝ ընդ հրեղինացն օրհնաբանել . զի :

Սուրբքդ սրբոց երրորդութիւն . ըզ-
մեզ մաքրեա քեզ բնակութիւն . շնորհեա
ընդ մանկանցն առագաստի հոնգշիլ ընդ
քեզ ի յանկողնի . տուր ըզհայցուած բա-
րեկամին ըզփոխ երից նրկանակին զի :

Երւելի լոյս ըստեզծեր զտիր և ըզգի-
շեր բաժանեցեր . ծագեա մեզ աէր ի գի-
շերի ըզճառագայթս իմանալի . տուր յա-
մենայն ժամանակի՝ զպահպանող աջ քո
հովանի . զի ի :

Սիրոյ քո հուր արկեալ յերկիր՝ բոր-
բսքեսցի ի հոգիս մեր . զխորհուրդ սրբ-
տից մեր մաքրեսցէ զլոյս գիտութեան քո
փայլեսցէ . ի քնոյ մահու զմեզ զարթու-
ցէ զմիտըս բոցով քո վառեսցէ . զի ի :

Ի քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց ի ըզ-
գայական ծածկեալ լուսոյ . որ վասն մեր
եղար ի գրի և նրնջեցեր ի սապանի առ

մեզ նընջեա արթուն բնութիւն . հերքեա
զշարին ներգործութիւն - զի ի :

Էիդ լուսոյ անըստուերի պաղատանօք
կամք առաջի . որ փակեալ դրամքք յե-
րեկոյին երեւեցար մետասանին . ընդ թով-
մայի առ քեզ գոչեմք , Տէր և Ասաուած
զքեզ դաւանիմք . էջ և առ մեզ յերեկոյիս
և սուր զողջոյն քո ի հոգիս :

Քամեալքս ըզքեզ տէր աղաչեմք , մեզ
յօգնութիւն նայեա հայցեմք . պահապա-
նրդ իորայէլի անձանց մերոց լեր հովանի .
օյժեա առ մեզ խաղաղարար զի նընջեա-
ցուք անխռովարար . և ընդ առաւօտըս
կանխեսցուք օրհնել ըզքեզ ընդ հօր հոգ-
ւով :

Գոչման փողոյն գաբրիէլի որ ի վերջ-
նումըն գիշերի . լըսել արա զմեզ ար-
ժանի և աջակողմն օդեաց դասի . անչէջ
վառեալ լոյս լապտերաց ըստ իմաստուն
հինգ կուսանանց . զի ընդ փեսայդ ի յա-
ռագաստ հարսունք հոգւով մըտցուք ի
փառս :

Հաղածեա ի մէնջ տէր նըշանաւ իա-

չի քո գրնդ գիմամարտ և գաներևոյթ գա-
գանն . և մի տար յապականութիւն գքո
ժառանգութիւնս :

Յարեխօսեա վասըն մեր աստուածա-
ծին մարիամ . որ ծընար զսէր աստուած
որ հովուէրըն զիսրայէլ . ամենազօր և
սքանչելի փառօքն իւրովք :

46

Ն Բ Գ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄՈՒ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻՆ

(ԳՁ .)

Ի քէն հայցեմք հայր գրթութեանց
աստուած մըխիթարութեանց . ի տըխ-
տական գիշերային մերձեալ ժամուս . մը-
խիթարեա ըզմեզ ի տըրտմութեանց մե-
ղաց . և շնորհեա զուրախութիւն դործովք
արդարութեան . աղաչանօք սուրբ աստ-
ուածածնին և ամենայն արդարոց :

Ըստ քաղցրագոյն աստուածային քո
հրամանի կոչման որդի աստուծոյ . եկեալ
եմք առաջի քո յերեկոյիս աշխատեալք և
ծանրաբեռնեալք . թեթևացո ի ծանրու-
թեանց մեղաց զանձինս . և զօրոցո բառ-
նալ կամաւ ըզքաղցըր լուծ քոց պատուի-
րանաց . աղաչանօք սուրբ :

Պաղատիմք առ քեզ հոգևով ի հան-
գստեան հասեալ ժամուս մարդ առէր հոգի
աստուծոյ . յորժամ նորոգեա զերեւս Կրկ-
րի և վերըստին ստանաա զոգիս մարդկան
նորափեաուր զարդօրեա ըզննջեցեալսրն
մեր ըզժընեալսն ի քէն սուրբ աւագա-
նաւն . աղաչանօք սուրբ :

Զլենդանագիր անարատ ծընոցի քո
արկանեմք առաջի անոխակալ տերութեա-
նըդ քո . յորժամ գաս փառօք հօր պատել
ըզթըշնամին խաշի քո . ներեա յանցանաց
մերոց բարեխօսութեամբ մօր քո և կու-
ի . աղաչեմք ըզքեզ տէր պահպանեա ըզ-
մեզ ընզ հովանեալ խաշի քո սուրբ :

Հաղորդս արա և ըզմեզ տէր ընդ սըր-
բոց քոց առաքելոցն . որք արժանի եզեն
տեսանել ըզքեզ ի յարութեան քո . ար-
ժանաւորեա տէր տեսանել ըզքեզ ի միւս-
անգամ քո գալըստեան . օրհնութիւն ա-
ռաքողին ի բարձունս :

Ի նստիլ քո յատենի դատաւոր ահեղ .
աղաչանօք սուրբ աստուածածնին յիշեա
ըլնընջեցեալսրն մեր . յորժամ գայցես
անճառ փառօք . քանդի քո են փառք յաւ-
իտեանս ամէն :

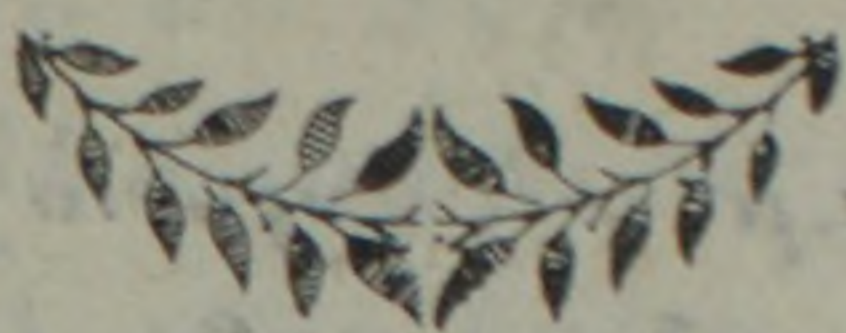
9. U C U

Յ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ա Ր Ա Ն

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Ընթերցուածս յԵԼԻց

(Գէրէ Եւն: Գւ. ԺԲ.)

Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի և ընդ Ահարոնի յերկրին Եգիպտացոց և ասէ : Ամիսս այս եղիցի ձեզ սկիզբն ամսոց առաջին եղիցի յամիսս տարւոյ :

Պօսեա՛ց ընդ ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի՝ և ասացես . 'ի տանն քորդում ամսեանս այսորիկ անցեն իւրեանց իւրաքանչիւր ոչխար ըստ տունս արգացն , ոչխար ըստ երդ :

Եւ եթէ սակաւ իցէ 'ի տանն , որպէս թէ շիցէ բաւական լինել ոչխարին , անցէ ընդ իւր զգրացի իւր և գրնկեր իւր ըստ մարդաթուի . իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում՝ համարեսցի յոչխարն :

Ոչխար կատարեալ՝ արու՝ տարեւոր՝ անարաս լիցի ձեզ . և յայժեաց առնուցուք :

Եւ եղիցի ձեզ պահեալ մինչեւ 'ի շորս

և 'ի տասն աւուր ամայս ա յսորիկ . և գե-
ցեն գնա ամենայն բազմութիւն ժողովրդ-
եան որդւոցն ի սրայէլի ընդ երեկս :

Եւ առցեն յարենէանաի . և գիցեն 'ի վե-
րայ երկուց սեմոցն և բարաւորի տանցն ,
յորս ուտիցեն գնա 'ի նոսա :

Եւ կերիցեն զմիան 'ի գիշերիս յայամիկ
խորովեալ հրով . բազարջ ընդ եղէգի կե-
րիցեն :

Եւ ոչ ուտիցէք 'ի նոցանէ հում . և ոչ
պաիս եփեալ ջրով՝ ալ խորովեալ հրով ,
զգլուխն սաիւքն հանդերձ և զփորոտին
նորս :

Եւ ո'չ թողուցուք 'ի նմանէ յայդ . և
սակր մի' բեկանիցէք 'ի նմանէ . և որ ինչ
մնայցէ 'ի նմանէ յայդ , հրով այրեաջիք :

Եւ այսպէս աւտիցէք . գօտիք ձեր ընդ
մէջ , և կօշիկք ձեր յոտս , և ցուպք ձեր 'ի
ձեռին . փութանակի ուտիցէք . զի Չատիկ
Տեառն է :

Եւ անցից ընդ ամենայն երկիրդ Եգիպ-
տացւոց 'ի գիշերի յայամիկ . և հարից զա-
մենայն անդրանիկ յերկրիդ Եգիպտացւոց
'ի մարդոյ մինչև յանասուն . և յամենայն

դի մե Եգիպտացւոց արարից զվրէժխնդր-
ու թիւն . զի ես եմ Տէր :

Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ նշանակեալ 'ի
վերայ ասնցն , յորս իցէք դուք անդ . և
տեսից զարիւնդ . և ապրեցուցից զձեզ . և
ո՛չ լինիցին 'ի ձեզ հարուածք 'ի սատակել
յորժամ հարկանիցեմ յերկրիդ Եգիպտաց-
ւոց :

Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ այդ 'ի յիշատակ ,
և տօնիցէք զդա տօն Տեառն յազգս ձեր .
օրէն յաւիտենական տօնիցէք զդա :

Ձեօթն օր բազարչ ուաիցէք . յառաջնմէ
խակ օրէ անտի անհետ ասնիջիք զխմոր 'ի
տանց ձերոց . ամենայն որ ուաիցէ խմոր-
եալ ' սատակեացի անձն այն յիսրայէլէ :

Յառաջնմէ օրէ անտի մինչեւ ցօրն եօթ-
ներորդ նուիրեալ եղիցի ձեզ սուրբ . զս-
մենայն գործ սպասու մի՛ գործիցէք 'ի
նմա , բայց միայն որ գործիցի ամենայն
անձին , այն միայն գործեացի ձեզ :

Եւ պահեաջիք զպատուիրանս զայս , զի
յաւուրս յայսմիկ հանից զզօրութիւն ձեր
յերկրէս Եգիպտացւոց . և ասնիցէք զօր
զայս յազգս ձեր օրէն յաւիտենական :

Ի սկսանիլ շորեքսասաներորդի աւուր
ամսոյն առաջնոյ՝ յերեկորեայ բազարչ ու-
աիցէք , մինչեւ ցքսան և մի օր ամսոյն

ցերեկոյ :

Ջեօթն օր մի՛ դացի խմոր 'ի տունս
ձեր . ամենայն որ ուտիցէ խմորեալ՝ սա-
տակեացի անձն այն 'ի ժողովրդենէ իս-
րայէլի , յեկաց և բնակաց երկրին :

Խմորեալ մի՛ ուտիցէք . յամենայն բնա-
կութեան ձերում աւտիցէք բազարջ :

Եւ կոչեաց Մովսէս զամենայն ծերոս-
կոյս յորդանցն իսրայելի , և ասէ ցնոսա .
երթա՛ք , ասէ՛ք ձեզ ոչխար ըստ ազգաց
ձերոց , և զենջի՛ք 'ի զատիկ :

Եւ անուցուք մշտիկ զոպայի թաթաւ-
եալ յարեան , որ աս դրօքն իցէ . և սրբս-
կեսջի՛ք զբարաւորան և զերկօքումքք
սեմօքն յաւենէ անտի , որ աս դրօքն .
բայց դուք մի՛ ելանիցէք իւրաքանչիւր
ըստ դուռն տան իւրոյ մինչեւ ցառաւօս

Եւ անցցէ ատր հարկանել զՅգիպտա-
ցիսդ . և տեսանիցէ զարիւնն որ ի վերայ
բարաւորին և ի վերայ երկուց սեմոց՝ և
զանց անից : Տէր դրօքն , և ոչ տայցէ
թոյլ սատակչին մտանել 'ի տունս ձեր և
հարկանել :

Եւ պահեսջի՛ր զբանս զայս՝ օրէն քեզ
և որդւոց քոց մինչեւ ցյաւ իտեան :

Աղօթք հանդերձ ձերսորոքեալք զՏեր
աղս խոցոսք : (Երիցս կրկնեա :)

Ընթերցուածս յեռայնայ մարգարէէ :

(Գիրք Եսայ . Գլ . 4 . 1 :)

Նուսաւորեաց լուսաւորեաց , կրու-
սագէ՛մ , զի հասեալ է լոյս քո , և փառք
Տեառն ի վերայ քո ծագեացին :

Զի ահա խաւար ծածկեաց զերկիր , և
մառախուղ զհեթանոսս , բայց ՚ի քեզ Տէր
յայտնեացի , և փառք նորա ի քեզ երեւ-
եացին և գնացեն թագաւորք ՚ի լոյս քո՝
և հեթանոսք ՚ի ծագել լուսոյ քո :

Համբարձ շուրջ զքեւ դաշս քո , և տես
ժողովեալ առ քեզ զամենայն մանկուհս
քո . զի եկին հասին ՚ի հեռաստանէ սրդիք
քո . և դասերք քո ՚ի վերայ ուսոց նոցա
բարձեալ բերիցին :

Յայնժամ տեսցես և խնդացես , երկի-
ցես և զարհուրեացիս ՚ի սրաի քում . զի
փոխեացի ՚ի քեզ մեծութիւն ծովու և
ազգաց և ժողովրդաց :

Եկեացեն ՚ի քեզ երամակք ուղտուց , և
ծածկեացեն զքեզ ուղտերամակքն Մադի-
ամու և Քեփայ . ամենեքեան ՚ի Սաբայէ
եկեացեն բերել սակի և կնդրուկ , և ակա-
նս պատուականս , և փրկութեան Տեառն
առցեն զաւետիս :

Եւ ամենայն խաչինքն կեդարու ժողովեա-
ցին առ քեզ , և խոյր Նարէօթայ ամցին ,
և մատուցին ընդունելի պատարագք ՚ի
վերայ սեղանոյ իմոյ և սաւն աղօթից ի-
մոց փառաւորեացի :

Ո՞վ են սոքա որք իբրեւ զամպս թըռ-
ուցեալ են , իբրեւ զաղաւնիս ձագա-
խառն երամովին զան առ իս :

Ինձ ակն ունին կղզիք և նաւք թարշշի ,
յառաջագոյն ամել զորդիս քս ՚ի հեռաս-
տանէ , զարծաթ և զասկի ընդ իւրեանս
վասն անուան Տեառն որբոյն , և վասն սր-
բոյն Իսրայելի փառաւորեոյ :

Եւ շինեացեն որդիք այլազգեաց զպա-
րիսայս քս , և թագաւորք նոցա ընծայեա-
ցին քեզ . զի վասն բարկութեան իմոյ հարի
զքեզ , և վասն ողորմութեան իմոյ սիրե-
ցի զքեզ :

Եւ բացցին դրունք քո հանապազորդ 'ի
տուէ և 'ի գիշերի, և մի' փակեացին կրել
ի քեզ զզօրութիւն ազգաց, և զթագաւ-
որս իւրեանց ամցեն առ քեզ :

Զի ազգք և թագաւորք որք քեզ ոչ
ծառայեացեն՝ կորիցեն, և ազգքն աւերե-
լով աւերեցին :

Եւ փառքն Լիբանանու առ քեզ եկեացեն
սարգիւն և սօսիւն, նոճիւն և մայրիւ՝ առ
հասարակ փառաւոր առնել զտեղի սրբու-
թեան իմոյ, և զտեղի ստից իմոց փառա-
ւորեցից :

Ազօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ
գաէր աղաչեացուք

(Երիցս) կրկնեա :

Ընթերցուածս 'ի Յովբայ :

ԼԸ . Լ :

Ո՞վ է դա՝ որ թագուցանէ յինէն ըզ-
խորհուրդս , ժողովեալ գրանս 'ի սլափ . և
համարի յինէն թագուցանել :

Պնդեա իբրեւ գայր՝ զմէջ քո . հարցից
զքեզ և տուր ինձ պատասխանի :

Ո՞ւր էիր՝ մինչ ես հիմունս արկանէի
երկրի . պատմեա՛ ինձ . եթէ խելամուտ
ես հանճարոյ :

Ո՞վ եղ գշափ դորա . թէ գիտիցես . կամ
ո՞վ արկ 'ի վերայ դորա զլար :

Յո՞ր վերայ հաստատեցան աղիսք դորա .
ո՞վ է՝ որ արկ զվէմն անկեան 'ի դմա :

Յորժամ եղեն աստեղք ծերք՝ ամենայն
հրեշտակք աստեղաց օրհնեցին զիս մեծա-
ճայն . և ամենայն հրեշտա՛յք իմ զովեցին :

Փակեցի զծով դրամբք . յորժամ ծնաւ
յոսովայնէ մօր իւրոյ ելանել :

Եդի նմա զմէզ 'ի հանդերձ . և մարա-
խուդ նմա 'ի խանձարուրս :

Եդի նմա սահմանս՝ եդեալ փականս և
դրուես :

Ասացի . ցայդ վայր եկեցես , և այլ մի
անցանիցես . այլ անդրէն 'ի քեզ խորտա-
կեցին ալիք ք" :

Եթէ առ քե՞ւ կարգեցի զլոյսն առաւ-
օտին արուսեակն ետես զկարգ իւր :

Հասանել 'ի վերայ թեոց երկրի . թօ-
թափել զամբարիչսս ի նմանէ :

Կամ թէ քո՞ առեալ զհողն կաւ՝ ստեղ-
ծեր կենդանի , և խօսուեն եդիր զնա յերկրի :

Եւ մերժեցե՞ր զլոյսն յամբարչտաց . ըզ-
րազուկս ամբարտաւանից խորտակեցե՞ր :

Հասեա՞լ իցես յակն ծովու . և ընդ հետս
անդնդոց շրջեցա՞ր :

Բանայցի՞ն քեզ ահիւ դրուեք մահու .
բարապանաց զժոխոց տեսեալ զքեզ սար-
սեցի՞ն :

Խելամո՞ւտ իցես լայնութեան առ ի
ներքոյ երկնից . ազէ՛ պատմեա՛ ինձ , որ-

չափ իցէ :

Ձինչ երկիր իցէ՝ յորում լոյսն անգա-
նիցի, կամ գի՞նչ տեղի խաւորի :

Տանիցե՞ս գիս ի սահմանս նոցա եթէ
խելամո՞ւտ իցես շաւղաց նոցա :

Թերեւս գիտիցե՞ս և ընդ այն ժամանա-
կս ծնեալ իցես . և թիւ աւուրց քոց բա-
ղումք իցեն :

Երթեա՞լ իցես ի շտեմարանս ձեան . և
դգանձս կարկտի տեսեա՞լ իցես :

Համբարեա՞լ կայցէ քեզ ի ժամանակս
թրչնամեաց . յոր մարտի և պատերազմի :

Ուստի՞ ելանիցէ եղեամն . կամ սիրեցի
հարաւ ի ներքոյ երկնից :

Ո՞ պատրաստեաց զհոսանս սաստիկ ան-
ձրեւոյ և զճանապարհ ամպրոպաց տեղ-
եալ յերկիր :

Ուր ոչ գոյ մարդ՝ յանապատ յանմարդի :

Յագեցուցանել զանկոխն և զանչէն , և
ըրդխեցուցանել զբոյս դալարոյ :

Ո՞ է հայր անձրեւի . և ո՞վ է՝ որ ծնաւ
զշաղս ցօղոյ :

Աղօթք հանդերձ ծնրադրու թեամբ
զտէր աղաչեացուք :

(Երիցս) կրկնեա :

Ընթերցուածս 'ի Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ
Ա. Ա :

Եւ եղիւ յետ վախճանելոյն Մովսիսի
ծառայի տեառն աէր ընդ Յեսուայ որդ-
ւոյ Նաւեայ պաշտօնէի Մովսիսի և ասէ :

Մովսէս ծառայ իմ վախճանեցաւ . արդ-
յարուցեալ անցցես ընդ այդ Յորդանան՝
դու և ամենայն ժողովուրդ քո , յերկիր՝
զոր ես տաց որդւոցն Իսրայելի :

Յամենայն տեղիս յոր հասանիցեն զն-
ացք ոտից ձերոց՝ ձեզ տաց զնա՝ որպէս
խօսեցայ ընդ Մովսիսի :

Չանապատն և զԼիրտնաներն , մինչեւ
ցգեան մեծ՝ ցգեան Եփրատ . զամենայն
երկիրն Գետացւոյ մինչեւ ցծովն վերջին ,
ի մտիցն արեւու ձեզ լիցին սահմանքն :

Եւ ոչ ոք կացցէ ընդդէմ ձեր գամե-
նայն աւուրս կենաց քոց :

Եւ որպէս էի ընդ Մովսիսի՝ նոյնպէս
եղէց և ընդ քեզ . և ոչ թողից զքեզ և

ոչ անտես արարից զքեք :

Զօրացի՛ր և քաջ լե՛ր . զի ուր բաժանեա-
ցես ժողովրդեանդ այդմիկ զերկիրն՝ զսր
երդուայ հարցն քոց տալ գոցա :

Արդ զօրացի՛ր և քաջ լե՛ր յոյժ . պահել
և առնել ըստ ամենայն օրինացն սրպէս
պատուիրեաց քեզ Մովսէս ծառայ իմ . և
մի՛ խոտորիցիս ի նոցանէ յաջ կամ յահ-
եակ . զի խելամուտ լիցիս ամենայնի զինչ
և գործեսցես :

Եւ մի մերժիցես զգիր օրինացս այսոցիկ
ի բերանոյ բումմէ . և խոկացես ի դա ի
տուէ և ի գիշերի՝ զի իմացիս առնել գա-
մենայն գրեալսդ ի դմա . և ապա յաջո-
ղեսցիս և ուղղեսցես զճանապարհս քո . և
ապա խելամուտ լինիցիս :

Ահա պատուիրեմ քեզ . զօրացիր և քաջ
լեր . մի գանգիտիցես , և մի երկնչիցիս՝
զի ընդ քեզէ Տէր Աստուած քո յամենայն
տեղիս ուր և երթայցես :

Աղօթք հանդերձ ծնրագրութեամբ
զտէր աղաչեսցուք :

(Երիցս) կրկնես :

Ընթեցուս յերեմիա մարգարէէ :

(Մարգ . Երեմ . Գլ . ԼԱ . 31 :)

Ահա ասիկա առաջ գան , ասէ Տէր և
ուխտեցից ասանդ Իսրայելի և ասանդ Յու-
դայ ուխտ նոր :

Ոչ ըստ ուխտին զոր ուխտեցի ընդ հարս
նոցա՝ յաւուր յորում առի , զձեռանէ նո-
ցա՝ հանել զնոսա յերկրէն Եգիպտացւոց .
զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում , և ես
անփոյթ արարի զնոցանէ , ասէ Տէր :

Այլ այսէ ուխտն՝ զոր ուխտեցից ասանդ
Իսրայելի . յետ աւուրցն այնոցիկ , ասէ
Տէր , տայ զօրէնս իմ ի միտս նոցա , և ի
սիրտս նոցա գրեցից զնոսա . և եղէց նոցա
յԱստուած , և նոքա եղիցին ինձ ի ժողո-
վուրդ :

Եւ մի եւս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր
զընկեր իւր , և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր
ասել թէ ծանիր զՏէր . զի ամենեքեան
ծանիցեն զիս ի փնքրկանց նոցա մինչեւ
ի մեծամեծս , ասէ Տէր . զի քաւիչ եղէց
անիրաւութեանց նոցա և զմեղս նոցա ոչ
եւս յիշեցից :

Աղօթք հանդերձ ճերատըութեա՛ր
զՏէր աղաչեցուք : (Երիցս) Կրկնեա :

Ընթերցուածս ի շորորդ Թագա-
ւորութեանց : Բ . 1 :

Եւ եղև ի վերացուցանել Տեառն զԵ-
ղիա շարժմամբ յերկինս . և գնացին Եղիա
և Եղիսէէ ի Քաղզաղա :

Եւ ասէ Եղիա ցեղիսէէ . նիստ դու աստ
զի տէր առաքեաց զիս ի Բեթել :

Եւ ասէ Եղիսէէ . կենդանի է տէր . և
կենդանի է անձն քո՝ թէ թողից զքեզ :

Եւ եկին ի Բեթել :

Եւ ելին որդիք մարգարէիցն՝ որ ի Բե-
թել՝ առ Եղիսէէ , և ասէ ցնա . եթէ զի-
տիցե՞ս զի այսօր առնու Տէր զտէրդ ի գլ-
խոյ քումմէ : Եւ ասէ . գիտեմ և ես ,
լուռ լերուք :

Եւ ասէ Եղիա ցեղիսէէ . նիստ դու աստ
զի տէր առաքեաց զիս յերիքով :

Եւ ասէ . կենդանի է տէր , և կենդանի է
անձն քո՝ թէ թողից զքեզ : Եւ եկին

յերիքով :

Եւ մատեան մարգարէիցն որ յերիքով՝
առ Եղեոէէ , և առեն ցնա . թէ գիտիցե՞ս՝
զի այսօր առնու տէր զտէրդ ի գլխոյ
քումմէ : Եւ ասէ . գիտեմ և ես լուս
լերուք :

Եւ ասէ ցնա Եղիա . նի՛ստ դու աստ . զի
տէր առաքեաց զիս ի Յորդանան :

Եւ ասէ Եղիսէէ . կենդանիէ տէր , և
կենդանի է անձն քո՝ թէ թողից զքեզ :

Եւ երկոքեան գնացին . և յիսուն այր
յորդւոց մարգարէիցն . և կացին ի հան-
դիպոջ ի բացեայ . և երկոքին կացին յե-
զերն Յորդանանու :

Եւ առ Եղիա զմաշկեակն իւր և ծալեաց
և եհար զջուրն . և բաժանեցաւ ջուրն յայս
կոյս և յայն կոյս . և անցին երկոքեան ընդ
ցամաք :

Եւ եղեւ ընդ անցանելն նոցա . ասէ Ե-
ղիա ցեղիսէէ , խնդրեա զինչ արարից քեզ
մինչեւ վերացեալ իցեմ ի քէն :

Եւ ասէ Եղիսէէ . եղիցի կրկին "զի ք"
ի վերայ իմ :

Եւ ասէ Եղիա . դժուարինս խնդրեցեր .

բայց եթէ տեսանիցես. զիս յամբառնայ
խմում ի քէն, եղիցի այնպէս. ապա թէ
ոչ՝ մի՛ եղիցի :

Եւ եղև մինչդեռ գնային նոքա, եր-
թային և խօսէին. և ահա կառք հրեղէնք
և երիվարք հրեղէնք անջրպետեցին ի մէջ
երկայունց. և վերացաւ Եղիս շարժմամբ
յերկինս :

Եւ եղիսէէ հայէր և աղաղակէր. հա՛յր,
հա՛յր, կառքդ իսրայելի և հեծեալքդ նո-
րա. և այլ ոչ եւս ետես գնա, և բուն
եհար զհանդերձից իւրոց, եւ պատանեաց
յերկուս ծուէնս :

Եւ առ Եղիսէէ զմաշկեակն Եղիայի զոր
ընկէց ի վերայ նորա և գարձաւ Եղիսէէ.
և եկաց առ եզերն Յորդանանու :

Եւ առ զմաշկեակն Եղիայի, զոր ընկէց
ի վերայ նորա. և եհար զջուրն և ատէ-
մ'ւր եւ Տէր Աստուած Եղիայի արիւիւմ :

Եւ եհար զջուրսն. և բաժանեցան յայս
կայս և յայն կոյս. և անց Եղիսէէ :

Իբրև տեսին որդիք մարգարէիցն. որք
յերիքով ի հանդիպոյն, և ատեն՝ հանգեաւ
ուզին Եղիայի ի վերայ Եղիսէի, և եկին

ընդ առաջ նորա և երկիրագագին նմա ի վերայ երկրի :

Եւ ասենցնա . ահաւասիկեն ընդ ծառայս քո որդիք գորութեան արք յիսուն . երթիցեն և խնդրեցեն գտէրն քո . գուցէ առ զնա Հոգի Տեառն , և ընկէց զնա առ Յարգանանու կամ ի վերայ միոյ ուրուք լերանց և կամ ի վերայ միոյ ուրուք բլրաց : Եւ ասէ Եղիսէէ , մի առաքէք :

Եւ բռնադատեցին զնա՝ մինչեւ ամաչէր . ասէ . առաքեցէ՛ք :

Եւ առաքեցին յիսուն այր . և խնդրեցին զերիս աւուրս , և ոչ գտին զնա :

Եւ դարձան առնա . և նա նստէր յԵրիբով . և ասէ ցնոսա Եղիսէէ . ո՞չ ասացի ձեզ՝ թէ մի՛ երթայք :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէէ . ահաւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է , որպէս ստէրդ իսկ տեսանէ . և ջուրքս շար . և երկիրս անդաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէէ . առէք առ իս կուժ մի նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա :

Եւ ել Եղիսէէ յականս ջուրցն , և ակր

անդր աղ . և ասէ՛ այսպէս ասէ Տէր . բը-
ժշկեմ ըզջուրս զայսօսիկ . և մի եւս լիցի
այտի մահ և անդաւակութիւն :

Եւ բժշկեցան ջուրքն մինչեւ ցայսօր
ըստ բանին Եղիսէի , զոր խօսեցաւ :

Աղօթք հանդերձ ծնրադրութեամբ
զՏէր աղաչեացուք :

(Երիցս) կրկնեա :

Ընթերցուածս յԵզեկիէլէ մարգարէէ :

(Մարգ . Եզեկ . ԳԼ . ԼԵ . Կ :)

Եւ եղեւ ի վերայ իմ ձեռն Տեառն , և եհան զիս ոգւով Տեառն , և եղ զիս ի մէջ դաշտին , և այն լի էր ոսկերօք մարդկան . և շրջեցոյց զիս շուրջ զոսկերօքն , և ահա բազում յոյժ էին ի վերայ երեսաց դաշտին , և ցամաքեալք յոյժ :

Եւ ասէ ցիս . որդի մարդոյ , իցէ՞ թէ կենդանի լինիցին ոսկերքդ այդոքիկ . և ասեմ , Տէ՛ր , Տէ՛ր , դու գիտես զայդ :

Եւ ասէ ցիս . որդի մարդոյ . մարգարեաց ի վերայ ոսկերացդ այդոցիկ , և ասացես ցդոսա . ոսկերք ցամաքեալք՝ լուարո՛ւք զսպատգամս Տեառն :

Այսպէս ասէ Տէր Տէր ցոսկերսդ ցայդոսիկ . ահաւասիկ ես ամեմ ի վերայ ձեր շունչ կենդանի :

Եւ տաց ի ձեզ մարմինս , և ամից ի վերայ ձեր մարմինս , և ձգեցից ի վերայ ձեր

մորթ . և ասց զոգի իմ ի ձեզ . և լինիցիք
կենդանիք , և ծանիջիք թէ ես եմ Տէր :

Եւ մարգարէացայ որպէս և հրաման
եա ինձ Տէր . և եղև բարբառ ի մարգա-
րէանալն իմում , և ասա շարժումն . և
մերձեցաւ սակր առ սակր առ իւրաքան-
շիւր յօդս :

Եւ տեսի և ասա ջիւք և մարմինք պա-
տէին , և ձգիւր ի վերայ նոցա մորթ , և
շունչ ոչ գոյր ի նոսա :

Եւ ասէ ցիս , մարգարեա՛ց , որդ ի մար-
դոյ , մարգարեա՛ց ի վերայ շնչոյն , և ա-
սասցես ցշունչն . այսպէս ասէ Տէր Տէր .
ե՛կ , շունչ , ի շորից հողմոց , և փշեա ի
մեռեալս յայսոսիկ և կեցցեն :

Եւ մարգարէացայ որպէս և հրաման եա
ինձ Տէր . և եմուտ ի նոսա շունչ և եղեն
կենդանիք . և կանգնեցան կացին ի վերայ
ոտից իւրեանց , ժողովք բազումք յոյժ
ոյժ :

Եւ խօսեցաւ ընդ իս Տէր և ասէ . որդ ի
մարդոյ , սակերքդ այդ ոքիկ՝ ամենայն
տունդ իսրայելի են . և դոքա ասեն . շո-
րացան սակերք մեր , հասաւ յ յոյս մեր և
մեռաք :

Վասն այդորիկ մարգարեաց և ասաս-
ցես ցգոտա . այսպէս ասէ Տէր Տէր . ա-
հաւադիկ ես բացից զգերեզմանս ձեր . և
հանից զձեզ ի գերեզմանաց ձերոց , ժո-
ղովուրդ իմ , և տարայց զձեզ յերկիրն
իւրայելի :

Եւ ծանիջիք՝ թէ ես եմ Տէր , ի բանալ
ինձ զգերեզմանս ձեր և հանել զձեզ ի
գերեզմանաց ձերոց , ժողովուրդ իմ :

Եւ տաց զոգի իմ ի ձեզ , և լինիջիք
կենդանիք . և եղից զձեզ յերկրին ձերում
և ծանիջիք թէ ես եմ Տէր . խօսեցայ և
արարից ասէ Տէր Տէր :

Աղօթք հանդերձ ծնրադրու թեամբ
զՏէր աղաչեսցուք :

(Երիցս) կրկնեա :

Ընթերցուածս ի Դանիելէ մարգարէէ

(Մարգ. Դան. Գլ. Գ. 1.)

Յամին ութուտասաներորդի նարուգոթոնոսորայ արքայի՝ արար պատկերասկի . բարձրութիւն նորա վաթսուն կանգուն , և լայնութիւն նորա կանգուն վեց և կանգնեաց զնա ի դաշտին դէերայ յաշխարհին բաբելացոց :

Եւ արձակեաց ժողովել զգորավարս և զօրագլուխս՝ և զկուսակալս գպետս և զբռնաւորս և զգործակալս և գամենայն իշխանս աշխարհաց գալ ի նաւակատիս պատկերին՝ զոր կանգնեաց արքայն նարուգոթոնոսոր :

Եւ ժողովեցան կուսակալք , զօրավարք և զօրագլուխք՝ պետք և բռնաւորք , մեծամեծք , գործակալք և ամենայն իշխանք աշխարհաց , գալ ի նաւակատիս պատկերին՝ զոր կանգնեաց արքայն նարուգոթոնոսոր . և կոյին առաջի պատկերին՝ զոր կանգ-

նեաց արքայն նարուգոդոնոսոր :

Եւ քարոզ կարդայր զօրութեամբ և ասէր ձեզ ասի, աղգ և ազինք և լեզուք :

Յորժամ լսիցէք զձայն փողոյ, սրնգի, թմբգի և քնարի և տաւղի և երգոց միաբանու թեան, և ամենայն ազգաց արուեստականաց. անկանիջիք և երկիր պագանիջիք պատկերին, զոր կանգնեաց նարուգոդոնոսոր արքայ :

Եւ որ ոչ անկեալ երկիր պագանիցէ՝ ի նմին ժամու ընկեսցի ի հնոց հրայն բորբոքելոյ :

Եւ եղեւ իբրեւ լուան ազգք զձայն փողոյն, սրնգին, տաւղի և նուագարանաց և ամենայն ազգաց արուեստականաց՝ անկանէին ամենայն ազգք և ազինք և լեզուք և երկիր պագանէին պատկերին ոսկւոյ, զոր կանգնեաց արքայն նարուգոդոնոսոր :

Յայնժամ մասեան արք քաղղէացիք՝ և եղեն շարախօս զհրէից աս նարուգոդոնոսոր և ասեն. արքայ, յաւիտեան կեա՛ց :

Իու հրաման ետուր ամենայն մարդոյ՝ որ լսիցէ զձայն փողոյ և սրնգի եւ քնարի եւ տաւղի եւ նուագարանաց, եւ ամենայն ազգաց արուեստականաց :

Եւ որ ոչ երկիրպագանիցէ պատկերին
 ոսկւոյ՝ անկցի ի հնոց հրոյն բորբոքելոյ :
 Արդ՝ են ասա արք հրէայք՝ զորս կա-
 ցուցեր ի վերայ գործոց աշխարհիս բա-
 բելացւոց, սեղրաք, միտաք և արեղնա-
 գով, որք ոչ հնագանդեցան հրամանի
 քում, արքայ, և զդիս քո ոչ պաշտեն,
 և պատկերիդ ոսկւոյ՝ զոր կանգնեցեր
 երկիր ոչ պագանեն :

Յայնժամ նաբուգոդոնոսոր սրամաս-
 թեամբ և բարկու թեամբ հրամայեաց ա-
 ծել գոեղրաք, զմիտաք և զարեղնագով
 և ածին առաջի թագաւորին :

Պատասխանի եւ նաբուգոդոնոսոր և անէ
 ցնոսա . թէ արդարեւ սեղրաք, միտաք և
 արեղնագով, զդիս իմ ոչ պաշտէք, և
 պատկերին ոսկւոյ՝ զոր կանգնեցի, երկիր
 ոչ պագանիցէք :

Բայց արդ եթէ պատրաստք լինիցիք, զի
 յորժամ լսիցէք զձայն փողոյ, սրնդի եւ
 թմրկի եւ քնարի, եւ զմիարանու թիւն
 ամենայն ազգաց արուեստականաց, ան-
 կանիցիք և երկիրպագանիցէք պատկերին
 զոր արարի . ապա թէ ոչ պագանիցէք
 երկիր, ի նմին ժամու անկցիք ի հնոց

հրոյն բորբոքելոյ . և ո՞վ է աստուած որ
փրկեացէ զձեզ ի ձեռաց իմոց :

Պատասխանի ետուն սեղրաք , միսաք և
արեղնագով , և ասեն ցարքայ նարուզու-
զ սնասոր . . .

Յայնժամ նարուզուզ սնասոր լի եղև
որամտութեամբ , և գոյն երեսաց նորա
չընցաւ ի վերայ սեղրաքայ , միսաքայ և
արեղնագովի , և ասէ . ջեռուցէ՛ք զհնոցն
եօթնապատիկ՝ զի մինչև ի վախճան այ-
րեացին :

Եւ արք հինգ զօրաւորք՝ գօրութեամբ՝
կապեացեն զսեղրաք , զմիսաք և զարեղ-
նագով՝ արկանել ի հնոց հրոյն բորբոքե-
լոյ :

Յայնժամ արքն այնոքիկ կապեցան
պատմաւճանօք և վարտօք , արտախու-
րալօք եւ զանկապանօք իւրեանց , և ըն-
կեցան ի մէջ հնոցի հրոյն բորբոքելոյ :

Զի հրաման թագաւորին սասականայր ,
և հնոցն բորբոքիւր եօթնապատիկ առա-
ւել յոյժ :

Եւ երեքին նոքա՝ սեղրաք , միսաք եւ
արեղնագով անկան ի մէջ հնոցին կապ-

և այլք :

Եւ գնային ի մէջ հրոյն , օրհնէին և գովէին զտէր աստուած :

Յարեաւ ազարիա եկաց յաղօթս այսպէս . երաց զբերան իւր ի մէջ հրոյն և ասէ . . .

Եւ ո՛չ գազարէին՝ որք արկին զնոսա սպասաւորք թագաւորին՝ զհնոցն բորբոքելոյ նաւթիւ և ձիթով և վշով և որթով :

Եւ ելանէր զիզանայր բոցն ի վերայ քան զհնոցն ի քառասուն և յինն կանգուն :

Եւ շրջէր պատէր շուրջ զհնոցաւն , եւ այրէր զորս գտանէր ի քաղղէացւոց անտի :

Եւ հրեշտակ աստուծոյ էջ եկաց ընդ ազարիանսն ի հնոցի անդ . և թօթափեաց զբոց հրոյն ի հնոցէ անտի :

Եւ արար ի մէջ հնոցին իբրեւ զհողմ՝ , որ ցօղագին շնջիցէ . և ոչ մերձանայր ամենեւին հուրն ի նոսա , ոչ արամեցուցանէր և ոչ նեղէր զնոսա :

Յայնժամ երեքեան իբրեւ ի միօջէ բերանոյ օրհնէին և գովէին և փառաւորառնէին զաստուած և ասէին :

Ոչինչ է պիտոյ վասըն բանիդ այդ ո-
րիկ տալ քեզ պատասխանի :

Ձի է մեր Աստուած յերկինս՝ զոր մեքն
պաշտեմք , կարող է փրկել զմեզ ի հնոցէ
հրոյդ բորբոքելոյ , և ի ձեռաց քոց ար-
քայ՝ ապրեցուցանել զմեզ :

Ապա թէ ոչ՝ այսինչ յայտնի լիցի քեզ ,
արքայ , զդիս քո մեք ոչ պաշտեմք , եւ
պատկերիդ ոսկւոյ՝ զոր կանգնեցեր՝ եր-
կիր ոչ պագանեմք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն մերոց .
զովեալ և փառաւորեալ է անուն քո յաւի-
տեան :

Ձի արդար ես յամենայնի գոր ածեր՝ ի
վերայ մեր՝ և ամենայն գործք քո ճշմա-
րիտ են , և ուղիղ են ճանապարհ քո՝ և ա-
մենայն դատաստանք քո ճշմարտութիւն :

Եւ իրաւունս ճշմարտութեան արարեր
րոս ամենայնի զոր արարեր մեզ . և քա-
ղաքին սրբոյ հարցն մերոց Երուսաղէմի .
զի ճշմարտութեամբ՝ և յիրաւի ածեր
զայս ամենայն վասն մեզաց մերոց :

Զի մեզաք՝ և անօրինեցաք ապստամբ
լինել ի քէն և առաւել մեզաք յամենայնի :

Եւ պատուիրանաց քոց ո՛չ անսացաք,
ո՛չ պահեցաք՝ և ո՛չ արարաք որպէս պատ-
ուիրեցեր մեզ՝ զի բարի լինիցի մեզ :

Եւ զամենայն՝ զոր ածեր ի վերայ մեր,
և զամենայն զոր արարեր մեզ՝ արդար
դատաստանաւ արարեր :

Եւ մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց
մերոց . անօրինաց՝ խստաց և ապստամ-
բողաց, և թագաւորի՝ անիրաւի և չարի-
քան զամենայն երկիր :

Եւ արդ՝ ո՛չ գոյ մեզ բանալ զբերանս՝
զի ամօթ և նախատինք եղեաք ծառայից
քոց և պաշտօնէից :

Այլ մի մատներ զմեզ իսպառ վասն
անուան քոյ . և մի ցրեր զուխոս քո :

Եւ մի ի բացեայ առներ զողորմութիւնս
քոյ ի մէնջ . վասն Աբրահամու սիրելւոյ
քո՝ և վասն Իսահակայ ծառայի քո և վա-

եւ ըն ի սրայելի սրբոյ քո :

Որոց խօսեցար բազմացուցանել զզա-
ակ նոցա իբրեւ գաստեղս, երկնից և իբրև
զաւազ առ ափն ծովու :

Եւ արդ Տէ՛ր, նուազեցաք քան զամե-
նայն ազգս. և եմք տառապեալք յամե-
նայն երկրի. այսօր վասն մեզաց մերոց :

Եւ ո՛չ գոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝
մարգարէ՛ և առաջնորդ. ոչ ողջակէզք՝
և ո՛չ զոհք և ո՛չ պատարագք՝ և ո՛չ
խուճկք, և ո՛չ տեղի տալոյ երախայրիս
առաջի քո :

Եւ գտանել զողորմութիւն ի քէն այլ
անձամբք բեկելովք՝ և հոգւովք տառա-
պանաց ընդունելի լիցուք :

Իբրեւ գողջակէզս խոյոց՝ և զաւակաց՝
և իբրեւ գբիւրաւորս գառանց պարար-
տից, այնպէս եղիցի պատարագս մեր այ-
սօր առաջի քո. լինել կատարեալ զկնի
քո, զի շիք ամօթ յուսացելոց ի քեզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն
սրտիւք մերովք. և երկնչիմք ի քէն եւ
խնդրեմք զերեսս քո :

Մի յամօթ առներ զմեզ, այլ արա՛ւ ընդ
մեզ ըստ հեզութեան քու՛մ. և ըստ բա-

գում ողորմութեան քում :

Եւ փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց
և սուր փառս անուան քում Տէր :

Եւ փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց
և սուր փառս անուան քում Տէր :

Եւ յամօթ լիցին ամենեքեան՝ ոյք ցու-
ցանեն չարիս ծառայից քոց . և ամաչեա-
ցին յամենայն բռնութենէ իւրեանց . եւ
զօրութիւն նոցա խորտակեացի :

Եւ ծանիցեն զի քու ես Տէր Աստուած
միայն . և փառաւորեալ ի վերայ ամենայն
տիեզերաց :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն մե-
րոց . գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց
քոց . գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան :

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբու-
թեան քոյ . գովեալ՝ եւ առաւել բարձր-
ացեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքայ-
ութեան քո . գովեալ՝ և առաւել բարձրա-
ցեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես որ հայիս յանգուելոս և

նախա ի քերովբէս . գովեալ՝ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան
երկնից . գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան :

ՕՐՀՆԵՑԻՒՅԻՒՄ ամենայն գործք Տեառն
զՏէր օրհնեցէք՝ և բարձր արարէք զնա
յաւիտեան :

Օրհնեցէք քահանայք զՏէր . օրհնեցէք
և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք Անանիա՝ Աղարիա՝ և Միսայ-
էլ զՏէր . օրհնեցէք՝ եւ բարձր արարէք
զնա յաւիտեան :

Զի փրկեաց զմեզ ի դժօխոց՝ եւ ի ձե-
ռաց մահու ապրեցոյց զմեզ . եւ փրկեաց
զմեզ ի հնոցէս եւ ի միջոյ բորբոքեալ
բացոյս . եւ ի միջոյ հրոյս փրկեաց զմեզ :

Քահանայք զՏեառնէ՝ զի քաղցրէ՝
զի յաւիտեանէ՝ ողորմութիւն նորա :

Օրհնեցէ՛ք ամենայն պաշտօնեայք Տեա-
ռն զՍտուարն ապառաջ . օրհնեցէք եւ
գոհացարուք զի յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա :

U. S. D.

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

2n.

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0063214

A $\bar{I}$
18917